

המאגר הישראלי לביטוח רכב שיוורי - הפול

התאגיד המנהל של המאגר
לביטוח רכב ("הפול")
בע"מ

דוח תקופתי

לשנת 2017

דו"ח תקופתי לשנת 2017

תוכן עניינים

תיאור עסקי המאגר	פרק א' -
דו"ח הדירקטוריון והצהרות (SOX)	פרק ב' -
דוחות כספיים המאגר הישראלי לביטוח רכב שיורי – הפול	פרק ג' -
הצהרת האקטואר	פרק ד' -
פרטים נוספים	פרק ה' -
דוחות כספיים התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול") בע"מ	פרק ו' -

פרק א'

תיאור עסקי המאגר

תוכן עניינים:

מס' עמוד

	<u>חלק א' פעילות החברה ותיאור התפתחות עסקיה</u>	.1
1	<u>פעילות החברה כללי</u>	1.1
3	<u>תחומי פעילות</u>	1.2
3	<u>השקעות בהון החברה ועסקאות במניותיה</u>	1.3
3	<u>חלוקת דיבידנדים</u>	1.4
	<u>חלק ב' תיאור ומידע על תחומי הפעילות של החברה</u>	.2
4	<u>מוצרים ושירותים</u>	2.1
9	<u>תחרות</u>	2.2
9	<u>לקוחות</u>	2.3
	<u>חלק ג' – מידע נוסף ברמת כלל החברה</u>	.3
11	<u>מגבלות ופיקוח החלים על פעילות החברה</u>	3.1
23	<u>השקעות</u>	3.2
23	<u>ביטוח משנה</u>	3.3
23	<u>הון אנושי</u>	3.4
31	<u>שיווק והפצה</u>	3.5
31	<u>ספקים ונותני שירותים</u>	3.6
32	<u>רכוש קבוע</u>	3.7
32	<u>עונתיות</u>	3.8
32	<u>נכסים בלתי מוחשיים</u>	3.9
32	<u>הליכים משפטיים</u>	3.10
33	<u>גורמי סיכון</u>	3.11
34	<u>הסכמים מהותיים והסכמי שיתוף פעולה</u>	3.12
34	<u>תחזיות אחרות לגבי עסקי החברה.</u>	3.13
	<u>חלק ד' – היבטי משטר תאגידי</u>	.4
36	<u>מידע בדבר הדירקטורים החיצוניים</u>	4.1
36	<u>מבקר פנים</u>	4.2
37	<u>רואה חשבון מבקר</u>	4.3
38	<u>אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי</u>	4.4

1. חלק א' - פעילות החברה ותיאור התפתחות עסקיה

1.1. פעילות – כללי

כל המשתמש ברכב מנועי חייב להחזיק פוליסה לפי הוראותיה של פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל – 1970 ("פקודת הביטוח"). הביטוח האמור הוא ביטוח המכסה הן את אחריותו של המשתמש ברכב לנזק הגופני שייגרם בתאונה לצד שלישי (נוסע ברכבו או הולך רגל) לפי חוק פיזויים לנפגעי תאונת דרכים, התשל"ה – 1975 ("חוק הפלת"ד"), והן את נזקי הגוף שלו עצמו בתאונה, בין אם היא תאונה מעורבת ובין אם היא תאונה עצמית, שרק הוא נפגע בה.

המבטחים בישראל אינם חייבים לבטח בביטוח רכב חובה את רכבו של כל הפונה אליהם. לפיכך, כדי שבעלי הרכב או המשתמשים בו לא יפרו את החוק וינהגו ללא ביטוח, התעורר הצורך למצוא פתרון לאותם פונים, שלא מצאו מבטח מן השורה שיסכים לבטחם. בעבר בוטחו כל אלה על ידי המאגר הישראלי לביטוח רכב חובה ליד איגוד חברות הביטוח בישראל ("הפולי"), שהיה מורכב מכל המבטחים בענף ביטוח רכב חובה בישראל, ביחס לחלקם היחסי באותו ענף. כאשר "אבנר" גם הוא היה שותף בביטוח זה. הוא השתתף כדי חלקו בכל תקופה ותקופה לפי המוסכם.

במסגרת הרפורמה בביטוח רכב חובה, שחוקקה בשנת 1997, תוקנה פקודת הביטוח באופן שהסמיכה את שר האוצר לקבוע הסדר לביטוח שיורי לבעל רכב או מחזיק בו, שלא הצליח לרכוש פוליסה באופן ישיר אצל מבטח אחר. ואכן, שר האוצר התקין תקנות המסדירות ענין זה- הלא הן תקנות ביטוח רכב מנועי (הסדר ביטוח שיורי ומנגנון לקביעת התעריף), התשס"א - 2001 (להלן- "התקנות" או "תקנות הביטוח השיורי"). התקנות הללו נועדו להסדיר את הביטוח השיורי, אשר מוגדר בהן: "ביטוח משתמש ברכב מנועי שלא השיג כיסוי ביטוחי באופן ישיר אצל מבטח".

לפי התקנות הנ"ל, הכיסוי בביטוח השיורי יהיה באמצעות ביטוח משותף של כל חברות הביטוח העוסקות בביטוח רכב חובה בישראל ("הביטוח המשותף" או "המאגר"), וזאת על פי הוראותיו של הסכם החל עליהן והמוגדר בתקנות ("התקנון"). קיומו של הביטוח המשותף, שבו משתתפים מבטחים רבים, מחייב ניהול. לשם כך באה תקנה 2 לתקנות, המאפשרת למבטחים לייסד, באישור הממונה על רשות שוק ההון ביטוח וחסכון (להלן- "הממונה"), תאגיד שינהל את הסדר הביטוח השיורי, לרבות החשבונות וההתחשבנויות של הביטוח המשותף, בהתאם לתקנון.

המבטחים אכן ייסדו באישור הממונה תאגיד כזה, אשר שמו "התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפולי") בע"מ" ("מנהל ההסדר" או "התאגיד"). החל מיום 1.1.2002 מנהל המאגר המעניק כיסוי בביטוח השיורי על ידי מנהל ההסדר. להשלמת התמונה יצוין, שעל פי תקנת משנה 3(ה) לתקנות, ינהל מנהל ההסדר גם את הביטוח המשותף, שנוהל במסגרת מאגר האגוד לפני תחילת התקנות.

לפי תקנת משנה 4(ב) לתקנות, על מנהל ההסדר להכין ולהעביר לממונה דוחות כספיים, שישקפו את הפעילות הכספית של הסדר הביטוח השירי, בהתאם לכללי החשבונאות הדיווח ובמועדים החלים על מבטח, אך זאת בשינויים המחויבים¹.

בעלי המניות של מנהל ההסדר הינם, כל חברות הביטוח הפועלות בענף ביטוח רכב חובה. זכויות ההצבעה משתנות בכל שנה קלנדרית, לפי הממוצע החשבונאי השנתי של שיעור החזקת כל חברה בביטוח השירי בשלוש השנים האחרונות שקדמו לשנה לגביה מחושבות הזכויות.

בחודש פברואר 2013 אושר על ידי האסיפה הכללית של הפול תיקון תקנון הפול, כך שהחל משנת חיתום 2013 יקבע סופית חלקה של כל חברה ביטוח במאגר בכל שנת חיתום לפי חלקה בפועל בשנת החיתום השוטפת.

לשם כך, חישוב חלקה של כל חברה בשנת החיתום בתחילה יהיה זמני ויקבע בהתאם לתקנון הפול, על פי חלקה בסה"כ פרמיות רכב חובה בשנה שבין 1 באוקטובר בשנה שקדמה לשנה הקודמת לשנת החיתום, לבין 30 בספטמבר בשנה הקודמת לשנת החיתום. החישוב לעיל יהיה זמני עד לחישוב הסופי שייערך כמפורט להלן. תשלומים על יסוד החישוב הזמני, יהוו מקדמה. בסוף כל שנת חיתום קלנדרית יערך חישוב סופי של חלקה של כל חברה ביטוח במאגר בשנת החיתום, על פי חלקה בסה"כ פרמיות רכב חובה בשנה השוטפת (לתקופה מיום 1 בינואר ועד 31 בדצמבר בכל שנת חיתום). לאחר החישוב הסופי של חלקה של כל חברה במאגר בכל שנת חיתום, תיערך התאמה למול החישוב הזמני. ההתאמה תיעשה בערכים נומינליים ללא ריבית והצמדה כלשהי.

הביטוח הינו ביטוח משותף של המבטחות ששמותיהן מצוינים בתעודת הביטוח או באתר החברה, כאשר אחריותה של כל מבטחת מוגבלת לשיעור המצוין לצד שמה, וכי כל מבטחת אחראית לחלקה היחסי בלבד, ואין מבטחת אחת אחראית בגין חלקה של מבטחת אחרת, כאשר שיעור אחריותה של כל מבטחת הנקוב בתעודת הביטוח כאמור הוא בהתאם לשיעורים הזמניים, כמוסבר לעיל ובטרם עריכת החישוב הסופי בתום כל שנת חיתום. יובהר איפוא, שאין בציון שיעור אחריותה של כל מבטחת בתעודת הביטוח כדי לגרוע מההתחשבנות הפנימית בתום כל שנת חיתום כמוסבר לעיל.

¹ השינויים המחייבים משמעם, בין היתר, כתוצאה מכך שהביטוח השירי איננו מבטח מסוים וכן כתוצאה מכך, שהדוחות הכספיים של הביטוח השירי נערכים על ידי גוף מנהל ולא על ידי הגוף שההתחייבויות והנכסים הם שלו.

- חלקן של חברות הביטוח במאגר בשנות החיתום 2015-2017 הינו כדלקמן :

2015	2016	2017 (*)	
10.9%	11.2%	10.6%	מגדל
10.1%	10.0%	10.3%	מנורה
10.2%	10.0%	10.2%	הפניקס
10.5%	10.1%	9.7%	הראל
9.0%	9.6%	9.7%	ביטוח ישיר
8.8%	9.7%	9.4%	איילון
9.8%	8.9%	9.2%	כלל
8.0%	7.8%	7.9%	הכשרה
7.3%	7.6%	7.5%	שלמה
7.2%	6.8%	7.0%	שומרה
3.5%	3.5%	3.6%	שירביט
3.2%	3.0%	3.1%	אי.אי.ג'י
1.5%	1.8%	1.8%	בטוח חקלאי
100.0%	100.0%	100.0%	

(*) חישוב חלקה של כל חברה לשנת 2017 הינו זמני עד לחישוב הסופי שיערך (כמפורט בעמוד קודם).

1.2 תחומי פעילות

המאגר פועל בתחום רכב חובה בלבד. בביטוח השיורי מבוטחים :

א. אופנועים - המבוטחים בביטוח השיורי באמצעות חברות הביטוח בשם המאגר, מוקד הפול וסניפי הפול וזאת עקב הסיכון הגדול הטמון בהם.

ב. כלי רכב פרטיים - המבוטחים בביטוח השיורי באמצעות מוקד הפול וסניפי הפול. החל משנת 2016, בעקבות חוזר הממונה שעדכן את תעריפי הביטוח של החברה בביטוח רכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון החלו להיות מבוטחים בפול גם בעלי רכבים, אשר לגביהם תעריף הביטוח בפול נמוך ביחס לתעריף הביטוח בשאר חברות הביטוח וזאת בנוסף למבוטחים שסורבו לביטוח בחברות הביטוח. נכון למועד הדוח שיעור הרוכשים ביטוח חובה בפול ברכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון עדיין נמוך ביחס לשוק.

ג. כלי רכב אחרים - כלי רכב מסוכנים מטבעם או בשימוש מסוכן, שחברות ביטוח אינן מבטחות לפי התעריפים הרגילים מפאת הסיכון הטמון בהם או רכבים, שאינם כלי רכב פרטיים, שנהגיהם סורבו לביטוח מסיבות הקשורות למדיניות החיתום של כל אחת מחברות הביטוח.

1.3 השקעות בהון החברה ועסקאות במניותיה

עקב היות המאגר ביטוח משותף אין לו הון מניות.

בסעיף 1.1 לעיל מוצגים : פרטים על החברה המנהלת את המאגר, הון מניותיה, בעלי מניותיה, פעילות החברה ותיאור התפתחות עסקיה של החברה.

1.4 חלוקת דיבידנד

המאגר לא חילק ולא מחלק דיבידנד. למאגר אין כאמור הון מניות ועודפים כאמור לעיל.

2.1 מוצרים ושירותים**2.1.1 מידע כללי**

בענף הביטוח רכב חובה, פועלות כיום שלוש עשרה חברות ביטוח. כאמור, המאגר מהווה ביטוח משותף של כל החברות הפעילות בביטוח רכב חובה. התוצאות העסקיות של המאגר באות לידי ביטוי בכל אחת מחברות הביטוח, לפי חלקה בביטוח המשותף, וזאת במרכיבים וסעיפים שונים בדוחותיהן הכספיים, כגון: פרמיה, דמים, עמלות, הוצאות עד לסילוק התביעות ועתודות ביטוח.

לפי נתוני שוק הביטוח המפורסמים על ידי רשות שוק ההון ביטוח וחסכון, מהווה היקף הפרמיות והדמים של המאגר בשנת 2016 כ- 5.9% מסה"כ פרמיות ודמים בשוק רכב חובה וכ- 14% מהיקף התביעות ששולמו, כולל שינוי בתביעות התלויות באותה תקופה, לעומת כ- 5.4% וכ- 13% בהתאמה בשנת 2015.

אבנר (ראה גם קרנית להלן)

החל מיום 1.1.03, חדל אבנר מלהשתתף בהנפקת פוליסות חדשות כמבטח משותף עם המאגר. כתוצאה מכך, מיום 1.1.03, נושא המאגר במלוא הסיכון הביטוחי בביטוח רכב חובה הנובע מפוליסות שנקשרו מיום 1.1.03 ואילך (ללא השתתפות אבנר).

לפי חוק ביטוח רכב מנועי (ביטוח בתנאי תחרות מבוקרת, הסדרים לתקופת מעבר והוראות לענין אבנר), התשנ"ז-1997 ("חוק תחרות מבוקרת") ותקנות ביטוח רכב מנועי (ביטוח בתנאי תחרות מבוקרת, הסדרים לתקופת מעבר והוראות לענין אבנר) (מועד העברת נכסים וחבויות מאבנר לקרנית), תשע"א-2010 ("תקנות מועד העברת הנכסים לקרנית"), הועברו כל ההתחייבויות והנכסים של אבנר לקרנית ביום 31.12.2010, וביניהן גם ההתחייבויות של אבנר כלפי הנפגעים וההתחייבויות אבנר במסגרת הסכם השיתוף בינה לבין המאגר, המתייחס לפוליסות משותפות שהונפקו עד 31.12.2002.

קרנית

הקרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים – קרנית, הינה תאגיד שהוקם בסעיף 10 לחוק הפלת"ד ושתפקידו לפצות נפגע הזכאי לפיצויים מכוח חוק זה, למעט הנהג שנפגע בתאונת דרכים ושנסע ללא כיסוי ביטוחי. זאת כאשר אין בידי הנפגע לתבוע פיצויים מאת מבטח בשל קרות אחד ממקרים הבאים: הנהג האחראי אינו ידוע, אין לנהג ביטוח רכב חובה או שהביטוח איננו מכסה את החבות, מבטח כלי הרכב נמצא בפירוק או שמונה לו מנהל מורשה.

על פי הוראות צו פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (מימון הקרן) (תיקון), התשס"ג – 2003, החל מיום 1.11.2003 על חברות הביטוח, כולל המאגר, להעביר לקרנית 1% מדמי הביטוח נטו בגין פוליסות ביטוח רכב חובה שנכנסו לתוקף ממועד זה.

בחודש אוגוסט 2015 פרסם הממונה טיוטת צו פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (מימון הקרן) (תיקון), התשע"ה-2015. בתיקון טיוטת הצו שפורסם ביום 31 באוגוסט 2015, הוצע לעדכן את תדירות הדיווח לקרנית מדיווח חודשי לדיווח יומי. החל מחודש פברואר 2017 החברה עברה לדיווח יומי כאמור.

באמצעות קרנית מעבירים כיום 9.4% בגין העברת האחריות הביטוחית לקופות החולים, הנותנות כיסוי לנפגעי תאונות דרכים בהתאם לסל הבריאות.

ביום 21 באוגוסט 2016 פורסם תיקון לחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים שבמסגרתו הוענקה לפיקוח סמכות להורות לקרנית להחזיר למבוטחים כספים עודפים שהצטברו אצלה. בהסתמך על כך, פרסם הממונה חוזרים המחייבים מבטח להשבת כספים מקרנית לציבור המבוטחים וקבע מתכונת דיווח- ראה בעניין זה [סעיף \(ט\)](#) לסקירת חוזרים וטיוטות חוזרים של רשות שוק ההון ביטוח וחסכון שפורסמו בשנת הדוח והרלוונטיים לחברה.

מנגנון לקביעת פרמיית הסיכון הטהור

החל מה- 1.4.2010 חברת רון בינה אקטואריה בע"מ מונתה כמפעיל מאגר המידע והינה הגוף המוסמך ע"פ דין לאסוף מידע בענף הביטוח, ולקבוע על בסיסו בשיטה אקטוארית את פרמיית הסיכון הטהור הממוצעת המותאמת לפי פרמטרים שונים שנקבעו ע"י רשות שוק ההון ביטוח וחסכון ("תעריף הסיכון" או "תעריף הסיכון הטהור"). חברות הביטוח בארץ מחויבות על פי דין להעביר למפעיל מאגר המידע מידע על פרמיות, תשלומים ותביעות תלויות.

על פי הוראות הממונה תעריף הסיכון של כל חברה מוגבל, לכל היותר, לממוצע שקבע מפעיל מאגר המידע, בתוספת שיעור מירבי של 5%, תוך התאמה מסוימת לפי תמהיל התיק הקיים בחברה (כגון: מס' הנהגים הצעירים, וותק בנהיגה וכו'). חברות הביטוח רשאיות לקבוע את דמי הביטוח תוך שימוש בקריטריונים לסיווג סיכונים שנקבעו ע"י המפעיל.

בנוסף, מוגבל שיעור הדמים המותרים לכיסוי הוצאות, עמלות, ועלויות ביטוח משנה. למרות האמור לעיל קביעת תעריפי הפרמיות של המאגר נעשית בלעדית ע"י רשות שוק ההון ביטוח וחסכון.

בחודש נובמבר 2016 פרסם מפעיל מאגר המידע את הדוח, בנוגע לתעריפי סיכון מוצעים בביטוח רכב חובה (הדוח מתבסס על נתוני התקופה המסתיימת בשנת 2015). ההמלצה העיקרית בדוח לגבי האופנועים הינה שיש לייקר את תעריף האופנועים לפוליסות שיתחילו בינואר 2017 בכ- 15.3% לרכבים ללא אופנועים וכ- 19.6% באופנועים בבעלות פרטית, בהסתמך על המלצות ועדת וינוגרד. נכון למועד פרסום הדוח הכספי טרם עודכנו תעריפי הביטוח בהתאם. ראה גם [באור 15](#) לדוחות המאגר בדבר בג"צ שהוגש כנגד תעריפי המאגר.

מאגר מידע לאיתור הונאות ביטוח בענף ביטוח רכב חובה

ISO Claim Search Israel Ltd ("ISO") משמשת, כמפעיל המאגר לאיתור הונאות בביטוח ("מאגר ההונאות") שהוקם לפי תקנות ביטוח רכב מנועי (הקמה וניהול של מאגרי מידע), התשס"ד-2004. במינני הממונה איגוד חברות הביטוח בישראל התקשר עם ISO לשם הקמת מאגר ההונאות ותפעולו, אליו הצטרפו כל חברות הביטוח העוסקות בביטוח רכב חובה, ובכלל זה קרנית והמאגר. ההסכם בין חברות הביטוח לבין ISO אושר ע"י הממונה וניתן לו פטור בתנאים מהסדר כובל לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים. ISO פיתחה והקימה מערכת שתתפעל את מאגר ההונאות על בסיס תוכנת ISO Claim Search. פיתוח המערכת נעשה לצורך התאמתה לישראל וכן לצורך מניעת הונאות ביטוח בתחום החיתום והתביעות.

עלות הקמה ותפעול מאגר ההונאות מחולקת בין חברות הביטוח בהתאם לכללים שנקבעו בחוזר הממונה, וחלקו של המאגר בעלויות אלו הינו קבוע בשיעור של 2.5%².

ביום 29.6.2014 הודיע רשות שוק ההון ביטוח וחסכון לאגוד, כי עליו לבצע הליך תחרותי במסגרתו ייקבעו ויפורסמו קריטריונים לבחירת מפעיל למאגר וייבחנו מספר הצעות של גופים שונים להפעלת המאגר.

עד להשלמת בחירת מפעיל במסגרת הליך תחרותי שיפורסם, הוסכם בין האגוד לבין ISO, באישור הרשות, להאריך את ההסכם ב-3 שנים נוספות (עד ליום 8.1.2019) כאשר האגוד יוכל לסיים את ההסכם ע"י מתן הודעה מוקדמת של 6 חודשים, ובלבד שתינתן לאחר ה- 8.1.2017. הממונה על הגבלים עסקיים האריך את הפטור בתנאים להסכם למשך התקופה האמורה, היינו עד ליום 8.1.2019. ביום 1.3.2017 פורסמה על ידי האגוד הזמנה להציע הצעות להקמה והפעלה של מאגר מידע לאיתור הונאות ביטוח.

השתתפות עצמית

במהלך שנת 2009 הורחבה האפשרות לקניית ביטוח בעיקר לאופנוע בבעלות פרטית, המשמש נהג נקוב בשם עם השתתפות עצמית למקרה תאונה, וזאת בהתאם לחוזר הממונה. סכום ההשתתפות העצמית נקבע בתחילה (בשנת 2008) ע"ס 10,000 ש"ח ושכר 7 ימי עבודה, וזאת תמורת הנחה של 10% בפרמיה החל מיום 15.11.09 הועלה הסכום ל- 25,000 ש"ח ו- 7 ימי עבודה, תמורת הנחה בפרמיה בשיעור 20%, והחל מיום 1.5.12 תמורת הנחה בפרמיה בשיעור של 30%. שיעור הפוליסות עם השתתפות עצמית לאופנוע בבעלות פרטית עלה בעקביות מדי שנה עד שנת 2014, כאשר התייצב על כ- 60% מהפוליסות ה"ל. שיעור הפוליסות עם השתתפות עצמית מכלל חשיפת האופנועים הינו כ- 50%.

² סה"כ התמורה ל- ISO בגין הקמת המאגר ותפעולו למשך 5 שנים היא כ- \$ 13.7 מיליון + מע"מ (מבלי לקחת בחשבון עלויות התאמה של תוכנות המאגר והממשקים וכן הוצאות אחרות, כגון אגרות בגין קבלת מידע ממאגרים ציבוריים).

צו הסדרי חציה

ביולי 2001 הוצא צו ("צו חציה") החל על תאונות מיום 1.4.01 ואילך, שקבע שאם אירעה תאונת דרכים שבה היו מעורבים אופנוע ורכב אחר, ישלמו המבטחים של הרכב האחר למבטחים של האופנוע 50% מן הפיצויים בגין נזקי גוף כמשמעותם בחוק, מאוחר יותר נקבע כי לגבי תאונות שהתרחשו מיום 1.6.08 ואילך, ישלמו המבטחים של הרכב האחר 75% מן הפיצויים האמורים³. בעקבות הצו האמור תוקן תקנון המאגר שפישט משמעותית את נוהלי השיבוב בין המאגר ובין כלל חברות הביטוח בנושא צו חציה, דבר שאפשר שיפור משמעותי בטיפול המאגר בנושא זה.

ביום 5.6.2017 פורסמה טיוטת צו פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (חלוקת נטל הפיצויים בין מבטחים), התשע"ז-2017 (להלן - טיוטת החוזר) לפיה בתאונה בה מעורב אופנוע וכלי רכב אחר, שיעור השתתפותו של מבטח כלי הרכב האחר בפיצויים בגין נזקי גוף של המשתמש באופנוע, כמשמעותם בחוק יעלה מ- 75% ל-95%, ראה גם [באור 16](#) לדוחות הכספיים.

להלן 12 מקרי מעורבות⁴ עם אופנועים שאינם נכללים בהגדרה של מעורבות המצדיקה שיבוב של 50% או 75%, לפי העניין, מהפיצויים ששולמו על ידי המאגר:

פגיעת אופנוע באופנוע, פגיעת אופנוע בהולך רגל, פגיעת אופנוע בבעלי חיים, פגיעת אופנוע באופניים ובכל רכב לא מוטורי, פגיעת אופנוע ברכב לא מוזהה, פגיעת אופנוע ברכב לא מבוטח⁵, פגיעת אופנוע ברכב שזהות מבטחו אינה ידועה, פגיעת אופנוע ברכב שנהגו נושא רישיון נהיגה לא מתאים, פגיעת אופנוע ברכב הרשות הפלשתינאית, פגיעת אופנוע ברכב חונה כדין, פגיעת אופנוע ברכב של מבטח זר ופגיעת אופנוע ברכב נהוג ללא רשות הבעלים (גנוב בד"כ).

מבדיקה שנערכה לאחרונה, לגבי השנים 2014-2016, אחוז המקרים שבהם יש מעורבות של אופנוע עם גורם זר אחר, אך אין אפשרות לשוב כרשום לעיל, עומד על כ- 7.5% מסה"כ התביעות.

לצו הסדרי החציה ישנה השפעה מהותית על הקטנת הפסדי המאגר. בחישוב העתודות האקטואריות של המאגר נלקח מראש אומדן הגביה הצפוי של המעורבות, וזאת במלא סכום הגביה העתידית, תוך התחשבות בגבייה בפועל, כך שהפסדי החברה מוקטנים מראש בראשית כל שנה.

³ השיעור שונה באמצעות תיקון בחוק הפלת"ד.

⁴ רשימת המקרים לא בהכרח מהווה רשימה סגורה.

⁵ במקרה כזה לא רק שהמאגר אינו זכאי להשתתפות, הוא חייב בפיצוי נהג הרכב הלא מבוטח על בסיס דיני נזיקין.

הגביה מחברות הביטוח בגין צו הסדרי חציה בשבע השנים האחרונות הינה כדלקמן (במיליוני ש"ח – צמוד למדד):

סה"כ	תקבולים בשנת 2011	תקבולים בשנת 2012	תקבולים בשנת 2013	תקבולים בשנת 2014	תקבולים בשנת 2015	תקבולים בשנת 2016	תקבולים בשנת 2017	
6.25	3.41	1.42	0.70	0.20	0.35	0.09	0.08	בגין ש.ח עד 2002
22.86	9.41	5.79	5.66	0.68	0.54	0.12	0.66	בגין ש.ח 2003
38.82	16.83	11.90	1.94	1.55	0.62	3.19	2.79	בגין ש.ח 2004
39.88	12.36	14.33	7.66	1.73	1.53	1.08	1.19	בגין ש.ח 2005
60.53	12.37	18.53	13.39	7.68	3.17	4.87	0.52	בגין ש.ח 2006
73.16	18.35	14.27	15.09	6.53	11.39	3.06	4.47	בגין ש.ח 2007
139.04	30.87	26.23	16.39	24.77	23.65	10.42	6.71	בגין ש.ח 2008
175.80	20.00	33.78	27.06	16.02	29.27	32.22	17.45	בגין ש.ח 2009
126.62	4.30	17.91	24.83	19.91	20.15	27.88	11.64	בגין ש.ח 2010
89.50	0.14	4.00	13.42	18.56	15.78	19.39	18.21	בגין ש.ח 2011
104.95		0.14	4.61	14.74	22.58	33.05	29.83	בגין ש.ח 2012
79.29			0.18	4.03	15.71	26.90	32.47	בגין ש.ח 2013
41.88				0.11	2.41	13.74	25.62	בגין ש.ח 2014
24.68					0.03	2.32	22.33	בגין ש.ח 2015
5.40						0.06	5.34	בגין ש.ח 2016
0.42							0.42	בגין ש.ח 2017
1,029.08	128.04	148.30	130.93	116.51	147.18	178.39	179.73	

2.1.2 מאפיינים ייחודים:

- ביטוח רכב חובה מכסה, מפני כל חבות שעשוי המבוטח לחוב לפי חוק הפלת"ד, בשל נזק גוף שנגרם כתוצאה משימוש ברכב מנועי לנהג, לנוסעים ברכב, או להולכי רגל שנפגעו על ידי הרכב.
- אחריות מוחלטת והעדר צורך בהוכחת אשם- זכאות הנפגע בתאונת דרכים לפיצוי היא מוחלטת וללא צורך בהוכחת אשם.
- תקרת פיצוי- הכיסוי לפי פוליסת ביטוח רכב חובה איננו מוגבל בסכום ביטוח, אלא קיימות מגבלות לכיסוי הקבועות בחוק הפלת"ד.
- מועד כניסת הביטוח לתוקפו- הכיסוי הביטוחי ברכב חובה נכנס לתוקף רק לאחר שדמי הביטוח שולמו במלואם והוטבעה חותמת בנק או מבטח על תעודת הביטוח, אשר מעידה כי דמי הביטוח שולמו.
- משך זמן ארוך לגיבוש האחריות הכוללת והסופית ואומדן הנזק של הנפגע ביחס לשנת החיתום. חלק ניכר מבחינת הסכום של תביעות הביטוח בתחום זה מאופיינות בזמן בירור ארוך יחסית (מספר שנים) בין מועד קרות האירוע הביטוחי לבין מועד ההתגבשות הסופית של הנזק וסילוק התביעה ("Long Tail").
- היעדרה של זכות התחלוף וקיום עיקרון של ייחוד העילה – למרות שמדובר בביטוח אחריות, הדין איננו מזכה את המבטח בביטוח רכב חובה בזכות תחלוף כלפי המזיק.

כמו כן קיומה של עילת תביעה בידי הנפגע לפי חוק הפלת"ד, שוללת את קיומה של עילת תביעה אחרת. היעדר זכות השיבוב וייחוד העילה חלים גם כלפי מזיקים חיצוניים לכלי הרכב המעורבים בתאונה, כגון: מתכנני הכביש, בוני הכביש, מתחזקי הכביש, יצרני הרכב ומתקניהם (מוסכים), נותני שירותים רפואיים לנפגעי התאונות, בוני גשרים וכיו"ב.

- פעילות המאגר הינה בביטוח רכב חובה בלבד, במסגרת הביטוח השירוי, ולכן הן הדוח התקופתי על מכלול סעיפיו ופירוטיו, הן דו"ח הדירקטוריון והן דוחותיו הכספיים, מתייחסים לענף ביטוח רכב החובה בלבד.

2.1.3 המאגר משווק פוליסות ביטוחי חובה בלבד לכל סוגי הרכב המנועי בישראל. שיעורי הפרמיות, הפרמטרים המופחתים או הנוספים לקביעת דמי הביטוח כגון: גיל, מין, נפח מנוע, מספר תאונות, מספר שלילות רישיון וכדומה, נקבעים ע"י הממונה. בשנת 2016 הוספו לאופנועים 5 משתני בטיחות עם הנחה של 3% לקיום כל אחד מהם וכן הנחה של 12% בגין אופנוע מסוג תלת אופן.

2.1.4 אין למאגר מוצרים חדשים, אם כי חלים שינויים בביטוח שנמכרים בשם המאגר כתוצאה מחקיקה, למשל ההשתתפות העצמית, הפוליסה התקנית וכיוצא בזה.

2.2 תחרות

מושג התחרות איננו רלבנטי למאגר (למעט, במובן מסוים, לגבי רכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון החל משנת 2016) מהטעמים הבאים:

- א. המאגר מבטח בביטוח רכב חובה כל בעל רכב המבקש להיות מבוטח ומסורב לביטוח ע"י חברות הביטוח.
- ב. הפרמיה נקבעת לפי הוראות הממונה ולפי הדין אין לסטות ממנה. בדרך כלל הפרמיה של התעריף השירוי גבוהה מהפרמיה שגובות חברות הביטוח, במידה ומבטחות סוג רכב זה ו/או מבוטח עם מאפיינים דומים, כך שאין המאגר מתחרה מול שאר חברות הביטוח או יכול לנגוס מהותית בנתח מהשוק של חברות הביטוח.
- ג. העובדה שרוב כלי הרכב המבוטחים ע"י המאגר מבוטחים בפרמיה חסרה, גורמת לכך שאין למאגר עניין להתחרות בחברות הביטוח.

לגבי רכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון- בעקבות הוזלת מחיר הביטוח השירוי לעומת חברות הביטוח ישנה תחרות לגבי סוגי רכב אלו בשל תעריף הביטוח הנמוך, שנקבע ע"י רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון.

2.3 לקוחות

פרטים על לקוחות המאגר ראה [פרק 1.2](#) "תחומי פעילות" המפרטים את המבוטחים בביטוח השירוי - וכן [באור 3](#) לדוחות הכספיים, המפרט את הרכב ההכנסות וההוצאות תוך הבחנה בין אופנועים ובין רכבים אחרים.

לחברה אין לקוח בתחום ביטוח רכב חובה שהכנסותיה ממנו מהווים 10% או יותר מסך הכנסות החברה בתחום הפעילות וכן אין לחברה תלות בלקוח בודד.

להלן טבלה המציגה את שיעורי החידושים במאגר באחוזים ובמונחי פרמיות לשנים 2015-2017:

שנה	סך הפרמיות בגין פוליסות שחודשו בשנה השוטפת ושהיו בתוקף בשנה הקודמת (במיליוני ש"ח)	שיעור חידושי הפרמיות בשנה השוטפת ושהיו בתוקף בשנה הקודמת (ב- %)
2017	63.7	19%
2016	59.7	22%
2015	59.3	25%

להלן פרטים אודות ותק לקוחות של החברה, במונחי מחזור פרמיות, לשנים 2015-2017 (באחוזים):

שנה	עד שנה	בין שנה לשנתיים	בין שנתיים לשלוש שנים ומעלה	שלוש שנים	סה"כ
2017	32%	19%	12%	37%	100%
2016	32%	17%	10%	41%	100%
2015	27%	17%	13%	43%	100%

להלן פרטים אודות כמויות כלי הרכב המבוטחים בחברה בחלוקה לאופנועים, כלי רכב פרטיים וכלי רכב אחרים, לשנים 2015-2017 (במונחי כלי רכב):

שנה	אופנועים	כלי רכב פרטיים (*)	כלי רכב אחרים	סה"כ
2017	96,831	104,699 (**)	9,820	211,350
2016	84,573	68,748 (**)	7,176	160,497
2015	72,276	20,989	4,374	97,639

(*) בכלי רכב פרטיים קיים אחוז ניכר של פוליסות לתקופות ביטוח קצרות משנה.
 (**) הגידול בכמויות כלי הרכב הפרטי בשנת 2016 וגם בשנת 2017, הינו בעקבות חוזר הממונה מחודש ינואר 2016, אשר עדכן את תעריפי הפול ברכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון החל מחודש מרס 2016 וגרם לתוספת כלים מבוטחים.

3.1 מגבלות ופיקוח החלים על פעילות החברה

- להלן גורמים חיצוניים המשפיעים על אחריותו של המאגר, כשחלקם אינו ניתן לכימות:
- חברות הביטוח כפופות לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א -1981 ולתקנות ולצווים שהוצאו על פיו וכן להנחיות הממונה. שינוי בכל אחד מהני"ל עלול להשפיע על הדיווח הכספי של המאגר, חובותיו ופעילותו. פירוט החוקים והתקנות הרלוונטיים לחברה והמשפיעים על פעילותה מפורט בהמשך.
 - מדיניות קביעת תעריף הביטוח השיורי ע"י הממונה על רשות שוק ההון ביטוח וחסכון.
 - תקדימים משפטיים המשפיעים על היקף החבות של המאגר, לרבות בהתייחס לתביעות השיבוב של המל"ל ותביעות ייצוגיות.
 - תעריפי המאגר הינם תעריפים חסרים ומוכתבים על ידי משרד האוצר.
 - גידול במצבת כלי הרכב המבוטחים במאגר הן בעליית מספר האופנועים הנמכרים בארץ והן בעליית מספר כלי הרכב שחברות הביטוח לא יבטחו, יגרום לעלייה חדה בהפסדי המאגר.
 - שינויים במספר תאונות הדרכים בישראל ובעיקר במספר תאונות הדרכים בהן מעורבים אופנועים, לרבות מידת חומרת הפגיעה עקב תאונת הדרכים, ישפיעו מהותית על התוצאות העסקיות של המאגר.
 - שינויים ברמת החיים יגרמו לשינויים בחישובי הנזק בגין הפסד בהשתכרות עתידית.
 - שינויים במדד המחירים לצרכן ושינויים בשכר הממוצע במשק עלולים להשפיע על חישוב הפסדי הנפגע ולשנות את חשיפת הפול לגודל הסיכונים.
 - העלייה במספר האופנועים הנוסעים ללא תעודת ביטוח משולמת עלולה לגרום לעליה במקרי הונאות.

להלן פירוט חוקים ותקנות החלים על החברה:

חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א – 1981 (שם קודם: חוק הפיקוח על עסקי ביטוח התשמ"א -1981)

העיסוק בביטוח מוסדר בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א – 1981, ששמו הקודם היה: חוק הפיקוח על עסקי ביטוח, התשמ"א 1981 (להלן - "חוק הפיקוח") כולל התקנות, הצווים והחוזרים שהוצאו על פיו.

על מבטח חלה חובה לדווח לממונה על כל שינוי של הדירקטורים או מנהלי העסקים שלו תוך זמן קצוב מיום השינוי.

הממונה או מי שהוא הסמיך לכך, רשאי לדרוש ממבטח ומכל דירקטור או מנהל עסקים שלו, למסור כל ידיעה ומסמך הנוגעים לעסקי הביטוח של המבטח. חוק הפיקוח מסמיך את הממונה לברר תלונות מהציבור בדבר פעולה של מבטח או של סוכן ביטוח בענייני ביטוח.

הממונה רשאי להורות למבטח, לרבות כלל המבטחים לתקן ליקוי שגילה בין ביחס למקרה מסוים ובין בדרך כלל.

הממונה מוסמך לדרוש מהמבטח תיקון של פגמים שמצא בהתנהלות המבטח, תוך תקופה שפירש בהודעתו. אם הממונה סבור לאחר תום תקופה שקבע, כי הפגמים לא תוקנו כנדרש, הוא רשאי, בתנאים הקבועים בחוק הפיקוח, להורות למבטח שיימנע מסוגי פעולות, לאסור על חלוקת דיבידנד או על מתן הטבות לדירקטורים, למנהלי עסקים, לעובדים או לסוכני ביטוח. למען שמירה על יציבות המבטח מוקנית לממונה סמכות, בתנאים הקבועים בחוק להתלות או להגביל סמכותו של דירקטור, להשעות דירקטור של המבטח או מנהל עסקים שלו לתקופה שלא תעלה על שלושה חודשים, למנות מנהל מורשה לעסקי המבטח ולמנות מפקח מיוחד להנהלת המבטח.

בתיקון חוק הפיקוח במסגרת חקיקת ועדת בכר, עוגנה במפורש סמכותו של הממונה להוציא חוזרים, אשר בהם רשאי הממונה ליתן הוראות בנוגע לדרכי פעולתם וניהולם של מבטחים וסוכני ביטוח, של נושאי משרה בהם ושל כל מי שמועסק על ידם - הכל כדי להבטיח את ניהולם התקין ואת השמירה על עניינם של המבוטחים או הלקוחות, ובכדי למנוע פגיעה ביכולתו של מבטח לקיים את התחייבויותיו.

בשלהי 2014 התקבל תיקון בחוק הפיקוח, שעיקרו הוא החלפת סעיף 40. לפי הנוסח החדש של הסעיף שחל מיום 1.1.2015 – 30 ימי עבודה לפני המועד שבו הוא מבקש מבטח להנהיג תכנית ביטוח חדשה, שינוי בתכנית ביטוח קיימת, את תנאי הביטוח, דמי הביטוח או עניין אחר הנוגע במישרין לתכנית הביטוח שעליו הורה הממונה ("השינוי") עליו ליתן לממונה הודעה על כך. ההודעה תכלול פרטים שקבע הממונה והיא תוגש באופן שהוא יורה. אם בתוך 30 ימי העבודה האמורים הממונה הודיע על התנגדותו לשינוי בתכנית הביטוח לא ינהיג המבטח את השינוי. בנוסף רשאי הממונה לתת הוראות שונות בהקשר האמור, לרבות הקביעה שהנהגת שינוי מסוים יהיה טעון אישור בכתב ומראש על ידי הממונה.

סעיף 40 החדש מקנה לממונה סמכות להורות על הפסקת הנהגתה של תכנית ביטוח מסוימת וזאת לאחר ששקל את הפגיעה האפשרית של מבטח כתוצאה מכך ובשים לב למכלול התנאים בתכנית ולאפשרות להתאימה לשינוי.

עוד קובע סעיף 40 שהממונה רשאי מטעמים מיוחדים שיירשמו, לאחר ששקל את הפגיעה האפשרית במבטח בשל כך, להורות למבטח להפסיק את הנהגת התכנית לגבי פוליסות קיימות שהוצאו לפני מתן ההוראה. סמכות זו מוגבלת בתנאים מסוימים והיא לא תחול על מה שכבר בוצע בפוליסה, עד ליום מתן ההוראה.

הממונה רשאי לתת הוראות לגבי כל ענפי הביטוח או לגבי ענפים מסוימים או לגבי תכניות מסוימות בדבר דמי ביטוח, למעט שיעורם - וכן לעניין תנאי ביטוח בתכנית ביטוח וניסוחם - ובלבד שהן לא קובעות את כלל תנאיה של תכנית הביטוח (אינן פוליסות תקניות מלאות). הוראות הממונה לא יסתרו הוראה שאין להתנות עליה בחוק חוזה הביטוח.

תיקונים שהוכנסו לחוק הפיקוח בעקבות חקיקת בכר והסדרים נוספים, הנוגעים להסדרת המשטר התאגידי של גופים מוסדיים, כולם או חלקם:

התיקונים שהוכנסו לחוק הפיקוח הנוגעים להסדרת המשטר התאגידי של מבטחים כוללים, בין היתר, את ההוראות הבאות:

- א. הורחבו והוחלו גם על מבטחים שאינם חברות ציבוריות וחברות מנהלות חלק מהכללים החלים לגבי אורגנים, נושאי משרה ומנגנוני בקרה בחברות ציבוריות.
 - ב. נקבעו כללים וחובות מינוי של אקטואר ומנהל סיכונים בחברות אלו. מינוי חלק ממלאי התפקידים בחברות אלו כגון מנכ"ל, דירקטור, מבקר פנים ונושאי משרה אחרים שנמנו בהוראות הממונה, טעון אישור מראש של הממונה קודם למינוי, ולממונה הוענקה הסמכות לקבוע כללים לעניין הרכב הדירקטוריון, ועדות השקעה, כשירות חבריו, דרכי עבודתו ונושאים שיידונו בו ובוועדותיו.
 - ג. הורחבו סמכויות הפיקוח של הממונה בכל הקשור לניהול תקין של חברות הביטוח וחברות מנהלות וסמכויות או הוראות שקודם לכן ניתנו מכוח חקיקת משנה הועלו לדרגה של חקיקה.
 - ד. הורחבה הסמכות להטיל עיצומים כספיים וקנסות אזרחיים מבלי להיזקק להגשת כתב אישום וכן הוגדלו במידה ניכרת סכומי הקנסות.
 - ה. נקבעו הוראות שעבירה עליהן מהווה עבירה פלילית והורחבה אחריות נושאי משרה למניעת עבירות.
- בעקבות התיקונים שהוכנסו לחוק הפיקוח כאמור לעיל, פרסם הממונה מספר חוזרים שמטרתם חיזוק מנגנוני הבקרה הפנימית בגופים המוסדיים המנהלים כספי ציבור שעיקרם הם:

ביום 21.8.2016 באמצעות תיקון בחוק הפיקוח הוקמה רשות שוק ההון ביטוח וחיסכון, אשר הינה רשות עצמאית, בראשה עומדת הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון. ביום 1.11.2016 החלה הרשות לפעול. מטרת הקמת הרשות היא לשם קיום הסדרה ופיקוח יעילים ואפקטיביים על גופים מוסדיים ועל מתווכים פיננסיים הפועלים בהם, שתכליתם העיקרית - שמירה על ענייני ציבור המבוטחים והחוסכים. לשם כך הוקנו לרשות מספר סמכויות נוספות שהיו בעבר בידי שר האוצר או וועדת הכספים של הכנסת.

תקנות הפיקוח על עסקי הביטוח (פרטי דין וחשבון) התשנ"ח - 1988

תקנות הפיקוח על עסקי הביטוח (פרטי דין וחשבון), התשנ"ח - 1988 קובעות את ההוראות החלות על המבטח בדבר תוכנם ופרטיהם של הדוחות הכספיים השנתיים והביניים, ואת העקרונות החשבונאיים לעריכתם.

פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש] התש"ל - 1970

פקודת הביטוח מסדירה את ההרשאה לעסוק בביטוח רכב חובה, את תנאיה של הפוליסה וכן הוראות שונות ביחס לפוליסה. מכוח פקודה זו התקין שר האוצר תקנות הקובעות את פעולתו של הביטוח השיוורי,

מנהל ההסדר והמאגר וכן את ההקמה והניהול של מאגרי מידע לאיתור הונאות ביטוח. תעריפי הביטוח החלים על המאגר נקבעו מכוח תקנות שהותקנו לפי פקודת הביטוח.

ביום 30.1.2017 פורסמה הצעת חוק ממשלתית לתיקון פקודת רכב מנועי [נוסח חדש] (מס' 22), התשע"ז-2017 בה מוצע, בין היתר, לתקן את סעיף 9 לפקודה כך שיאפשר למבטחים להוציא תעודת ביטוח באמצעים אלקטרוניים תוך ביטול החובה לקיום תעודת ביטוח מקורית אחת ומתן הסמכה לרשות לקבוע הוראות בדבר המצאת תעודת הביטוח למבטח ושמירת תעודות הביטוח בידי המבטח. כמו כן, נוכח ביטול האיסור על הפקה של יותר מתעודת ביטוח אחת, מוצע לבטל את סעיף 27 לפקודה הקובע כי בעל הפוליסה יחזיר למבטח את תעודת הביטוח שבוטלה. התחילה המוצעת היא תשעה חודשים מפרסומו של החוק, כאשר ניתנה לשר האוצר הסמכות לדחות את התחילה לתקופה של עד 18 חודשים אם נוכח כי נדרש פרק זמן נוסף להיערכות ליישום התיקון האמור.

ביום 20.2.2017 הונחה על שולחן הכנסת הצעת חוק פרטית לתיקון פקודת ביטוח רכב מנועי (מרכיב ההעמסה בתעריף הביטוח), התשע"ז-2017, המציעה לתקן את אחוז ההעמסה ולקבעו על 11%, במקום האחוז שבין 5.5% ל-6.5% הקבוע בסעיף 7א כיום בפקודה, היינו שמרכיב ההעמסה הצפוי למימון העלות לביטוח אופנועים במסגרת הפול יעמוד על שיעור של 11% מעלות הסיכון הטהור. הצעת החוק הינה בשלב ההכנה לקריאה ראשונה בוועדה, בדיון ראשון שנערך בוועדה ב-21.2.2018 דיווח משרד המשפטים על כוונתו להקים צוות בין-משרדי שידון בנושא תעריף האופנועים. יו"ר הוועדה הציעה לבדוק את משמעות קביעת שיעור ההעמסה על 9.5%. הצעת החוק תובא להמשך דיון בוועדה לצורך הכנתה.

בדיון שהתקיים ביום 11.3.2018 בוועדת הכנסת לקראת הכנה לקריאה ראשונה של הצעת החוק, הוחלט לתקן את הצעת החוק כך שאחוז ההעמסה הקבוע בסעיף 7א כיום בפקודה יהיה בשיעור של 5.5% לבין 8.5% במקום 6.5% כקבוע כיום.

חוק חוזה הביטוח התשמ"א – 1981

חוק חוזה הביטוח, התשמ"א – 1981 מסדיר עניינים שונים ביחסים החוזיים שבין מבטח למבוטח. חוזה ביטוח הוא חוזה בין מבטח למבוטח המחייב את המבטח, תמורת דמי ביטוח, לשלם בקרות מקרה הביטוח, תגמולי ביטוח למוטב. נכרת חוזה ביטוח, על המבטח למסור למבוטח מסמך חתום המפרט את זכויות הצדדים וחיוביהם (להלן- "פוליסה") אלא אם נהוג באותו סוג ביטוח שלא להוציא פוליסה. חוק חוזה הביטוח קובע הוראות, בין היתר, לעניין חובת הגילוי החלה על המבוטח ותוצאות הפרתה, תקופת הביטוח, הדרכים והמועדים לביטול חוזה ביטוח, תוצאות של שינויים בסיכוני הביטוח, המועדים לתשלום דמי הביטוח ולתשלום תגמולי הביטוח, תקופת ההתיישנות של התביעה לתגמולי ביטוח. הוראות רבות בחוק חוזה הביטוח, אינן ניתנות להתנאה. תחולת חוק חוזה הביטוח על פוליסת ביטוח רכב חובה, היא בכפוף להוראותיה של פקודת הביטוח – מכאן שהוראותיו הצרכניות של חוק חוזה הביטוח מוקהות במידה מסוימת לגבי ביטוח רכב חובה.

חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה – 1975 ("חוק הפלת"ד") וכן התקנות והצווים שהותקנו

מכוח

ביום 8.7.2013 פורסמה מטעם הממשלה הצעת חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (תיקון מס' 25), התשע"ג-2013 שעיקרה, שינוי בהגדרה "תאונת דרכים" כאשר מוצע למחוק את החזקות המרבות ולהותיר את ההגדרה הבסיסית, היינו, "מאורע שבו נגרם לאדם נזק גוף עקב שימוש ברכב מנועי למטרות תחבורה" בניגוד לנוסח הקיים הכולל שלושה מצבים שנחשבים לתאונת דרכים, אף שאינם מהווים תאונה. מוצע לתקן את ההגדרה: "שימוש ברכב" במטרה להקל על קריאתה והבנתה ולשם הבהרה, כי פעולות שנעשו לפני תחילת הנסיעה, אשר לא נועדו לאפשר נסיעה, כגון: סילוק מכשולים, קשירת חפצים וכיוצא בזה אינם מהווים שימוש ברכב מנועי. כמו כן, מוצע לעגן את ההלכה הפסוקה בנוגע להגדרת "רכב" או "רכב מנועי" לפיה כשרותה של המכונה הניידת לנוע בכביש, תשמש כאבן בוחן לקבוע האם מדובר ברכב מנועי. בנוסף מוצע לעדכן בתוספת את רשימת כלי הרכב שאינם רכב מנועי לפי שינויי הזמן וההתפתחויות הטכנולוגיות. לא ניתן להעריך בשלב זה את ההשפעה התוספת הנ"ל על תוצאות החברה.

פוליסה תיקנית ותקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) תנאי חוזה לביטוח חובה של רכב מנועי

תש"ע - 2010

לאחר דיונים רבים שהתקיימו באמצעות איגוד חברות הביטוח עם נציגי אגף הפיקוח ולא מעט התנגדויות, הפיץ ביום 21.1.10 הממונה את הנוסח המחייב של הפוליסה התיקנית ואת תיקון התקנות הנ"ל הנוגעות לתעודת הביטוח. "המאגר" פועל בהתאם.

הסכם תביעת שיבוב עם המוסד לביטוח לאומי

על פי סעיף 328 לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב) התשנ"ה – 1995, מוקנית למוסד לביטוח לאומי ("מל"ל") זכות תביעה מצד שלישי להשבת גמלאות ששולמו או שישולמו על ידי המל"ל, אם המקרה משמש עילה גם לחייב צד שלישי לפי פקודת הנזיקין או חוק הפלת"ד. בשנים 1978 ו-1979 נחתמו הסכמים בין חברות הביטוח בישראל, לרבות המאגר, לבין המל"ל שנועדו להסדיר את מערכת היחסים המשפטית הנובעת מכך. המל"ל הודיע על ביטול ההסכם האמור שנכנס לתוקפו לגבי המאגר ביום 20 בפברואר 2010 (לגבי תביעות שיבוב הנובעות מתאונות שארעו ממועד זה ואילך) תוך שהוא מזמין את חברות הביטוח לנהל משא ומתן לקביעת הסדר חדש. ביום 1 בספטמבר 2014 נחתם הסכם חדש עם המל"ל לבין הפול, שבעיקרו כולל את מירב התנאים שהיו בהסכם הישן. ההסכם מבוסס על נוסח ההסכם שגובש בין האיגוד לבין המל"ל במסגרת המו"מ המשותף שקיבל את פטור הממונה על הגבלים עסקיים. תוקפו של ההסכם הוא לשנה והוא יוארך מאיליו לשנה נוספת מעת לעת בכפוף לכך שצד לא הודיע בכתב למשנהו שלושה חודשים לפני סיומו של ההסכם, על כך שאינו מעוניין להאריכו. החברה רשאית לבטל הסכם זה בהודעה מוקדמת מראש ובכתב של 3 חודשים.

במסגרת הצעת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 2019), התשע"ח-2018 מוצע לבטל את תחולתו של סעיף 328(א) לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 החל על המבטחים ביחס לתביעות שיבוב הנובעות מחוק הפלת"ד ולהוסיף את סעיף 328א. לפיו יעבירו המבטחים למוסד לביטוח לאומי מידי שנה, סכום שיקבע בתקנות – ראה גם [סעיף \(ד\)](#) לעדכוני חקיקה וטיטוטות חקיקה ופסיקה בתקופת הדוח.

דיווח למל"ל על ניכויים מהפיצוי המשתלם לנפגע

במסגרת החוק לשינוי סדרי עדיפויות לאומיים (תיקוני חקיקה והשגת יעדי התקציב לשנים 2013 ו-2014), התשע"ג-2013, נקבע הסדר המחייב מבטח לדווח למל"ל על ניכויי סכומים שנוכו מהפיצוי לנפגע (או שהיה רשאי לנכותם מהפיצוי) בשל גמלה ששילם או עתיד המל"ל לשלם לנפגע ואשר המל"ל רשאי היה לתבוע מהמבטח. תחילת ההסדר מיום 1 בינואר 2014 והוא חל על ביצוע ניכוי מאותו מועד ואילך. הסנקציה על אי דיווח היא הארכת תקופת ההתיישנות של תביעת המל"ל נגד המבטח. הפול החל לדווח למל"ל כאמור החל מיום 1 בינואר 2014.

חוק ההתייעלות הכלכלית לשנים 2015-2016 תיקן את סעיף 328 לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב) תשנ"ה-1995, כך שהדיווח למל"ל יעשה באופן מקוון. כמו כן נקבע, כי תקופת ההתיישנות של תביעות המל"ל תחל ביום קבלת הדיווח או ביום בו נודע למל"ל על ההליכים בין הזכאי לבין המבטח לפי המוקדם ובלבד שלא תוגש תביעה ע"י המל"ל אם חלפו 15 שנים מיום המקרה. תוקף השינוי הוא מיום 1 בינואר 2016.

כמו כן, תוקן חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981, כך שהממונה יכול להטיל עיצום כספי על מבטח שלא דיווח למל"ל עפ"י ההוראות הנ"ל. הדיווח הנ"ל אמור להשתנות בעקבות ביטול תחולתו של סעיף 328(א) לחוק הביטוח הלאומי. – ראה כאמור גם [סעיף \(ד\)](#) לעדכוני חקיקה וטיוטות חקיקה ופסיקה בתקופת הדוח.

חוזרים וחקיקה בקשר לתעריפי המאגר

החל מ-15 בנובמבר 2009, על פי הוראות חוזר שפרסם הממונה עודכנו תעריפי הביטוח במאגר. בקביעת גובה התעריף נלקחו בחשבון גם מאפייני הנהג, וותק נהיגה, מספר תאונות ומספר הרשעות חמורות. בנוסף הגביל הממונה את המאגר בשיעור דמים מקסימאלי של 8% בלבד במקום 9% בעבר.

ביום 28 בפברואר 2012 אישרה הכנסת את הצעת החוק לתיקון פקודת ביטוח רכב מנועי (מס' 20) התשע"ב 2012, המחייב שמרכיב ההעמסה בשל הפסדי המאגר ינוע בשיעור של בין 5.5% ל-6.5% מעלות הסיכון הטהור במקום 6% לפני התיקון⁶. כמו כן, נקבע גם כי מרכיב ההעמסה מה-1 במאי 2012 ועד סוף שנת 2012 לא יפחת מ-6.3%. וכן, נקבע כי במידה ובשנת 2013 יהיה צורך לייקר את תעריפי ביטוח החובה לאופנועים בבעלות פרטית, אז מרכיב ההעמסה באותה שנה לא יפחת מ-6.2%.

בהמשך לכך, בחודש אפריל 2012 פרסם הממונה חוזר, המעדכן את תעריפי הביטוח של המאגר החל מיום 1 במאי 2012. עדכון התעריפים מתבטא, בין היתר, בהגדלת ההנחה מ-20% ל-30% עבור פוליסות אופנועים עם השתתפות עצמית, שינוי במרכיבים הדיפרנציאליים באופנועים וברכב פרטי וקביעת תעריפים מוקטנים בעיקר באופנועים.

ביום 7 בינואר 2016 פרסם הממונה חוזר ביטוח בדבר תיקון הוראות החוזר המאוחד בענף ביטוח רכב חובה וזאת על מנת להגביר את התחרות בענף ביטוח רכב חובה, להתאים טוב יותר את דמי הביטוח לסיכון

⁶ שיעור זה חל לפי פקודת הביטוח מיום 11.8.2011 ועד ליום 30.4.2012.

המבוטח ולסיכון של כלי הרכב בהתאם למערכות בטיחות המותקנות בו עדכן, בין היתר, את תעריף דמי הביטוח לכלי רכב פרטיים בביטוח השיורי- הפול. הוראות חוזר זה חלים על פוליסות שתקופת הביטוח בהן מתחילה ביום 1 במרס 2016. בתעריף זה הופחתו באופן משמעותי תעריפי הביטוח השיורי בהשוואה לתעריפי חברות הביטוח בעיקר לגבי נהגים צעירים, דבר שהגדיל את כמות כלי הרכב הפרטיים שבוטחו בשנת 2016 בפול בכ- 11.8 אלף פוליסות שנתיות ובשנת 2017 בכ- 12 אלף פוליסות שנתיות נוספות.

כמו כן, ביום 29 בספטמבר, 2016, פרסם הממונה חוזר ביטוח 2016-1-15 לתיקון להוראות החוזר מיום 7 בינואר, 2016. החוזר מתקן את תעריפי כלי רכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון החל מיום 1 בינואר, 2017. חוזר זה כולל הגדלת הפרמיה הממוצעת ברכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון, לעומת תעריפי מרץ 2016.

ביום 2 באוגוסט, 2016 פרסם הממונה חוזר ביטוח 2016-1-10 לתיקון הוראות החוזר המאוחד בענף ביטוח רכב חובה. החוזר הקטין את דמי הביטוח לאופנועים מסוג תלת אופן בשיעור של 12%. כמו כן, הוסיף הנחה של 3% עבור קיום של אחד מחמשת מרכיבי מערכות הבטיחות במידה שקיימים באופנוע.

חוזר זה תוקן ביום 30 בנובמבר, 2016 (חוזר ביטוח 2016-4-19), אשר אמור להתאים את הסיכון הביטוחי לדמי הביטוח של אופנועים בעלי מערכות בטיחות המשמשים לכל נהג ולשני נהגים נקובים. תחולת החוזר מיום 1 בפברואר, 2017.

כמו כן באותו יום פרסם חוזר ביטוח 2016-1-9- משתנים בענף ביטוח רכב חובה. חוזר זה כלל עדכון משתני הבטיחות באופנועים החל מ- 1 באוקטובר, 2016. השפעת הקטנות התעריף הנובעות בסעיף זה תגדיל את הפסדי ענף האופנועים בפול.

ראה גם [באור 15](#) לדוחות הכספיים של המאגר בדבר עתירות לבג"צ בחודש דצמבר 2016 בנוגע לתעריפי ענף אופנועים שלא הועלו בעקבות השינויים בשיעור ריבית ההיוון.

סקירת חוזרים וטיטות חוזרים של רשות שוק ההון ביטוח וחסכון שפורסמו בשנת הדוח והרלוונטיים לחברה:

להלן מפורטים חוזרים, טיטות חוזרים והנחיות של רשות שוק ההון ביטוח וחסכון (להלן- "הממונה/הרשות") שפורסמו מאז הדוח התקופתי האחרון והרלוונטיים לתחומי הפעילות של המאגר:

(א)	בחודשים ינואר 2017 וספטמבר 2017 פרסם הממונה את חוזרים גופים מוסדיים 2016-9-26 ו- 2017-9-12 בדבר תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין דיווחים לממונה. הוראות חוזרים אלו נועדו לעדכן את הוראות פרק 3 בחלק 4 של שער 5 בחוזר המאוחד לעניין דיווחים לממונה על שוק ההון (להלן: "פרק הדיווחים לממונה"), במטרה לשנות את אופן הדיווח וכתובת הדיווח ובמטרה לשפר את תכנם ואיכותם של הדיווחים - ולהפחית את תדירות המשלוח של מספר דיווחים שונים. תחילת חוזרים אלו מיום פרסומם.
(ב)	בפברואר 2017 פרסם הממונה את חוזר ביטוח 2017-1-3 ביטול פוליסת ביטוח, הקובע כי מבוטח יוכל לפנות לחברת הביטוח ולהודיע על ביטול חוזה הביטוח על פי תנאי חוזה הביטוח או

	<p>על פי החוק ולא על פי הדרכים הנהוגות אצל המבטח. מטרת חוזר זה היא לפשט ולהנגיש למבוטח את פעולת ביטול הפוליסה באמצעות קביעת הוראה אחידה המחייבת את המבטחים להציע למבוטח מגוון דרכים לביצוע הביטול והגדרת הפעולות הנדרשות לביצועו אשר בהתקיימן, תבוטל הפוליסה. עוד נקבע כי הוראות החוזר יחולו בכפוף להוראות הפוליסה התקנית בביטוח רכב חובה. הוראות החוזר חלות מה- 1 ביולי 2017.</p>
ג)	<p>בחודש פברואר 2017 פרסם הממונה את חוזר ביטוח 1-1-2017 בדבר אחזור מידע אישי. בחוזר נקבע כי עקב גידול השימוש בכלים טכנולוגיים במסגרת מתן שירותים שונים (כגון פעולות באמצעות האינטרנט ושימוש באפליקציות בטלפון החכם), שימוש בכלים אלו בתחום הביטוח צפוי לשפר את רמת השירות והנוחות של ציבור המבוטחים ולהנגיש להם מידע חיוני לגבי מוצרי הביטוח וכי הגברת מודעות המבוטח למוצרי הביטוח שברשותו מהווה רכיב חיוני בידע הנדרש לו כדי לקבל החלטה מושכלת בשלבים השונים של חיי הפוליסה.</p> <p>מטרת חוזר זה לקבוע הוראות שיאפשרו אחזור מידע אישי של מבוטח כמפורט בחוזר. אחזור מידע כאמור יתבצע במגוון כלים טכנולוגיים המאפשרים גישה למוצרי הביטוח השונים וליישוב התביעה. תחילתו של חוזר זה מיום 30 במרס 2017.</p>
ד)	<p>בחודש מרס 2017 פרסם הממונה את חוזר גופים מוסדיים 3-9-2017 בדבר העברת קבצי מידע באמצעות כספות. חוזר זה מאפיין את הדרישות מגופים מוסדיים, לצורך שימוש בכספת, כדי לשמור על חסיון המידע המועבר לרשות בהתאם לדרישתה. תחילתן של הוראות חוזר זה לעניין קבצי דיווח תקופתיים הינן ביום 2 באפריל 2017 ולענין קבצי דיווח שאינם תקופתיים ושאינם מדווחים במערכות הרשות מיום 2 ביולי 2017 (בהתאם לחוזר גופים מוסדיים 9-9-2017 מחודש יולי 2017 תיקון - העברת קבצי מידע באמצעות כספות).</p>
ה)	<p>בחודש מרס 2017 פרסם הממונה את חוזר גופים מוסדיים 5-9-2017 לתיקון בדבר בירור ויישוב תביעות וטיפול בפניות ציבור, לפיו נקבעו כללים נוספים בקשר לבירור ויישוב תביעות לאור נהגים קיים בקשר עם הליך בירור ויישוב התביעות אשר הרשות מבקשת לאסור, כגון: מבוטחים לא יחויבו לשלוח מסמכים מקוריים למבטח כתנאי להוכחת הזכאות לתגמולי ביטוח, נקבעה דרך העברת כסף למבוטח, בעת פניית אדם בקשר להגשת תביעה הפוליסות על המבטח לציין בפניו על כל הפוליסות שבהן הוא מבוטח אצלו, כדי שיבחן את האפשרות שלו להגיש תביעות בפוליסות הנוספות והפנייה ל'הר הביטוח', לרבות שליחת קישור באמצעות מסרון. תחולת החוזר תהיה החל מיום 1 בספטמבר 2017.</p>
ו)	<p>בחודש ביוני 2016 פרסם הממונה חוזר ביטוח 7-1-2016 בדבר צירוף לביטוח. מטרת חוזר זה היא לקבוע הוראות להסדרת התנהלות חברות ביטוח וסוכני ביטוח בעת צירוף לביטוח, בכך שחברת ביטוח לא תצטרף למבוטח לפוליסה המעניקה פיצוי כאשר למבוטח קיימת פוליסה אחרת המבטחת מקרה ביטוח דומה אצל אותה חברה; על אף האמור חברת ביטוח רשאית לצרף מבוטח כאמור אם התקיימו התנאים שבחוזר. הוראות חוזר זה החלו ביום 1 בספטמבר 2016.</p> <p>ביום 1 במרץ 2017 פורסם חוזר ביטוח 4-1-2017 המהווה תיקון לחוזר צירוף לביטוח, אשר הוסיף את נספח ד' לחוזר צירוף לביטוח הקובע נהגים שאין על מבטח לעשות בהם שימוש בעת</p>

	<p>הליך צירוף מועמד לביטוח. תחילתן של הוראות אלו הינן ביום 1 ביולי 2017. כמו כן, בחודש פברואר 2018 יצא שוב טיוטה לתיקון חוזר ביטוח 7-1-2016 שבו נקבעו הוראות בעניינים נוספים. תחילתן של הוראות חוזר זה ביום פרסומן.</p>
ז	<p>בחודש נובמבר 2017 פרסם הממונה טיוטת חוזר גופים מוסדיים בדבר מיקור חוץ בגופים מוסדיים - טיוטה שניה. חוזר זה קובע כללים לשימוש במיקור חוץ בגופים מוסדיים, לרבות תהליך הוצאת פעילויות למיקור חוץ וניהולן השוטף. תחילתו של חוזר זה ביום 1 בינואר 2018 והוא יחול על כל הגופים המוסדיים בישראל. טיוטה זו לכשתפורסם תחליף את חוזר גופים מוסדיים 16-9-2013 מיום 25 באוגוסט 2013.</p>
ח	<p>בחודש נובמבר 2017 פרסם הממונה חוזר ביטוח 17-1-2017 בגין תיקון הוראות חוזר ביטוח 14-1-2016- השבת כספים מקרנית לציבור המבוטחים, וכן פרסם הממונה וחוזר ביטוח 1-2017-18, המתקן את חוזר ביטוח 22-1-2016- השבת כספים מקרנית לציבור המבוטחים- מתכונת דיווח. בחוזרים נקבע, בין היתר, כי לאור סך הכספים שהושבו עד כה בשנת 2017 ונתונים כספיים במאזן קרנית שיעור דמי ההשבה החל מיום 2 בדצמבר 2017 יעמוד על 7% במקום 13%. בנוסף החוזר מטיל חובה על חברת ביטוח להגיש דוח שנתי מבוקר וחתום על ידי רואה חשבון אודות דמי הביטוח שגבתה החברה ודמי ההשבה שהשיבה, דמי הביטוח שהחזירה למבוטחים ודמי ההשבה שנוכו מהם בתקופת הדוח. הוראות חוזרים אלו יחולו על פוליסות בענף ביטוח רכב חובה, שתקופת הביטוח בהן מתחילה ביום 2 בדצמבר 2017.</p>
ט	<p>בחודש נובמבר 2017 פרסם הממונה חוזר גופים מוסדיים 19-9-2017 בגין אופן הפקדת תשלומים לקופת גמל. הוראות החוזר מסדירות את אופן העברת הכספים ואת אופן העברת הדיווח על הפקדת תשלומים לקופת גמל על ידי מעסיק לחברה מנהלת. הוראות החוזר קובעות, בין היתר, דרכים לביצוע הפקדת תשלומים לחשבון קופת גמל; מועדים להעברת כספים כאמור ואת הפרטים שנדרש מעסיק למסור לחברה מנהלת בעת העברת דיווח כאמור; הוראות לעניין חובתה של חברה מנהלת להעביר למעסיק היזון חוזר לעניין אופן קליטת הכספים בקופת הגמל שבניהולה; כי דיווח המעסיק וההיזון החוזר של החברה המנהלת ייעשו באמצעות קובץ במבנה אחיד שהוגדר על ידי הממונה וזאת במטרה לשכלל את הליך קליטת הכספים ולאפשר למעסיק ולגוף המוסדי לבצע בקרה אחר ההליך. הוראות חוזר זה יחולו על חברה מנהלת ועל מעסיק מיום פרסומם, למעט סעיפים ספציפיים בחוזר שישומו בשלב מאוחר יותר.</p>
י	<p>בחודש ינואר 2018 פרסם הממונה את חוזר ביטוח 22-1-2017 בדבר עדכון הנחיות בדבר מבנה הגילוי הנדרש בדוחות הכספיים של חברות ביטוח בהתאם לתקני הדיווח הבינלאומיים (IFRS). חוזר זה מעדכן את חוזר מס' 4-1-2010 שעניינו "הנחיות בדבר מבנה הגילוי הנדרש בדוחות הכספיים של חברות ביטוח בהתאם לתקני הדיווח הבינלאומיים (IFRS)", ואת הנספח המצורף לו. לפיו, חברת ביטוח תיישם כל דרישת גילוי המופיעה בנספח לחוזר זה ונוגעת גם לדוח או לביאור המצורף לדוחות כספיים לתקופות ביניים, גם בדוחות הכספיים לתקופות ביניים. תחילתן של הוראות חוזר זה החל מהדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2017.</p>

	<p>במקביל, פרסם הממונה חוזר ביטוח 2017-1-23 בדבר עדכון הוראות בדוח התקופתי של חברות ביטוח, אשר מתקן את חוזר 2014-1-3 ואת נספח ב' לענין דוח הדירקטוריון. החברה יישמה את הוראות החוזרים הללו החל מהדוחות הכספיים הנוכחיים ליום 31 בדצמבר, 2017.</p>
(יא)	<p>בחודש פברואר 2018 פרסם הממונה טיוטת חוזר ביטוח בדבר ממשק אינטרנטי לאיתור מוצרי ביטוח, תיקון חוזר. בטיטת חוזר זה מוצע לקבוע סוגי מידע נוספים לאלו שפורסמו בחוזר ביטוח 2016-1-17, החייבים בדיווח על מנת לשפר את השירותים הניתנים למבוטחים באמצעות הר הביטוח ולהוסיף שירותים חדשים נוספים. תחילתן של הוראות טיוטת חוזר זה שישה חודשים מיום פרסומן.</p>
(יב)	<p>בחודש פברואר 2018 פרסם הממונה טיוטת חוזר ביטוח בדבר אישור קיום ביטוח. מטרת טיוטת חוזר זה היא לקבוע הוראות להסדרת התנהלות חברות ביטוח וסוכני ביטוח בהנפקת אישור קיום ביטוח. תחילתן של הוראות טיוטת חוזר זה שישה חודשים מיום פרסומן.</p>
(יג)	<p>בחודש פברואר 2018 פרסם הממונה טיוטת חוזר גופים מוסדיים בדבר שירות ללקוחות גופים מוסדיים. לפיה, מוצע לתקן את חוזר ביטוח 2011-9-7 "שירות ללקוחות גופים מוסדיים" (להלן - החוזר), כך שלחוזר יתווספו הוראות שנועדו לשפר את טיב השירות הניתן ללקוחות הגופים המוסדיים. טיוטת החוזר קובעת עקרונות כלליים למתן שירות ללקוחות הגופים המוסדיים, וכן מחייבת גוף מוסדי לקבוע אמנת שירות וזאת כתוצאה מפניות ציבור שהתבררו ברשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון ומביקורות שערכה הרשות בגופים המוסדיים במגוון נושאים צרכניים, עולה הצורך לקבוע הוראות פרטניות לעניין טיב השירות הניתן על ידי הגופים המוסדיים, בין היתר, בשים לב לערוצי השירות הישירים שבמסגרתם ניתן שירות ללקוחות. תחילתן של הוראות חוזר זה - 6 חודשים ממועד פרסומן.</p>
(יד)	<p>בחודש פברואר 2018 פרסם הממונה טיוטת חוזר גופים מוסדיים בדבר ניהול סיכוני ציות בגופים מוסדיים. טיוטת חוזר זה נועדה להטמיע את הוראות חוזר גופים מוסדיים 2013-9-20 "ניהול סיכוני ציות בגופים מוסדיים" בהוראות החוזר המאוחד. במסגרתו ישן הנחיות בקשר לממונה ציות ואכיפה פנימית ומערך ציות ואכיפה פנימית, תפקידיו וחובותיו וכן הוראות בקשר לדירקטוריון הגוף המוסדי בקשר לתוכנית ציות ואכיפה פנימית ופיקוח עליה. תחילתו של חוזר זה מיום פרסומו כחוזר.</p>
(טו)	<p>בחודש מרס 2018 פרסם הממונה חוזר גופים מוסדיים 2018-9-10 בדבר החוזר המאוחד - דין וחשבון לציבור. לטיטת החוזר צורף פרק 1 בחלק 4 של שער 5 "דין וחשבון לציבור" בחוזר המאוחד. בפרק זה מאוגדות כל הוראות הממונה שקשורות לדוחות התקופתיים של גופים מוסדיים, קופות גמל וקרנות פנסיה חדשות המפורסמים לציבור. כמו כן, מעדכנות הוראות חוזר זה את שער 1 "הגדרות" בחוזר המאוחד. תחילתן של הוראות חוזר זה ביום פרסומן.</p>
(טז)	<p>בחודש מרס 2018 פרסם הממונה חוזר גופים מוסדיים 2018-9-9 בדבר אישור נושאי משרה</p>

	ודיווח על בעלי תפקיד בגופים מוסדיים. חוזר זה מסדיר את ההוראות בקשר לאישור נושאי משרה ודיווח על בעלי תפקיד בגופים מוסדיים. תחילתן של הוראות חוזר זה ביום פרסומן.
(יז)	בחודש מרס 2018 פרסם הממונה טיוטת חוזר גופים מוסדיים בדבר תיקון הוראות החוזר המאוחד: מעילות והונאות מצד גורמים בתוך הארגון וגורמים מחוץ לארגון. במסגרתו ישנן הנחיות בקשר לאחריות הדירקטוריון, נהלים פנימיים, מבקר הפנים ודיווח לממונה על גילוי של הונאה או מעילה בגוף המוסדי. תחולתו של החוזר מיום פרסומו כחוזר.
(יט)	בחודש מרס 2018 פרסם הממונה טיוטת חוזר גופים מוסדיים בדבר דירקטוריון גוף מוסדי. לנוכח מרכזיותו וחשיבותו של קיומו של ממשל תאגידי נאות על ידי הדירקטוריון, קיימת חשיבות להתוויית סטנדרט מינימאלי לניהול תקין של הגוף המוסדי בכל הקשור לפעולת הדירקטוריון. חוזר זה קובע הוראות לעניין כשירות חברי הדירקטוריון, הרכבו, תפקידיו, סמכויותיו ואופן התנהלותו. עדכון ההוראות מבוסס ברובו על סטנדרטים בינלאומיים ועל ממצאי ביקורות הממונה וסוגיות עקרוניות שנדונו במהלך השנים. כן נבחנו הוראות רגולציה של רשויות פיקוח מקומיות וזרות. הוראות החוזר יחליפו את תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(דירקטוריון וועדותיו), התשס"ז-2007 ואת חוזר גופים מוסדיים 7-9-2006 בדבר נוהל עבודת דירקטוריון וועדותיו. להשלמת התמונה יצוין, כי חוזר זה הוא הראשון מבין שניים, אשר יעסקו בעניין דירקטוריון וועדותיו, ויפורסמו בשני חלקים: בחלק הראשון, שפורט לעיל נקבעו הוראות הנוגעות להרכב הדירקטוריון, כשירות, אחריות, ואופן העבודה, וכן הוראות לעניין ועדות הדירקטוריון. בחלק השני, צפויות להתפרסם הוראות המרכזות ומעדכנות את תפקידי הדירקטוריון. תחילתן של הוראות חוזר זה מיום פרסומן, למעט הוראות ספציפיות שנקבעה להן הוראות מעבר.
(כ)	בחודש מרס 2018 פרסם הממונה חוזר גופים מוסדיים 8-9-2018 בדבר תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידה. הוראות חוזר זה נועדו לעדכן את הוראות פרק 1 בחלק 2 של שער 5 "מדידה" ואת שער 1 "הגדרות" בחוזר המאוחד. מהות העדכונים היא הטמעת הוראות דין קיימות. תחילתן של הוראות חוזר זה ביום פרסומן.

עדכוני חקיקה וטיטות חקיקה ופסיקה בתקופת הדוח:

(א)	ביום 30.1.2017 פורסמה הצעת חוק ממשלתית לתיקון פקודת רכב מנועי [נוסח חדש] (מס' 22), התשע"ז-2017 בה מוצע, בין היתר, לתקן את סעיף 9 לפקודה כך שיאפשר למבטחים להוציא תעודת ביטוח באמצעים אלקטרוניים תוך ביטול החובה לקיום תעודת ביטוח מקורית אחת ומתן הסמכה לרשות לקבוע הוראות בדבר המצאת תעודת הביטוח למבטח ושמירת תעודות הביטוח בידי המבטח. כמו כן, נוכח ביטול האיסור על הפקה של יותר מתעודת ביטוח אחת, מוצע לבטל את סעיף 27 לפקודה הקובע כי בעל הפוליסה יחזיר למבטח את תעודת הביטוח שבוטלה. התחילה המוצעת היא תשעה חודשים מפרסומו של החוק, כאשר ניתנה לשר האוצר הסמכות לדחות את התחילה לתקופה של עד 18 חודשים אם נוכח כי נדרש פרק זמן נוסף
-----	---

	להיערכות ליישום התיקון האמור.
(ב)	ביום 20.2.2017 הונחה על שולחן הכנסת הצעת חוק פרטית לתיקון פקודת ביטוח רכב מנועי (מרכיב ההעמסה בתעריף הביטוח), התשע"ז-2017, המציעה לתקן את אחוז ההעמסה ולקבעו על 11%, במקום האחוז שבין 5.5% ל- 6.5% הקבוע בסעיף 7א כיום בפקודה, היינו שמרכיב ההעמסה הצפוי למימון העלות לביטוח אופנועים במסגרת הפול יעמוד על שיעור של 11% מעלות הסיכון הטהור.
(ג)	ביום 5.6.2017 פורסמה טיוטת צו פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (חלוקת נטל הפיצויים בין מבטחים), התשע"ז-2017 (להלן - טיוטת החוזר) לפיה בתאונה בה מעורב אופנוע וכלי רכב אחר, שיעור השתתפותו של מבטח כלי הרכב האחר בפיצויים בגין נזקי גוף של המשתמש באופנוע, כמשמעותם בחוק יעלה מ- 75% ל-95%. מוצע שהוראת טיוטת החוזר האמורה תיקבע כהוראת שעה לתקופה בת שנתיים וחצי מיום 2 ביולי, 2017 ועד ליום 31 בדצמבר, 2019, ובפרק זמן זה תבחן רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון את הצורך האם להאריך או לעדכן את שיעור ההשתתפות, ראה גם באור 16 לדוחות הכספיים.
(ד)	ביום 11.1.18 הוצע במסגרת הצעת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 2019), התשע"ח-2018 (להלן - "חוק ההסדרים") לבטל את תחולתו של סעיף 328(א) לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 על המבטחים ביחס לתביעות שיבוב הנובעות מחוק הפלת"ד ולהוסיף את סעיף 328א. לפיו יעבירו המבטחים למוסד לביטוח לאומי מידי שנה, סכום שיקבע בתקנות שיותקנו תוך 30 יום מיום פרסומו של החוק. יצוין כי התקנות תקבענה גם את אופן חלוקתו של הסכום הקובע בין המבטחים. תחילתו של ההסדר המוצע היא ב-1.1.2019. התקנות תהיינה מבוססות על זכאותו של המוסד בשנים 2010 ו-2011. לפי ההסמכה בחוק, התקנות יקבעו גם את הסכום שעל חברות הביטוח להעביר למוסד בגין יתרת תביעות השיבוב הנובעות מתאונות דרכים שארעו מתחילת 2014 ועד סוף 2018, ואשר לא הוגשו בגינן תובענות או דרישות. ביום 18.1.2018 פרסם משרד האוצר מסמך המציג את החישוב, לרבות דרך החישוב, של הסכום השנתי וסכום העבר. בדיון שהתקיים ביום 27.2.18 בוועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת בסעיפים שעניינם שיפוי המוסד לביטוח לאומי בחוק ההסדרים, אישרה הוועדה פה אחד את הסדר השיבוב המוצע, כמפורט לעיל. הסכום השנתי שישלמו המבטחים למוסד לביטוח לאומי מתחילת החוק ואופן החלוקה שלו בין החברות השונות, טרם הוחלטו וייקבעו על ידי שר האוצר בתקנות.

3.2 השקעות

למאגר אין השקעות מכל סוג שהוא, למעט ריביות מכספים שוטפים המופקדים בבנקים.

3.3 ביטוח משנה

נושא עריכת ביטוח משנה מסוג "עודף הפסדים" (EXCESS OF LOSS) נבחן בדירקטוריון התאגיד והוחלט שלא לערוך ביטוח משנה מהטעמים הבאים:

- (א) עלויות ביטוח המשנה גבוהות יחסית.
- (ב) פיזור הסיכונים של המאגר בין כל חברות הביטוח בישראל, אשר נושאות בהפסדי הפול (כאשר כל מבטח לפי שיקול דעתו יכול לרכוש ביטוח משנה גם ביחס לאחריותו במסגרת המאגר).

3.4 הון אנושי

המבנה הארגוני של מנהלת התאגיד הינו בן 4 מחלקות בכפיפות למנכ"ל: מחלקת תביעות, מחלקת מערכות מידע, מחלקת חשבונות ומחלקת פוליסות.

מצבת כח האדם בהתאם הינה כדלקמן:

31/12/15	31/12/16	31/12/17	
30	34	33	מחלקת תביעות
			מחלקת פוליסות:
4	4	5	מנהלה
0	2	14	מוקד הפול- הפקה טלפונית (*)
4	6	19	סה"כ מחלקת פוליסות (כולל מוקד הפול)
1	1	3	מחלקת מערכות מידע (**)
5	5	5	מחלקת כספים ו-SOX
2	2	2	הנהלה
42	48	62	סה"כ

(*) ב-31/12/16 מוקד הפול נוהל באמצעות ספק חיצוני וכלל 10 עובדי מוקד, שהועברו להיות עובדי החברה החל מיום 1/1/7. מנהלת המוקד ועובדת נוספת נקלטו כעובדי הפול במהלך שנת 2016.

(**) ביום 1/1/17 הועבר עובד שהועסק באמצעות ספק חיצוני להיות עובד החברה במחלקת מערכות מידע. נכון ליום 31/12/17 מועסקים 4 עובדים נוספים במחלקת מערכות מידע באמצעות ספק חיצוני.

כל העובדים בתאגיד, לרבות נושאי משרה, מועסקים על פי הסכמי עבודה אישיים, בהם נקבעו תנאי ההעסקה והתנאים הנלווים הכוללים תשלום משכורת י"ג, ביטוח פנסיוני, קרן השתלמות,

חופשה והבראה. התחייבויות התאגיד בגין סיום יחסי עובד מעביד מכוסות במלואן בפוליסת ביטוח ו/או מופרשות בספרי התאגיד.

מערכת השכר והתגמול לעובדי התאגיד מבוססת בעיקרה על התאמה בין רמת התגמול לתפקודו של העובד, ניסיונו ותרומתו למערכת והינה בהתאם למדיניות התגמול לעובדים ונושאי משרה בחברה (להלן: "מדיניות התגמול").

התגמול השנתי הוא אישי ומותאם למרכיבי התפקיד, לביצועים האישיים ולפוטנציאל האישי. התגמול מתקיים באמצעות כלים ניהוליים שונים כגון: העלאות שכר, בונוס במטרה לשמר ולתמרץ את העובדים. למנהלים רכב צמוד באמצעות חוזי ליסינג. פרטים נוספים על נושאי משרה ותשלומים בפרק 5 לדוח התקופתי – פרטים נוספים.

ביום 31 בדצמבר, 2016 סיימו מר גד ארבל ומר סנדו מזור, הדירקטורים החיצוניים של החברה, את כהונתם. ביום 1 בינואר, 2017 מונה מר יואב בן אור ומר יואב סגלוביץ כדירקטורים חיצוניים במקומם של מר גד ארבל ומר סנדו מזור.

ביום 18 בספטמבר, 2017 סיים מר מיכאל ישיל, את כהונתו כדירקטור בחברה. ביום 31 באוקטובר, 2017 מונה מר מוטי מור כדירקטור במקומו של מר מיכאל ישיל.

נושאי המשרה בתאגיד מונים 5 מנהלים. תגמולם, הכולל תגמול קבוע ותגמול משתנה, נקבע בהתאם למדיניות תגמול שאושרה ע"י דירקטוריון החברה ביום 28 בדצמבר 2017, אשר החליפה את מדיניות התגמול הקודמת שאושרה ביום 21 בפברואר 2017.

להלן עיקרי מדיניות התגמול:

(ניתן לצפות במדיניות התגמול המלא גם באתר האינטרנט של החברה www.pool-act.org.il).

1. מדיניות התגמול – כללי

- 1.1. מדיניות התגמול של החברה נקבעה כדי להשיג את יעדיה של החברה, ובאופן שהתגמול על פיה יהווה תמריץ להגשמתם של יעדי החברה. בקביעת מדיניות התגמול ובמסגרת המטרה האמורה, נלקחה בחשבון אף השאיפה להגביר את תחושת ההזדהות של נושאי המשרה ויתר העובדים עם החברה ועם פעילותה, להגביר את שביעות הרצון והמוטיבציה שלהם בעבודתם ולעודד את הישגותם של נושאי המשרה והעובדים האיכותיים בחברה לאורך זמן.
- 1.2. מדיניות התגמול, כאמור, נקבעה בהתחשב, בין היתר, בשיקולים הבאים: קידום מטרות החברה, תכנית העבודה שלה ומדיניותה בראייה ארוכת טווח וכן בהתחשב בניהול הסיכונים שלה. כמו כן, נלקחו בחשבון היבטים כלל ארגוניים, כגון פערי תגמול רצויים בין דרגים שונים.
- 1.3. מדיניות זו נערכה בהתחשב במאפייניה המיוחדים של החברה, כפי שעולים מתקנות ביטוח רכב מנועי (הסדר ביטוח שיורי ומנגנון לקביעת התעריף), התשס"א-2001 ותקנון הפול (להלן: "הסכם הביטוח").
- 1.4. מובהר בזה, שאין במדיניות התגמול כדי לחייב את החברה להעניק בפועל לעובד או לנושא משרה תגמול כלשהו, והחברה רשאית בכל עת, לשנות את מדיניותה האמורה, בכפוף להוראות החוזר והדין.
- 1.5. מדיניות התגמול כשלעצמה לא תקנה לעובד או לנושא משרה בחברה זכות לקבל תגמול קבוע או משתנה - ועובד או נושא משרה לא יהיה רשאי לטעון כי המדיניות מעניקה לו זכות מוקנית כלשהי.
- 1.6. הדירקטוריון ידון אחת לשנה לפחות במדיניות התגמול הקבוע והמשתנה של נושאי המשרה ועובדי החברה האחרים.

2. מדיניות התגמול הקבוע לנושאי משרה

- 2.1. התגמול הקבוע נועד לתגמל את נושא המשרה עבור הזמן, ההספק, איכות עבודתו והאחריות שאותם הוא משקיע בביצוע תפקידו בחברה באופן שוטף וכן לאפשר לחברה לגייס ולשמר מנהלים ראויים ואיכותיים שיתרמו לביצועי החברה ולהשגת יעדיה ומטרותיה. התגמול הקבוע נועד לחולל ולשמר מוטיבציה חיובית, ודאות ויציבות הן לחברה והן לנושאי המשרה.
- 2.2. התגמול הקבוע לנושא משרה ייקבע, בין היתר, על פי השיקולים הבאים:
 - 2.2.1. השכלתו, כישוריו, מומחיותו, ניסיונו המקצועי והישגיו הקודמים של נושא המשרה, המלצות ומוניטין;
 - 2.2.2. תפקידו של נושא המשרה, תקופת כהונתו בחברה והסכמי תגמול / העסקה קודמים שנחתמו בין החברה לבין נושא המשרה;
 - 2.2.3. התרומה השוטפת של נושא המשרה לביצועי החברה והשגת יעדיה ומטרותיה;
 - 2.2.4. מידת האחריות ותחומי האחריות המוטלים על נושא המשרה בגין תפקידו בחברה;

- 2.2.5. רצון החברה לשמר את נושא המשרה לאור כישוריו, ביצועיו, הידע שלו ו/או מומחיותו הייחודית ;
- 2.2.6. היות נושא המשרה מחזיק במשרת אמון והיקף השעות שהוא נדרש להשקיע לצורך ביצוע תפקידו ;
- 2.2.7. התייחסות לתנאי התגמול של נושאי המשרה האחרים בחברה וכן לתנאי התגמול המקובלים לנושאי משרה בגופים דומים ;
- 2.2.8. היחס שבין עלות תנאי הכהונה וההעסקה של נושא המשרה לעלות השכר של שאר עובדי החברה ושל עובדי קבלן המועסקים אצל החברה, ובפרט היחס לעלות השכר הממוצעת ולעלות השכר החציונית של עובדים כאמור והשפעת הפערים ביניהם על יחסי העבודה בחברה ;
- 2.2.9. עמידה בחלק התוכנית העבודה השנתית של החברה הרלבנטית לנושא המשרה במישורין ובעקיפין ;
- 2.3. השיקולים דלעיל אמורים לשקף את התגמול הקבוע במועד קליטתו של נושא המשרה בחברה ככל שהם רלבנטיים להגדרת תפקידו.
- 2.4. שינויים בתגמול הקבוע יהיו בהתאם לשיקולים דלעיל הרלבנטיים לתפקידיו של נושא המשרה, תוך התחשבות במידת עמידתו בהם כפי שיאושר ע"י הדירקטוריון מעת לעת ובכפוף לאישורים ספציפיים של ועדת התגמול והדירקטוריון.
- 2.5. יובהר, כי לאור נתונים שהוצגו בפני ועדת התגמול והדירקטוריון עולה, כי היחס בין עלות תנאי ההעסקה של נושא משרה לבין עלות השכר של שאר עובדי החברה הוא סביר וזאת גם בהתחשב ביחס בין עלות העסקה של נושא משרה לבין עלות השכר הממוצעת ועלות השכר החציונית של העובדים בחברה. אין לפערים האמורים השפעה שלילית על יחסי עבודה בחברה.
- 2.6. מעבר לשכר חודשי, התגמול הקבוע לנושאי המשרה עשוי לכלול את התוספות/ההטבות הבאות : משכורת 13, דמי הבראה, דמי חופשה, רכב צמוד וטלפון סלולארי על שם החברה לשימוש העובד. כמו כן, זכאים נושאי המשרה להפרשות סוציאליות המופקדות לפוליסות, לקרנות פנסיה והשתלמות ולקופות גמל שונות, כפי שהוסכם או יוסכם עמהם.
- 2.7. החזר הוצאות יכול שיהיו בגין : אש"ל, הוצאות אירוח באישור המנכ"ל, כנסים, ימי עיון, השתלמויות מקצועיות, נסיעות במסגרת העבודה בארץ וכן לחו"ל והחזר הוצאות בגין עלויות הכרוכות בשהייה בחו"ל זו וכדומה.
- 2.8. סכום התגמול הקבוע לנושא משרה בחברה (למעט המנכ"ל) - לרבות כל שינוי בו - יומלץ ע"י המנכ"ל באישור יו"ר הדירקטוריון בהתאם למדיניות זו, יהיה טעון אישור של ועדת התגמול והדירקטוריון וייכלל בהסכם עבודה עם נושא המשרה.
- 2.9. סכום התגמול הקבוע למנכ"ל - לרבות כל שינוי בו - יומלץ ע"י יושב ראש הדירקטוריון, בהתאם למדיניות זו, יהיה טעון אישור של ועדת התגמול והדירקטוריון וייכלל בהסכם עבודה עם המנכ"ל.

3. מדיניות התגמול המשתנה לנושאי משרה

- 3.1. מעבר לרכיבי התגמול הקבוע, כאמור לעיל, עשוי התגמול לנושא משרה לכלול גם תגמול משתנה. התגמול המשתנה ישקף את תרומת נושא המשרה להשגת יעדי החברה ויקבע בהתאמה לביצועי נושא המשרה למול היעדים שהוגדרו לו .
- 3.2. כללו תנאי תגמול לנושא משרה תגמול משתנה, יתקיים האמור להלן :
- 3.2.1. מנגנון חישובו נקבע מראש בהסכם התגמול או בתנאי ההעסקה והוא מותנה ביצועים.
- 3.2.2. קביעתו של רכיב משתנה, הענקתו ותשלומו יהיו תלויים בעמידה בקריטריונים שנקבעו מראש.
- 3.2.3. נושא המשרה יחזיר לחברה את התגמול המשתנה שקיבל, בחלקו או במלואו, בהתאם לקביעת וועדת התגמול, בהתקיים אחד מאלה :
- שולם לו על בסיס נתונים שהתבררו בדיעבד כמוטעים והוצגו מחדש בדוחות הכספיים של החברה.
 - נושא המשרה היה מעורב בהתנהגות שגרמה נזק חריג לחברה, לרבות הונאה, או פעילות בלתי חוקית אחרת, הפרת חובת אמונים, הפרה מכוונת או התעלמות ברשלנות חמורה ממדיניות החברה נהליה וכלליה. לעניין זה: "נזק חריג" – בכלל זה הוצאה כספית משמעותית בשל קנסות או עיצומים שהוטלו על החברה על ידי הרשויות או על פי פסק דין, פסק בורר הסדר פשרה וכיוצא בזה.
- 3.2.4. גובה הסכומים אותם ישיב נושא המשרה ייקבע על ידי וועדת תגמול, בין היתר, בשים לב לאחריות נושא המשרה, סמכויותיו ומידת מעורבותו ו/או על פי ההפרש בין הסכום שקיבל נושא המשרה לבין הסכום שהיה מתקבל לפי הנתונים הכספיים המתוקנים, אשר הוצגו מחדש בדוחות הכספיים של החברה (להלן: "סכום ההשבה").
- 3.2.5. לגבי נושא משרה, למעט המנכ"ל שוועדת התגמול קבעה שלא היתה לו השפעה מהותית על הנסיבות המפורטות בסעיף 3.2.3 לעיל, הנדרש להשיב תגמול משתנה באופן חלקי או מלא, תהיה החברה זכאית לקזז את סכום ההשבה מהתגמול המשתנה שטרם שולם לו, אם קיים וזאת בכפוף לכל דין. החברה תנקוט בכל האמצעים העומדים לרשותה, בנסיבות הענין, להשבת סכומי השבה.
- 3.3. תקופת המדידה לעניין התגמול המשתנה תהיה שנת הכספים האחרונה שחלפה.
- 3.4. המועד שבו ייקבע התגמול המשתנה יהיה סמוך לאחר פרסום הדוחות הכספיים המשקפים את התוצאות העסקיות של החברה ביחס לשנה הקלנדרית, אליה התייחסו הדוחות הכספיים.
- 3.5. כל תשלום של תגמול משתנה יהיה כפוף להסדרי דחייה, כדלקמן :
- 3.5.1. 50% מהתגמול המשתנה לנושא המשרה בגין שנה קלנדרית יידחה, ויתפרש בשיטת הקו הישר על פני תקופה שלא תפחת משלוש שנים. על אף האמור, אם סך התגמול המשתנה בגין שנה קלנדרית אינו עולה על שישית (1/6) מהתגמול הקבוע לשנה (כולל התשלומים הנלווים ומשכורת 13) - לא יידחה מועד תשלומו של התגמול המשתנה.
- 3.5.2. סיום העסקה לא יביא לתשלום מוקדם של רכיבי תגמול שנדחו.

- 3.6. התגמול המשתנה יקבע בהתאם לתכנית התגמול (מנגנון התגמול) ובכפוף להוראות סעיף 5 במדיניות התגמול.
- 3.7. התגמול המשתנה יחושב ממכפלת האחוזים שנוקפו לטובת נושא המשרה בתקרת התגמול המשתנה שלהלן (הרלבנטית לנושא המשרה).
- 3.8. ניתן לזקוף לזכות נושא משרה עד 30% על יסוד הערכת תפקוד אישית ואילו היתרה עד 70% תחושב לפי משתנים מדידים שיִקָּלוּ בתכנית התגמול.
- 3.9. לכל נושא משרה יקבעו מראש לפחות שלושה יעדים (משתנים) שמשקלם יקבע בתוכנית התגמול כך שבסך הכל ניתן יהיה לזקוף לזכותו בגין היעדים (משתנים) שבתכנית התגמול 70%. דוגמא ליעדים (משתנים): עמידה בתוכנית עבודה, גרימה לצמצום בכ"א, שיפור השירות ללקוחות, יישום תכניות התייעלות, השלמת פרויקטים של מערכות מידע.
- 3.10. המשתנים יכול שיהיו מסוג בינארי (0 או 1), היינו או שנושא המשרה עומד במשתנה או לאו. אם עמד נושא המשרה במשתנה כזה יזכה במלוא הבונוס בגין יעד זה ואם לא עמד - לא יזכה בבנוס בגין משתנה זה. ויכול שיהיו משתנים שיכללו דירוג אחוזים לפי ביצוע בטווח שבין 70%-ל-130%, כדלקמן:
- 3.10.1. משתנה איכותי בסקאלה של 4 רמות (1-4) על פי הערכת המנכ"ל או היו"ר (לגבי הבונוס של המנכ"ל) רמה 1 – אי עמידה בדרישות תזכה ב- 0% ניקוד, רמה 2 –עמידה חלקית בדרישות תזכה ב- 70% מהניקוד, רמה 3 –עמידה ברוב הדרישות תזכה ב- 80% מהניקוד ורמה 4 –עמידה בכל הדרישות תזכה ב- 100% מהניקוד.
- 3.10.2. משתנה כמותי אשר יקבע ויוגדר עבורו, ע"י המנכ"ל או היו"ר (לגבי הבונוס של המנכ"ל), מינימום מזכה, יעד ומקסימום מזכה. הבונוס בגין כל משתנה יקבע באופן לינארי יחסי בטווח שבין המינימום ליעד ובין היעד למקסימום, כאשר המינימום יזכה ב- 70% מהבונוס בגין המשתנה והמקסימום יזכה ב- 130% מהבונוס בגין המשתנה.
- 3.10.3. משתנה כמותי אשר הבונוס בגינו יקבע בהתאם לאחוז העמידה ביעד מסוים שיקבע וזאת בטווח שבין 70% לבין 130%.
- 3.11. ואולם, סך הכל המשתנים לא יעלה על 70% מהבונוס (30% הנותרים הם על סמך הערכה אישית) כך שאם החישוב יצביע על סך הכל של אחוזים העולה על 70% יבוצע קיטון ל- 70%.
- 3.12. התגמול המשתנה לנושא משרה (זולת המנכ"ל) בגין שנה קלנדרית לא יעלה בכל מקרה על 3 משכורות חודשיות, ללא תוספות כלשהן כולל "נלוות" למיניהן.
- 3.13. התגמול המשתנה למנכ"ל בגין שנה קלנדרית לא יעלה בכל מקרה על 4 משכורות חודשיות, ללא תוספות כלשהן כולל "נלוות" למיניהן.
- 3.14. השכר בגינו יחושב התגמול המשתנה הוא המשכורת "הרגילה" של נושא המשרה בחודש האחרון לשנה בגינה ניתן התגמול המשתנה.
- 3.15. המנכ"ל ימליץ אחת לשנה לוועדת התגמול על היעדים (המשתנים) השנתיים שייקבעו עבור נושאי המשרה (זולת המנכ"ל) ויו"ר הדירקטוריון ימליץ על היעדים (המשתנים) השנתיים שיקבעו עבור המנכ"ל. היעדים (המשתנים) טעונים אישור של ועדת התגמול והדירקטוריון.

- 3.16. המנכ"ל הוא זה שיחשב את האחוזים שיזקפו לטובת כל אחד מנושאי המשרה (זולת המנכ"ל) הן לפי תכנית התגמול והן לפי ההערכה האישית, יסכם אותם ויחשב את המכפלה של סה"כ האחוזים בתקרת התגמול המשתנה לנושאי המשרה (מלבד המנכ"ל). המנכ"ל יביא את החישוב בפני ועדת התגמול והדירקטוריון לאישור תשלום המענק, אם ימצאו זאת לנכון.
- 3.17. הסעיף הקודם יחול גם על המנכ"ל בשינויים המחויבים ובמקום המנכ"ל יבוא יושב ראש הדירקטוריון ותקרת התגמול המשתנה תהיה זו החלה לגבי המנכ"ל.
- 3.18. פוטר נושא משרה בנסיבות בהן הוא לא יהא זכאי לפיצויי פיטורין בהתאם לחוק – לא יהיה זכאי אותו נושא משרה לקבל את התגמול המשתנה, ככל שהייתה לו זכאות כזאת במועד הפיטורים.
- 3.19. בהתקיים נסיבות מיוחדות או אירועים חריגים רשאי הדירקטוריון בהמלצת ועדת התגמול להחליט שלא יוענק תגמול משתנה חלקי או מלא בגין שנה מסוימת. לעניין זה "נסיבות מיוחדות או אירועים חריגים" – נסיבות או אירועים כגון: תוצאות עסקיות חריגות לדעת הדירקטוריון, תחזית להרעה משמעותית במצב העסקי של החברה, צפייה לשינוי מבני של החברה.
- 3.20. אם יוטל עיצום כספי, בקשר לעניין שהוא בתחום אחריותו של נושא משרה, רשאי הדירקטוריון בהמלצת ועדת התגמול להחליט כי התגמול המשתנה של נושא המשרה האמור, יופחת או יישלל, גם אם עמד בביצוע היעדים שנקבעו לו.

4. הודעה מוקדמת

- 4.1. בהמלצת ועדת התגמול רשאי הדירקטוריון לאשר תקופת הודעה מוקדמת לפרישת עובד.
- 4.2. תקופת ההודעה המוקדמת בעת התפטרות או פיטורין הינה עפ"י דין, אלא אם נקבעה באופן פרטני תקופה ארוכה יותר ביחס לכל עובד, בין היתר, בהתייחס לאופי תעסוקתו ותקופת עבודתו בחברה.
- 4.3. במהלך תקופת ההודעה המוקדמת וככל שיידרש ע"י החברה לעשות כן, יהיה העובד מחויב לתת את השירותים הכלולים במסגרת תפקידו.
- 4.4. יובהר כי היה והוסכם עם העובד על זכאות כאמור, יהיה העובד זכאי לקבל את כל התנאים הנלווים שצוינו לעיל בתקופת ההודעה המוקדמת - והכל בהתאם למוסכם עמו ככל שהם מטיבים ביחס לדרישות הדין ובהתאם למדיניות זו.
- 4.5. בכל מקרה תקופת ההודעה המוקדמת של נושא משרה לא תעלה על תקופה של 6 חודשים ושל עובד שאינו נושא משרה לא תעלה על 3 חודשים.
- 4.6. מינימום תקופת תעסוקה לקבלת הודעה מוקדמת מעבר למצוין בחוק הינו - 36 חודשי עבודה.

5. מענק פרישה

- 5.1. בהמלצת ועדת התגמול רשאי הדירקטוריון לאשר מענק פרישה לנושא משרה בחברה.
- 5.2. מענק הפרישה יישקל רק לנושא משרה שעבד לפחות 5 שנות עבודה בחברה.
- 5.3. גובה מענק הפרישה לא יעלה בכל מקרה על 6 משכורות ללא נלוות וסוציאליות.
- 5.4. וועדת התגמול תדון במתן מענק פרישה רק אם תהייה המלצה של המנכ"ל לכך לגבי נושא המשרה והמלצה של יו"ר הדירקטוריון לכך לגבי המנכ"ל.

6. מענק התמדה (שימור)

- 6.1. בהמלצת ועדת התגמול רשאי הדירקטוריון לאשר מענק התמדה (שימור) שלא יעלה על 6 משכורות חודשיות עבור תקופת התחייבות לעבוד בחברה למשך שנתיים לפחות, שישולמו ביום האחרון של תקופת ההתחייבות (בתנאי שיעבוד באותו יום), וזאת אם לדעת הדירקטוריון העובד חיוני ביותר ונדרש לביצוע יעדי ומשימות החברה.
- 6.2. מינימום תקופת תעסוקה לקבלת מענק התמדה הינו - 36 חודשי עבודה.

המאגר אינו עוסק בשיווק והפצה יזומים, אלא כאמור מוכר פוליסות למי שפונה אליו מתוך הנחה שהפונה למאגר לצורכי ביטוח לא בוטח ע"י חברת ביטוח⁷.

מכירת פוליסות המאגר מבוצעת בשלושה אופנים:

האחד, מכירת ביטוחי אופנועים של הפול, שנעשית באמצעות חברות הביטוח.

השני, מכירות ביטוח בשם המאגר בגין כל סוגי פוליסות הביטוח (אופנועים, כלי רכב פרטיים ורכבים אחרים) של הפול הנעשות ב- 8 סניפים (ירושלים, ת"א, חיפה, נתניה, ב"ש, נצרת, ערערה וכרמיאל - החל מחודש נובמבר 2017). תקבולי הפרמיות במסגרת ביטוחים אלה, מופקדים בחשבונות המאגר בלבד וניהול התביעות מבוצע במחלקת התביעות של המאגר בדומה לביטוחי אופנועים באמצעות חברות הביטוח. 8 סניפי מנהל ההסדר מופעלים ע"י סוכנויות ביטוח שנבחרו באמצעות מכרז חיצוני. העמלות המשולמות למפעילי הסניפים הנ"ל, הינן מפרמיה נטו.

השלישי, באמצעות מוקד טלפוני, אשר הוקם ע"י החברה בסוף שנת 2015, ומבצע מכירה של פוליסות לרכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון ואופנועים.

החל מחודש יולי 2017 הפול מפעיל אתר הפצה נוסף באמצעות אתר האינטרנט של החברה, שבו מבוטחי הפול יכולים לבצע הקמת הצעה בלבד לענפי רכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון ואופנועים בלבד. תשלום והפקה סופית מתבצעים באמצעות מוקד הפול.

לפירוט כמויות כלי הרכב וותק הלקוחות, ראה חלק ב' [סעיף 2.3](#).

3.6 ספקים ונותני שירותים

התאגיד רוכש מעת לעת מוצרים ושירותים בתחומים שונים לצורך תפעול עסקיו. התאגיד קשור עם מספר לא רב של נותני שירותים והוא בוחר בהם בהתאם לאיכות וטיב השירות המוצע על ידם, זמינותם וכדומה.

בדרך כלל ההתקשרויות הינן לתקופה בלתי קצובה ואינה כוללת הסדר בלעדיות. למאגר ספקי שירותים נלווים לסילוק תביעות ביטוח שהינם עורכי דין, חוקרים, מעתיקי תיעוד הנוגע לנפגעי תאונות דרכים ועוד. מומחים רפואיים ומוסדות רפואיים. עלויות השירותים הללו נזקפות לעלות התביעה.

התאגיד קשור בנוסף גם עם מספר ספקי חומרה ותוכנה המספקים את החומרה והתוכנה. לחברה ספק משמעותי במסגרת שרותי מערכות מידע של החברה בתחום התוכנה והחומרה. לחברה קיימת תלות בספקים אלו.

⁷ההנחה מבוססת על כך שתעריפי הפול גבוהים במידה ניכרת מהתעריפים הרגילים.

עם הספקים נכרתו חוזים, ביניהם חוקרים, אוספי תיעוד רפואי, עו"ד חיצוניים ונותני שירותי חומרה ותוכנה. בנוסף קשור התאגיד בהסכם עם חב' ליסינג לרכבי נושאי משרה בחברה.

3.7 רכוש קבוע

למאגר אין רכוש וציוד. מערכות המחשב הן התוכנה והן החומרה וכן הריהוט המשרדי מתקבלות מהתאגיד המנהל של המאגר. ראה גם [באורים 6 ו-7](#) לדוחות הכספיים של התאגיד.

3.8 עונתיות

אין עונתיות בשיווק פרמיות במאגר. פרמיות המאגר, למעט אופנועים, מאופיינות באחוז ניכר של פרמיות לתקופה קצרה.

דמי ביטוח ברוטו בשנים 2015-2017 (באלפי ש"ח)

שנה	2017	2016	2015
רבעון ראשון	80,441	67,164	56,248
רבעון שני	99,704	80,918	70,692
רבעון שלישי	84,644	70,457	58,601
רבעון רביעי	91,242	69,718	64,517
סה"כ	356,030	288,257	250,058

3.9 נכסים בלתי מוחשיים

התאגיד מחזיק במאגרי מידע רשומים שונים, אשר במסגרתם אף מוחזקים הנתונים הנמסרים על ידי לקוחות המאגר. מידע האגור במאגרים אודות לקוחות, כולל מידע שנמסר על ידם בעת רכישת פוליסות המאגר, עקב טיפול בתביעות ביטוח וכיו"ב.

כמו כן למנהל ההסדר מאגרים רשומים אודות ספקים, נותני שירותים, עובדי המאגר וכיוצ"ב פרטים אשר שמירתם במאגר ממוחשב מחויבת על פי הוראת דין. מאגרי המידע משמשים את המאגר בתפעול השוטף של עסקיו.

3.10 הליכים משפטיים

א. לענין בקשות לאישור תובענות כייצוגית, ראה באור [14א'](#) לדוחות הכספיים של המאגר.

ב. לענין עתירות והליכים משפטיים נוספים, שהוגשו כנגד החברה ראה באור [14ב'](#) לדוחות הכספיים של המאגר.

ג. לענין בג"צ שהוגש בקשר לתעריפי הביטוח השירוי לאופנועים ביום 11 בדצמבר 2016, ראה [באור 15](#) לדוחות הכספיים של המאגר.

- סיכוני מאקרו
 - למצב הכלכלי במדינה השפעה בינונית על תוצאות המאגר.
 - התפרצות אינפלציונית ו/או פיחות עלולים להשפיע (השפעה קטנה) על עלות התביעות המשולמות.
 - שינויים ברגולציה (השפעה גדולה).
 - שינוי בשיעורי ריבית ההיוון לצורך סילוק התביעות התלויות (השפעה גדולה)

- סיכוני ענפים
 - גידול בתאונות דרכים וחומרתן (השפעה גדולה).
 - תקדימים משפטיים וחקיקה הנוגעים לתשלומי תביעות (השפעה גדולה).
 - שינויים מהותיים בתעריפי האשפוז בארץ (השפעה קטנה).
 - שינויים במדיניות ביטוח לאומי (השפעה בינונית).
 - גידול בפשיעה והונאות (השפעה בינונית).

- סיכונים ייחודיים למאגר
 - היות ותעריפי המאגר הינם תעריפים חסרים ונקבעים בלעדית ע"י הפיקוח על הביטוח, לכל שינוי בהקפאתם, להקטנתם ולאי התאמתם ישנה השפעה שלילית (השפעה גדולה) על תוצאות העסקיות של המאגר.
 - כניסת חברות ביטוח נוספות במכירת פוליסות אופנועים (שלא בשם המאגר) למבוטחים "טובים" והשארית המבוטחים בעלי סיכון רב לביטוח ע"י המאגר משפיעה שלילית על התוצאות העסקיות של המאגר.

- סיכונים תפעוליים
 - הפסד שנובע מכשל או אי התאמה של תהליכים, אנשים או מערכות פנימיות או כתוצאה מאירוע חיצוני לארגון (השפעה בינונית).
 - סיכוני סייבר (השפעה בינונית).
 - סיכוני מעילות והונאות (השפעה קטנה).

- הערה-

מידת ההשפעה של גורמי סיכון על פעילות החברה מהווה מידע צופה פני עתיד, המבוסס על אינפורמציה הקיימת במאגר נכון לתאריך הדוחות וכן כוללת הערכות או כוונות של המאגר. ההשפעה של המידע האמור על המאגר עלולה להיות שונה באופן מהותי מן התוצאות המשתמעות ממידע זה.

ניהול סיכונים במאגר אינו כמקובל בחברות ביטוח, וזאת מהסיבות כדלקמן:

- למאגר אין שיקול דעת בלקיחה או אי לקיחת סיכונים של מבוטחים בעייתיים היות ועצם פעילותו היא לקיחת מבוטחים, שכלל שוק הביטוח סירב לבטחם.
- תעריפי הפול אינם כלכליים ו/או אקטואריים מלאים, אלא מוכתבים בלעדית על ידי הרשות, כאשר ידוע שבחלקם מכסים רק חלק מהסיכון.
- אין למאגר השקעות מכל סוג שהוא ואי לכך אינו נחשף לסיכוני השקעות.
- אין למאגר ביטוח משנה כל שהוא בעיקר מהסיבה שהסיכונים במאגר, מעצם מבנהו, מתפזרים בין כל המבטחים בשוק.
- המאגר מבוסס על כך שחברות הביטוח חייבות לכסות את התשלומים שעל המאגר לשלם. מכאן שסיכוני הגביה נמוכים ביותר, הן לאור פיזור הנשיאה בסיכון והן לאור האחריות החילופית של קרנית למקרה שמבטח אינו מסוגל לעמוד בהתחייבויותיו.
- ניהול הסיכונים במאגר מתמצה בעיקר בהשגת היעד של הלימות התשלומים לנפגעים המכוסים על ידו (שלא ישולמו פיצויים ביתר).

לפרטים נוספים אודות ניהול סיכונים, ראה [באור 12](#) לדוחות הכספיים של המאגר.

3.12 הסכמים מהותיים והסכמי שיתוף פעולה

אין למאגר הסכמים מהותיים עם גופים חיצוניים ו/או עובדים, שאינם במהלך העסקים הרגיל. כמו כן אין למאגר הסכמי שיתוף פעולה אסטרטגים למעט מבנה פעילותו והתנהלותו עם חברות הביטוח כפי שמתואר בסעיף 1.1 לעיל.

3.13 תחזיות אחרות והערכות לגבי עסקי החברה

- תעריפי המאגר, נקבעים בלעדית ע"י רשות שוק ההון ביטוח וחסכון. קביעה שתמשך גם בשנים הבאות.
- האוכלוסייה העיקרית של המאגר הינה חלק גדול מבעלי האופנועים, האוכלוסייה המשנית של המאגר, היא בעלי רכבים אחרים שחברות הביטוח לא ביטחו.

ביום 7 בינואר, 2016 פורסם חוזר ביטוח 1-1-2016 ("תיקון הוראות החוזר המאוחד בענף ביטוח רכב חובה") (להלן – "החוזר"). מטרת החוזר היא הגברת התחרות בענף ביטוח רכב חובה, על ידי התאמת דמי הביטוח לסיכון המבוטח ולסיכון של כלי הרכב בהתאם למערכות בטיחות המותקנות

בו. הוראות החוזר חלות על פוליסות שתקופת הביטוח בהן מתחילה ביום ה-1 במרס, 2016 ואילך. בעקבות הוזלת מחיר הביטוח השירי לעומת שאר חברות הביטוח בביטוח רכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון ישנה הצטרפות של מבוטחים לחברה שעברו מחברות הביטוח. שיעור הרוכשים ביטוח חובה בפול ברכב פרטי עדין נמוך ביחס לשוק.

- הצפי הוא שתשלומי התביעות לשנת חיתום 2018 יהיו גדולים יותר מאשר לשנת חיתום 2017 - דבר שיגדיל את הפסדי המאגר בהתאם. הטעמים העיקריים לכך הם:

א. מסתמן המשך עליה בתאונות הדרכים אצל מבוטחי המאגר.
ב. המשך עליה בחומרת הפגיעות בהם מעורבים מבוטחי המאגר (אופנועים בעיקר).
ג. המשך הגדלת פעילות של פוליסות רכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון בעקבות עדכון התעריפים בהתאם לחוזר הממונה כאמור לעיל.
ד. גידול בתשלומים כתוצאה משינוי ריבית ההיוון.

- ראה גם באור [12א\(5\)\(ב\)](#) לענין עדכון ריבית קצבאות ביטוח לאומי והגדלת הפרשות החברה לתביעות תלויות שבוצעה בשנת 2016 ובשנת 2017 עקב כך.

- ראה גם באור [15](#) לדוחות הכספיים של המאגר בדבר עתירה למתן צווים על תנאי שהוגשה כנגד רשות שוק ההון בדבר קביעת תעריפי הביטוח השירי של האופנועים.

- המשך גידול בשיווק פוליסות עם השתתפות עצמית תקטין את כמות התביעות שיפתחו ועלותן.

- ראה [סעיף ד'](#) לעיל בפרק עדכוני חקיקה בתקופת הדוח בקשר לכך שבמסגרת הצעת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 2019), התשע"ח-2018 מוצע לבטל את תחולתו של סעיף 328(א) לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 החל על המבטחים ביחס לתביעות שיבוב הנובעות מחוק הפלת"ד ולהוסיף את סעיף 328א. לפיו יעבירו המבטחים למוסד לביטוח לאומי מידי שנה, סכום שיקבע בתקנות.

בשלב זה אין הנהלת החברה אינה יכול להעריך את תוצאות השפעת הני"ל על דוחותיה הכספיים של החברה.

4.1 מידע בדבר הדירקטורים החיצוניים

דירקטוריון החברה מונה 6 דירקטורים. מתוכם 2 דירקטורים חיצוניים (להלן- "דח"צ") בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (דירקטוריון וועדותיו), התשס"ז-2007 (להלן- "התקנות").

להלן עיקרי הפרטים אודות הדירקטורים החיצוניים של החברה נכון ליום פרסום הדוח (*):

שם הדח"צ :	יואב בן אור ת.ז. 059284380
חברותו בוועדות הדירקטוריון :	יו"ר וועדת ביקורת, יו"ר וועדת תגמול, יו"ר וועדת ציות ואכיפה.
השנה בה החלה כהונתו כדח"צ :	1.1.17
האם הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית :	כן
האם הוא בעל כשירות מקצועית :	כן
האם הוא דירקטור חיצוני מומחה :	כן

שם הדח"צ :	יואב סגלוביץ ת.ז. 055722268
חברותו בוועדות הדירקטוריון :	חבר וועדת ביקורת, חבר וועדת תגמול, חבר וועדת ציות ואכיפה.
השנה בה החלה כהונתו כדח"צ :	1.1.17
האם הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית :	לא
האם הוא בעל כשירות מקצועית :	כן
האם הוא דירקטור חיצוני מומחה :	לא

(* לפרטים נוספים אודות הדירקטורים החיצוניים (השכלתם, תעסוקתם ב- 5 השנים האחרונות והתאגידיים נוספים שבהם משמשים כדירקטורים, ראה פירוט בפרק פרטים נוספים על התאגיד [\(תקנה 26\)](#) בפרק ה' לדוח התקופתי).

4.2 מבקר פנים

4.2.1 **שם המבקר הפנימי:** גלי גנה, רו"ח.
תאריך תחילת כהונתו: אפריל 2003

למבקר הפנימי אין אחזקות בני"ע בחברה.
המבקר הפנימי אינו עובד התאגיד. בביקורתו הוא נעזר בצוות מיומן (רו"ח, אנשי מערכות מידע, כלכלנים ומומחים לתחומים הנבדקים).

4.2.2 **היקף העסקה-**

המבקר וצוותו הועסקו בשנת 2017 בהיקף כולל של 1,380 שעות ביקורת כחלק מתכנית העבודה של הביקורת הפנימית. תכנית העבודה של הביקורת הפנימית מבוססת על סקר סיכונים לקביעת יעדי ביקורת. על בסיס הסקר מתגבשת ונקבעת תכנית עבודה רב שנתית ל- 4 שנים, אשר מתעדכנת בהתאם למסקנות מהשנה שחלפה, זאת לאור

המלצות ההנהלה והמבקר הפנימי, ולאחר דיון בוועדת הביקורת. בשנת 2015, בוצע סקר סיכונים לקביעת יעדי הביקורת וגובשה תכנית עבודה רב שנתית לביקורת הפנימית לשנים 2016-2019.

בידי הנהלת התאגיד, וועדת הביקורת והדירקטוריון אפשרות לסטות מהתוכנית שנקבעה או להרחיב את היקף התוכנית.

4.2.3 תגמול-

תגמול למערך הביקורת הפנימית הינו בשכר המשולם בהתאם לשעות העבודה. העלות לשעת עבודה הינה 200 ש"ח בתוספת מס ערך מוסף. עלות שכר הביקורת הפנימית הינה העלות למערך הכולל את כל אנשי הצוות. מדיניות הדירקטוריון הינה עצמאות ואי תלות הביקורת הפנימית. לדעת הדירקטוריון, השכר המשולם משקף את יעילות העבודה והוא מתפרס ומכסה צוות עובדים מגוון ואין בו פגיעה בעקרון אי התלות של המבקר.

4.3 רואה חשבון מבקר

רואי חשבון של החברה הינם משרד קוסט פורר גבאי את קסירר רואי חשבון, החל מחודש ינואר 2002. השותף המטפל עד ליום 31 בדצמבר, 2016 מטעם המשרד היה רו"ח יאיר קופל. והחל מיום 1 בינואר, 2017 השותף המטפל מטעם משרד רואי החשבון הינו רו"ח ניר מרדכי במקומו של רו"ח יאיר קופל.

הוצאות שכר הטרחה לרואי החשבון ופירוט שעות העבודה בגין עריכת דוחות כספיים, דוחות לשלטונות המס ובקורת SOX, הסתכמו כדלהלן:

שנת 2016	שנת 2017	
		<u>שכר טרחה רו"ח (באלפי ש"ח וללא מע"מ)</u>
177	176	שכר בגין שירותי ביקורת
-	-	שכר בגין שירותים אחרים
		<u>פירוט שעות עבודת רו"ח (במס' שעות)</u>
877	850	שעות עבודה בגין שירותי ביקורת
-	-	שעות עבודה בגין שירותים אחרים

בקורות ונהלים לגבי הגילוי (SOX 302):

בעקבות הנחיות שהוציאה הרשות לניירות ערך בארה"ב, במסגרת חוק ה"סרבנס אוקסלי" (Act of 2002 Sarbanes- Oxley), פרסם הממונה חוזרים המטילים על הגופים המוסדיים לצרף לדוחות הכספיים הצהרות של המנהלים בדבר נאותות הנתונים הכספיים המוצגים בדוחות הכספיים של החברה וקיומן ויעילותן של בקורות פנימיות, שנועדו להבטיח שמידע מהותי המתייחס לגוף האמור מובא לידיעתם.

בהתאם לאמור, החברה קיימה את ההליך הנדרש על פי סעיף 302 לחוק Sarbanes-Oxley, שכלל בחינה של תהליכי העבודה והבקורות הפנימיות בגוף המוסדי.

הנהלת החברה בשיתוף המנכ"ל ומנהל כספים של החברה העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את היעילות של הבקורות והנהלים לגבי גילוי של החברה.

על בסיס הערכה זו, מנכ"ל החברה ומנהל הכספים שלה הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הינן יעילות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

הצהרות המנהלים בדבר נאותות הנתונים הכספיים המוצגים בדוחות הכספיים של החברה וקיומן ויעילותן של בקורות פנימיות ביחס לדוחות כספיים אלה מצורפות להלן.

אחריות בקרה פנימית על הדיווח הכספי (SOX 404):

הוראות SOX 404 מיושמות בהתאם לחוזר גופים מוסדיים 2009-9-10 שעניינו "אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי". בהתאם לחוזר החברה כללה בדוח השנתי הצהרה בדבר אחריות ההנהלה להקמה או לתחזוק של מערך ונהלי בקרה פנימית נאותים על הדיווח הכספי, וכן הערכה לתום שנת הכספים לגבי היעילות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, שכלל בחינה של תהליכי העבודה והבקורות הפנימיות בחברה. בנוסף, מצורף להלן דוח רואי החשבון המבקר של החברה לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.

הנהלת החברה מקיימת את ההליך הנדרש על פי ההנחיות האמורות, וביצעה בחינה של תהליכי העבודה והבקורות הפנימיות בגוף המוסדי.

במהלך התקופה המכוסה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2017, לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.

פרק ב'

דו"ח הדירקטוריון

הצהרות (SOX)

דוח הדירקטוריון

דוח הדירקטוריון ערוך ומוצג כחלק מהדוחות הכספיים השנתיים של המאגר. הדוח סוקר את השינויים העיקריים בפעילויות השוטפות בשנת 2017. דוח הדירקטוריון הינו חלק בלתי נפרד מהדו"ח התקופתי על כל חלקיו, ויש לקרוא את הדו"ח התקופתי כולו כמקשה אחת.

1. תיאור המבטח

ראה פרק 1 תיאור עסקי המאגר - [חלק א'](#).

2. תיאור הסביבה העסקית ומגמות בענף הביטוח

ראה פרק 1 תיאור עסקי המאגר - [חלק ג'](#).

3. עתודות ביטוח

היות ותעריפי הפול הינם תעריפים חסרים, לא קיימות במאגר עתודות של עודף הכנסות על הוצאות, כפי שהיה מקובל עד שנת 2015 בענפי רכב חובה.

המאגר ממומן חודש בחודשו על ידי בעלי מניותיו ולכן אין השקעות כלשהן המניבות הכנסות מהשקעות. כתוצאה מכך תשלומי התביעות והערכות של תביעות תלויות בכל שנת חיתום נרשמות שנה בשנה כחלק שוטף מדוחות רווח והפסד של המאגר ללא צבירה לעתודות ביטוח.

ההתחייבויות הביטוחיות חושבו על ידי האקטואר פרופ' יהודה כהנא לכל שנת חיתום. לשנים 1995-2006 חושבו בהתבסס על מודל התשלומים לפי שנות חיתום ומודל התפתות התביעות ההיסטוריות, ובהתחשב בסכום ההערכות הפרטניות של התביעות כפי שהוערכו על ידי מחלקת תביעות של המאגר ושל חברות ביטוח בגין תביעות בטיפולן. עבור השנים 2007-2017 הוערכו ההתחייבויות הביטוחיות לכל שנת חיתום תוך התבססות על שנות החשיפה ועלות ממוצעת לסוגי הפוליסה השונים. שיטה זו הבליטה את השפעת השינויים בהרכב התיק המבוטח מבחינת מרכיבים שונים כנפח מנוע, גיל הנהג השתתפות עצמית ואחרים.

החברה מיישמת החל מחודש ינואר 2015 את עמדת הממונה בקשר לנוהג המיטבי לחישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי. עקב כך, החברה ערכה שינויים בשנת 2015 בחישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי, בהתאם להוראות הממונה כמפורט [בבאור 2ד'5](#) לדוחות הכספיים.

כמו כן, בחודש יוני 2016 פורסם תיקון לתקנות הביטוח הלאומי (היוון), התשל"ח-1978 ("התיקון") הכולל, בין היתר, עדכון של לוחות התמורה ושל שיעורי היוון לצורך חישוב הקצבאות שישולמו לנפגעי תאונות עבודה. ראה [סעיף 6](#) להלן.

4. צו הסדרי חציה

בחודש יולי 2001 הוצא צו ("צו חציה") החל על תאונות מיום 1.4.01 ואילך שקבע שאם אירעה תאונת דרכים שבה היו מעורבים אופנוע ורכב אחר, ישלמו המבטחים של הרכב האחר למבטחים של האופנוע 50 אחוזים מן הפיצויים על נזקי גוף כמשמעותם בחוק. ביום 4 בפברואר 2008 התקבל בכנסת תיקון לחוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים התשל"ה – 1975 הקובע כי החל מיום 1 ביוני 2008 אחוז ההשתתפות הוגדל מ-50% ל-75%.

ביום 5 ביוני, 2017 פורסמה טיוטת צו פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (חלוקת נטל הפיצויים בין מבטחים), התשע"ז-2017 (להלן - טיוטת החוזר) לפיה בתאונה בה מעורב אופנוע וכלי רכב אחר, שיעור השתתפותו של מבטח כלי הרכב האחר בפיצויים בגין נזקי גוף של המשתמש באופנוע, כמשמעותם בחוק יעלה מ- 75% ל-95%. מוצע שהוראת טיוטת החוזר תיקבע כהוראת שעה לתקופה בת שנתיים וחצי מיום 2 ביולי, 2017 ועד ליום 31 בדצמבר, 2019, ובפרק זמן זה תבחן רשות שוק ההון, ביטוח וחסיכון את הצורך האם להאריך או לעדכן את שיעור ההשתתפות. משמעות טיוטת החוזר, במידה ותכנס לתוקף, הינה הקטנת ההתייבויות בגין חוזי ביטוח בתביעות מעורבות.

ראה הרחבה [בסעיף צו הסדר חציה](#) בתיאור עסקי המאגר – חלק ב'.

5. מצב עסקי התאגיד ותוצאות פעולותיו

- למאגר אין הון עצמי או דרישות להון עצמי כמוגדר בתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח, היות והחברות המשתתפות במאגר, קרי חברות הביטוח, נושאות במלוא התחייבויותיו של המאגר ולמלוא תזרים המזומנים של המאגר (כאמור מדובר בביטוח משותף ודרישות ההון ממילא באות לידי ביטוי בכל חברה וחברה), לפיכך המאגר אינו נדרש להחזיק בהון עצמי.
 - סה"כ הדוח על המצב הכספי ליום 31 בדצמבר 2017 וליום 31 בדצמבר 2016 הסתכם ב- 2.6 מיליארד ש"ח ו- 2.4 מיליארד ש"ח בהתאמה.
 - סה"כ עתודות ביטוח ותביעות תלויות, הסתכמו ב- 2.5 מיליארד ש"ח ב- 31 בדצמבר 2017 בהשוואה לסך 2.3 מיליארד ש"ח ב- 31 בדצמבר 2016. ראה גם [סעיף 3](#) לעיל.
 - ההפסד הכולל בשנת 2017 הסתכם ב- 401.2 מיליוני ש"ח בהשוואה להפסד בסך 426.5 מיליוני ש"ח בשנת 2016. בוצעה הגדלת עתודות הביטוח בסך של 172.6 מיליון ש"ח בגין המלצות ועדת וינוגרד (ראה גם [סעיף 6](#) להלן). מתוך הגדלת העתודות הני"ל שבוצעה בשנת 2016, סך של 112 מיליוני ש"ח הינו עדכון חד פעמי בגין שנות חיתום שלפני שנת 2016 (Run-off). ההפסד לשנת 2017 כולל הגדלת עתודות הביטוח בסך של 83.4 מיליוני ש"ח בגין המלצות וועדת וינוגרד (מתוכו סך של 1.8 מיליוני ש"ח בגין עדכון שנות חיתום שלפני 2017).
 - ההפסד הכולל בשנת 2017, הנובע מביטוחי אופנועים מסתכמים בסך 333.2 מיליון ש"ח והפסד מביטוחי כלי רכב אחרים הינו בסך 68 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד של 397.8 מיליון ש"ח והפסד בסך 28.7 מיליון ש"ח בהתאמה בשנת 2016. ראה גם [באור 3](#) לדוחות הכספיים של המאגר להתפלגות הפסד הפול לפי ענפים.
 - החל מחודש מרס 2016, בעקבות עדכון תעריפי החברה בכלי רכב פרטיים לפי חוזר הממונה מיום 7 בינואר 2016, גדלה כמות הרכבים הפרטיים המבוטחים בחברה במונחי חשיפה שנתיים גידול וכ- 12 אלף בשנת 2017 (ובשנת 2016 גידול של כ- 11.8 אלף)
- בשנת 2017 כ- 72% מבוטחי המאגר במונחי חשיפה שנתיים הינם אופנועים וכ- 23% הינם רכבים פרטיים וכ- 5% הינם כלי רכב אחרים. לעומת שנת 2016, שבה במונחי חשיפה שנתיים כ- 79% הינם אופנועים, כ- 16% הינם רכבים פרטיים וכ- 5% הינם כלי רכב אחרים.

- על פי נתוני "אור ירוק" המתבססים על הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ישנה עלייה במספר ההרוגים, הפצועים קשה והפצועים קל באופנועים בשנת 2017 לעומת שנת 2016, כפי שמוצג בטבלה שלהלן:

חומרת פגיעה	שנת 2017	שנת 2016	גידול	גידול ב-%
הרוגים	63	43	20	46.5%
פצועים קשה	543	400	143	35.8%
פצועים קל	1,667	1,501	166	11.1%
סה"כ	2,273	1,944	329	16.9%

- פרמיות שהורווחו (בניכוי עתודה לפרמיה שטרם הורווחה) בשנת 2017, הסתכמו בכ- 330.6 מיליוני ש"ח בהשוואה לסך של כ- 277.8 מיליוני ש"ח בשנת 2016, המהווים גידול של כ- 19%. פרמיות שהורווחו מפוליסות ביטוח אופנועים הסתכמו ב- 264.8 מיליון ש"ח וסך של כ- 65.9 מיליון ש"ח מביטוחי כלי רכב אחרים בשנת 2016, בהשוואה ל- 240.8 מיליון ש"ח וסך 37 מיליון ש"ח בהתאמה בשנת 2016.

פרמיות נטו ללא דמים בשנת 2017, בסך של כ- 328.9 מיליוני ש"ח בהשוואה לסך של כ- 266.2 מיליוני ש"ח בשנת 2016, גידול של 62.8 מיליון ש"ח (המהווים גידול של כ- 24%). הגידול בפרמיות נובע מגידול בכל ענפי הפול (כמפורט בטבלה שלהלן).

הגידול ברכב פרטי נובע מגידול בעקבות חוזר הממונה מחודש ינואר 2016, אשר עדכן את תעריפי הפול ברכב פרטי מחודש מרס 2016 וגרם לתוספת כלים מבוטחים הן בשנת 2016 והן בשנת 2017 ולגידול בפרמיה מרכב פרטי בסך של 22.7 מיליון ש"ח. כמו כן, קיים גידול בפרמיות שהתקבלו באופנועים בתקופת הדוח למול אשתקד בסך של 34.8 מיליון ש"ח וברכב אחר בסך של כ- 5.3 מיליון ש"ח.

להלן התפלגות לפי ענפים של פרמיות נטו ללא דמים לשנים 2017 ו- 2016:

ענף	% מסה"כ 2017	פרמיה נטו 2017 (במיליוני ש"ח)	% מסה"כ 2016	פרמיה נטו 2016 (במיליוני ש"ח)	גידול (במיליוני ש"ח)	גידול ב-%
אופנועים	79%	259.0	84%	224.2	34.8	16%
רכב פרטי	14%	47.4	9%	24.8	22.7	92%
רכב אחר	7%	22.5	6%	17.2	5.3	31%
סה"כ	100%	328.9	100%	266.2	62.8	24%

- הוצאות הנהלה וכלליות בשנת 2017 לאחר זקיפת הוצאות ליישוב תביעות והוצאות רכישה הסתכמו ב- 12.3 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך 11.6 מיליוני ש"ח בשנת 2016.

- התוצאות העסקיות הינן לאחר שיבוב ועדכון של הערכות תביעות תלויות בגין צו חציה (ראה [סעיף הסדרי חציה](#) בתיאור עסקי המאגר חלק ב').

גובה הערך המהווה של הקצבאות שישולמו לנפגעים ואופן היוון של אותן קצבאות, נקבע בתקנות הביטוח הלאומי (היוון), התשל"ח-1978 ("התקנות").

בחודש יוני 2016 פורסם תיקון לתקנות ("התיקון") הכולל, בין היתר, עדכון של לוחות התמורה ושל שיעורי היוון לצורך חישוב הקצבאות האמורות. בהתאם לתיקון יעמוד שיעור הריבית לצורך היוון קצבה שנתית על 2% במקום 3% שהיו קבועים בתקנות ערב תיקון.

כמו כן קובע התיקון כי לוחות התמורה ושיעורי היוון הקצבאות יעודכנו שוב ב-1 בינואר, 2020 (להלן - "מועד העדכון") או בתוך שלושת החודשים שלאחר מועד העדכון, בתחולה מיום 1 באפריל, 2020 ובכל ארבע שנים שלאחר מועד זה. בחודש ספטמבר 2016 פורסם תיקון לתקנות האמור לפיו נדחה מועד כניסת התיקון לתוקף בשנה אחת.

התקנות נכנסו לתוקף ב 1.10.2017 וממועד זה משלם המאגר למל"ל את תביעות השיבוב לפי ריבית של 2%. בהתאמה יכול והדבר ישפיע גם על גובה הסכומים שיהיה על חברות הביטוח לשלם לנפגעים בתביעות נכות ומוות.

בהתאם לכך ביצע המאגר אומדן של השפעת העדכון האמור והגדיל את ההפרשות בשנת 2016 בסך של כ- 172,641 אלפי ש"ח. בשנת 2017 עדכנה החברה את ההפרשות כאמור בסך של כ- 83,395 אלפי ש"ח (81,541 אלפי ש"ח בגין שנת חיתום 2017 וכ- 1,854 אלפי ש"ח בגין יתר שנות החיתום), כך שיתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר, 2017 בסך של 256,036 אלפי ש"ח.

יודגש כי בשלב זה קיימת אי ודאות בקשר להשפעת העדכון האמור, אם בכלל, על התחייבויות החברה שכן אין להן עדיין ביטוי של ממש בפסיקת בתי המשפט ולא בתשלומי התביעות הנוכחיים, ולפיכך יתכן שהתפתחות התביעות בעתיד תהיה שונה משמעותית מהערכות החברה ובהתאם לכך יתכן שהחברה תידרש לעדכן את אומדניה בהמשך.

ביום 12 בפברואר, 2018, לאחר תאריך הדיווח, התקיים דיון בביהמ"ש העליון בערעור שהגיש נפגע נגד המאגר בע"א 3751/17. הנפגע ערער, בין היתר, על פסיקת ביהמ"ש המחוזי אשר החליט לא לשנות את ההלכה הקיימת לפיה יש לפסוק הפסדים עתידיים לפי ריבית של 3%. לאור חשיבותה של הסוגיה והשלכות הרוחב שיש לה ביקש ביהמ"ש העליון לקבל את עמדת היועץ המשפטי לממשלה (להלן - היועמ"ש) לסוגיה. בעמדת היועמ"ש צוין, בין היתר, כי השיקולים שמשקלו במסגרת הפחתת ריבית היוון של המל"ל אינם בהכרח אותם שיקולים לעניין שיעור ריבית היוון בפיצוי נזקי. השיקולים שיש להביא בחשבון לעניין פיצוי נזקי הינם רחבים יותר. כמו כן, כתב היועץ המשפטי לממשלה כי הוחלט על הקמת ועדה בין-משרדית לבחינת הנושא שתגיש את מסקנותיה תוך שלושה חודשים (להלן - תקופת הביניים).

יש להדגיש כי ביהמ"ש העליון לא מצא מקום להיעתר לבקשה להכריע בשיעור הריבית בתקופת הביניים עד למתן פס"ד.

7. תשלומים לנושאי משרה – באלפי ש"ח

סה"כ	הפרשות סוציאליות והטבות אחרות	סה"כ משכורות ומענקים		
974	225	749	מנהל/ת	1.
655	159	496	מנהל/ת	2.
631	154	477	מנהל/ת	3.
583	140	443	מנהל/ת	4.
444	125	319	מנהל/ת	5.

8. השפעת גורמים חיצוניים

ראה פרק 1 תיאור עסקי המאגר - [חלק ג'](#).

9. עדכוני חקיקה

ראה פרק 1 תיאור עסקי המאגר חלק ג' [סעיף 3.1](#).

10. בג"צ שהוגש בקשר לתעריפי הביטוח השירוי לאופנועים

לענין בג"צ שהוגש ביום 11 בדצמבר, 2016 נגד הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר בקשר לתעריפי הביטוח השירוי לאופנועים, ראה [באור 15](#) לדוחות הכספיים של המאגר.

11. בקשות לאישור תובענות כייצוגיות והליכים משפטיים כנגד החברה

- לענין בקשות לאישור תובענות כייצוגיות שהוגשו כנגד החברה, ראה באור [14א](#) לדוחות הכספיים של המאגר.
- לענין עתירות והליכים משפטיים נוספים שהוגשו כנגד החברה, ראה באור [14ב](#) לדוחות הכספיים.

12. שינויים בכהונת נושאי משרה וחברי הדירקטוריון בתקופת הדוח ואחריו

- א. ביום 31 בדצמבר, 2016 סיימו מר גד ארבל ומר סנדו מזור, הדירקטורים החיצוניים של החברה, את כהונתם. ביום 1 בינואר, 2017 מונו מר יואב בן אור ומר יואב סגלוביץ כדירקטורים חיצוניים במקומם של מר גד ארבל ומר סנדו מזור.
- ב. ביום 18 בספטמבר, 2017 סיים מר מיכאל ישיל, את כהונתו כדירקטור בחברה. ביום 31 באוקטובר, 2017 מונה מר מוטי מור כדירקטור במקומו של מר מיכאל ישיל.

המאגר הוקם כדי לספק ביטוח רכב חובה לכל פונה, אשר לא הצליח להשיג ביטוח רכב חובה ע"י חברת ביטוח.

תעריפי המאגר נקבעים על ידי הממונה על בסיס הערכת הסיכון הטהור הממוצע בשוק בתוספת שלא תפחת מ-25% - האמורה להתאים את תעריפי הסיכון הממוצעים בשוק לסיכונים הטמונים במבוטחים על ידי במאגר, וזאת בכפוף לכך שאם התעריף יוצר דמי ביטוח פרוהיביטיביים, ניתן להפחיתם כנגד סבסוד מתאים של השוק החופשי.

לפיכך האסטרטגיה העסקית של המאגר אינה מכוונת למקסם רווח, אלא מחד, להגיע לכדי איזון על ידי הקטנת ההפסדים, ככול שהדבר נתון בידי לאור הנסיבות שתוארו והכוחות המוגבלים העומדים לרשותו, ומאידך, לספק את ביטוח רכב החובה למי שלא יכול להשיגו אצל מבטח.

האמצעים בהם משתמש התאגיד המנהל את המאגר ליישום היעדים הנ"ל מבוססים על תהליכים ונהלים שנועדו לתת שירות נאות וזמין; לשם כך התאגיד מעמיד לרשות הפונים אליו מגוון אמצעים: אתר אינטרנט של החברה אשר זמין להפקת הצעות ביטוח, אשר גם כולל מידע כללי ואישי בכל עת; קבלת קהל ומתן שירותים בשמונת סניפינו הפזורים ברחבי הארץ; מוקד קשרי לקוחות הכולל מענה אנושי בשעות פעילות החברה וכן מענה ממוכן 24 שעות ביממה. בנוסף, וכחלק מזמינות הביטוח מאפשר התאגיד (בכפוף לדין) לחברות הביטוח או סוכניהן למכור ביטוח בשם המאגר תוך תקשורת ישירה למחשב התאגיד על מנת להפיק את הביטוח לאלתר (אם מתמלאים התנאים לכך).

במסגרת יישוב התביעות, שהוא נדבך מרכזי בפעילות המאגר, חותר התאגיד לתשלום תגמולי ביטוח המשקפים את המגיע לנפגע לפי הדין ובהתאם לממצאים, המידע והמסמכים שברשותו, כולל אלו שנמסרו לו על ידי הנפגע או בגינו.

האיומים על המאגר נובעים בעיקר מהעדר שליטה על התעריף, ובכלל זה תעריף שאינו מתאים ליעדו של המאגר.

14. במשך תקופת הדו"ח התקיימו 28 ישיבות של הדירקטוריון וועדותיו.

חברי הדירקטוריון מודים להנהלת החברה ועובדיה על תרומתם לעבודה המאומצת בפעילות של מאגר.

התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול") בע"מ
(מנהל ההסדר לפי הדין של הביטוח השוירי)

המאגר הישראלי לביטוח רכב שיורי- הפול הצהרה (certification)

אני, אילן שמיר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של המאגר הישראלי לביטוח רכב שיורי – הפול (להלן: המאגר) לשנת 2017 (להלן: הדוח).
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות ותזרימי המזומנים של המאגר לימים ולתקופות המדווחים בדוח.
4. אני ואחרים במאגר המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של המאגר וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס למאגר, מובא לידיעתנו על ידי אחרים במאגר, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של המאגר והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של המאגר על דיווח כספי שאירע בחציון השני שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של המאגר על דיווח כספי; וכן-
5. אני ואחרים במאגר המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של המאגר, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של המאגר לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של המאגר על דיווח כספי.אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

המאגר הישראלי לביטוח רכב שיורי- הפול הצהרה (certification)

אני, **רן מורה-צדק**, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של המאגר הישראלי לביטוח רכב שיורי – הפול (להלן: המאגר) לשנת 2017 (להלן: הדוח).
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות ותזרימי המזומנים של המאגר לימים ולתקופות המדווחים בדוח.
 4. אני ואחרים במאגר המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של המאגר וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס למאגר, מובא לידיעתנו על ידי אחרים במאגר, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של המאגר והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של המאגר על דיווח כספי שאירע בחציון השני שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של המאגר על דיווח כספי; וכן-
 5. אני ואחרים במאגר המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של המאגר, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של המאגר לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של המאגר על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

המאגר הישראלי לביטוח רכב שיורי- הפול

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון, של המאגר הישראלי לביטוח רכב שיורי – הפול (להלן: המאגר) אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של המאגר תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של המאגר לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) והוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת המאגר בפיקוח הדירקטוריון, העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של המאגר על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2016, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של: "Committee of (COSO) Sponsoring Organizations of the Treadway Commission". בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2017, הבקרה הפנימית של המאגר על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

יו"ר הדירקטוריון : אמיל וינשל

מנכ"ל : אילן שמיר

מנהל כספים : רן מורה-צדק

תאריך אישור הדוח : 15.3.18

דוח רואה החשבון המבקר לבעלי המניות

של התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול") בע"מ - בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של המאגר הישראלי לביטוח רכב שיורי - "הפול" (להלן "המאגר") ליום 31 בדצמבר, 2017, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission ("COSO"). הדירקטוריון והנהלה של המאגר אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי של המאגר בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה- (Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קוימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של חברה שהיא גוף מוסדי הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981. בקרה פנימית על דיווח כספי של חברה כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי החברה (לרבות הוצאתם מרשותה); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, ושקבלת כספים והוצאת כספים של החברה נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון והנהלה של החברה; ו- (3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי החברה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, המאגר קיים, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר, 2017, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים של המאגר לימים 31 בדצמבר, 2017 ו- 2016 ולכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2017 והדוח שלנו, מיום 12 במרס, 2018, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

פרק ג'

**המאגר הישראלי לביטוח רכב שיורי -
הפול**

דוחות כספיים

ליום 31 בדצמבר, 2017

המאגר הישראלי לביטוח רכב שיורי - הפול

דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר, 2017

תוכן העניינים

ז

2	דוח רואה החשבון המבקר
3	דוחות על המצב הכספי
4	דוחות רווח או הפסד
5	דוחות על תזרימי המזומנים
6-30	באורים לדוחות הכספיים

דוח רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול") בע"מ

ביקרנו את הדוחות המצורפים על המצב הכספי של המאגר הישראלי לביטוח רכב שיורי - הפול (להלן - המאגר) לימים 31 בדצמבר, 2017 ו-2016 ואת דוחות רווח או הפסד ותזרימי המזומנים לכל אחת מהשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר, 2017, 2016 ו-2015. דוחות כספיים אלה הינם באחריות ההנהלה של המאגר. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של בטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שישומו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי ההנהלה של המאגר וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של המאגר לימים 31 בדצמבר, 2017 ו-2016 ואת תוצאות פעולותיו ותזרימי המזומנים שלו לכל אחת מהשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר, 2017, 2016 ו-2015, בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS), ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של המאגר ליום 31 בדצמבר, 2017 בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO והדוח שלנו מיום 12 במרס, 2018 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של המאגר.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל-אביב,
15 במרס, 2018

31 בדצמבר		באור		
2016	2017			
אלפי ש"ח				
				נכסים
2,951	3,617			הוצאות רכישה נדחות
2,294,492	2,529,500	'ב1		חלקן של חברות הביטוח בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, נטו
64,569	66,200			חברות ביטוח המשתתפות במאגר
2,907	3,093	4		חייבים ויתרות חובה
30,594	28,948			מזומנים ושווי מזומנים
<u>2,395,513</u>	<u>2,631,358</u>			סך כל הנכסים
				התחייבויות
2,298,822	2,533,497	8		התחייבויות בגין חוזי ביטוח
1,379	380			בניכוי - חלקה של קרנית בשם אבנר בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח (ביטוח משותף)
<u>2,297,443</u>	<u>2,533,117</u>			
1,992	260	5		התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול") בע"מ
40,000	40,000	6		פקדונות של חברות הביטוח המשתתפות במאגר
21,716	24,374			פרמיות מראש
34,362	33,607	7		זכאים ויתרות זכות
<u>98,070</u>	<u>98,241</u>			
<u>2,395,513</u>	<u>2,631,358</u>			סך כל ההתחייבויות

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

15 במרס, 2018

רן מורה צדק מנהל כספים	אילן שמיר מנכ"ל	אמיל וינשל יו"ר הדירקטוריון	תאריך אישור הדוחות הכספיים
---------------------------	--------------------	--------------------------------	----------------------------

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			באור	
2015	2016	2017		
אלפי ש"ח				
245,002	277,825	330,615	9	פרמיות שהורווחו
92	140	138		הכנסות מימון
245,094	277,965	330,753		סך הכל הכנסות
418,505	687,151	711,621		תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו בניכוי - חלקה של קרנית בשם אבנר בתשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח (ביטוח משותף)
(584)	235	147		
419,089	686,916	711,474		תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר
3,735	5,961	8,192	10	עמלות והוצאות רכישה אחרות
9,502	11,559	12,283	11	הוצאות הנהלה וכלליות
432,326	704,436	731,949		סך הכל הוצאות
(187,232)	(426,471)	(401,196)		
(68,669)	-	-	(5)(ד)2	השפעת היישום לראשונה של הנוהג המיטבי בביטוח כללי
(255,901)	(426,471)	(401,196)		הפסד
הרכב ההפסד:				
(168,362)	(137,890)	(166,188)		נזקף לחובת חברות הביטוח
(18,870)	(288,581)	(235,008)		חלקן של חברות הביטוח בגידול בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, נטו:
(68,669)	-	-		שוטף
(255,901)	(426,471)	(401,196)		השפעת היישום לראשונה של הנוהג המיטבי בביטוח כללי

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	2017
אלפי ש"ח		

תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

	2015	2016	2017	
	(255,901)	(426,471)	(401,196)	הפסד
	87,539	288,581	235,008	גידול בחלקן של חברות הביטוח בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
	168,362	137,890	166,188	הפסד שנוקף לחובת חברות הביטוח
	-	-	-	

התאמות הדרושות להצגת תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת:

שינוי בנכסים והתחייבויות:

	2015	2016	2017	
	1,943	628	(1,732)	עלייה (ירידה) בתאגיד המנהל של המאגר הישראלי לביטוח רכב חובה - הפול
	13,934	-	-	עלייה בפקדונות של חברות הביטוח המשתתפות במאגר
	(619)	(4,451)	(1,631)	עלייה ביתרת חברות הביטוח המשתתפות במאגר
	8	(2,847)	(186)	ירידה (עלייה) בחייבים ויתרות חובה
	4,021	3,195	2,658	עלייה בפרמיות מראש
	4,809	7,269	(755)	עלייה (ירידה) בזכאים ויתרות זכות

מזומנים, נטו (ששימשו לפעילות) שנבעו מפעילות שוטפת

שינוי במזומנים ושווי מזומנים

יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה

יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

באור 1: - כללי

א. המאגר הישראלי לביטוח רכב שיורי - הפול (להלן - המאגר) פועל כשותפות של חברות הביטוח בישראל בענף רכב חובה במטרה לבטח כלי רכב אשר חברות הביטוח אינן מבטחות לפי התעריפים הרגילים שנקבעו לכלי רכב מסוגם.

המאגר מתנהל על-פי תקנון המהווה חוזה בין כל המבטחים המשתתפים בביטוח המשותף. ביום 1 בינואר, 2002 הוקם מתוקף תקנות ביטוח רכב מנועי (הסדר ביטוחי שיורי ומנגנון לקביעת תעריף), התשס"א - 2001, התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול") בע"מ (להלן - התאגיד המנהל), שתפקידו לנהל את המאגר. כל הוצאות הניהול של התאגיד המנהל מחויבות למאגר.

בעלי המניות של התאגיד המנהל הינם כל חברות הביטוח בישראל המבטחות רכב חובה ושיעור החזקת כל אחד מהם בתאגיד המנהל נקבע לפי חלקו בשוק ביטוח רכב חובה.

ב. עד לשנת חיתום 2012, על פי תקנון החברה, חלקן של חברות הביטוח בכיסוי הביטוחי נקבע לכל שנת חיתום על-פי חלקה היחסי של כל חברה בענף רכב חובה בשנה קודמת. בחודש פברואר 2013 תוקן תקנון החברה, כך שחלקן של חברות הביטוח בכיסוי הביטוחי יקבע החל משנת חיתום 2013 על פי חלקה היחסי של כל חברה בענף רכב חובה בשנת החיתום השוטפת.

ג. הגדרות

בדוחות הכספיים אלה:

המאגר	- המאגר הישראלי לביטוח רכב שיורי - הפול.
התאגיד המנהל	התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול") בע"מ.
צדדים קשורים	- כהגדרתם ב- IAS 24.
בעלי עניין	- כהגדרתם בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010.
הממונה	- הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.
חוק הפיקוח	- חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.
חוזי ביטוח	- חוזים לפיהם צד אחד (המבטח) לוקח סיכון ביטוח משמעותי מצד אחר (בעל הפוליסה), על ידי הסכמה לפצות את בעל הפוליסה אם אירוע עתידי לא ודאי מוגדר (מקרה הביטוח) ישפיע באופן שלילי על בעל הפוליסה.
התחייבויות בגין חוזי ביטוח	- עתודות ביטוח ותביעות תלויות.
פרמיות	- פרמיות לרבות דמים.
פרמיות שהורווחו	- פרמיות המתייחסות לתקופת הדוח.
מדד	- מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. בסיס הצגת הדוחות הכספיים

1. בסיס מדידה

הדוחות הכספיים של החברה ערוכים על בסיס העלות, למעט ההתחייבויות הביטוחיות.

2. מתכונת העריכה של הדוחות הכספיים

דוחות כספיים אלו ערוכים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן - IFRS).

כמו כן, הדוחות הכספיים נערכו בהתאם לדרישות הגילוי כפי שנקבעו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א - 1981 והתקנות שהותקנו על פיו.

3. מבנה הדיווח הנוכחי

הדוחות על המצב הכספי, הכוללים בעיקר את הנכסים וההתחייבויות של החברה, הוצגו לפי סדר נזילות ללא הבחנה בין שוטף ללא שוטף. הצגה זו מספקת מידע מהימן ורלבנטי יותר, כפי שנדרש בתקן חשבונאות - IAS 1.

4. מדיניות חשבונאית עקבית

המדיניות החשבונאית יושמה בדוחות הכספיים באופן עקבי בכל התקופות המוצגות.

ב. עיקרי האומדנים וההנחות בעריכת הדוחות הכספיים

אומדנים והנחות

בעת הכנת הדוחות הכספיים, נדרשת ההנהלה להסתייע באומדנים, הערכות והנחות המשפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל הסכומים המדווחים של נכסים, התחייבויות, הכנסות והוצאות. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. השינויים באומדנים החשבונאיים נזקפים בתקופה בה נעשה השינוי באומדן.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים ואקטואריים, המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של החברה, נדרשת הנהלת החברה להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת החברה על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיזוניים ועל הנחות סבירות לרבות ציפיות לעתיד, ככל שניתנות להערכה, בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן. יובהר שההנחות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה, בין היתר, עקב שינויים רגולטוריים שפורסמו או צפויים להתפרסם בתחומי הביטוח ואשר קיימת אי וודאות באשר לאופן התממשותם והשלכותיהם.

להלן ההנחות העיקריות שנעשו בדוחות הכספיים בקשר לאי הודאות לתאריך הדיווח ואומדנים שחושבו על ידי החברה ואשר שינוי מהותי באומדנים ובהנחות עשויים לשנות את ערכם של נכסים והתחייבויות בדוחות הכספיים בשנה העוקבת.

התחייבויות בגין חוזי ביטוח

ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח מבוססות על שיטות הערכה אקטואריות כמפורט בבאור 8 להלן.

ההערכות האקטואריות נעשות על סמך ניסיון העבר ומבוססות, בעיקר, על כך שדפוס ההתנהגות והתביעות בעבר מייצג את מה שיקרה בעתיד. השתנות בגורמי הסיכון, השתנות בתמהיל המבוטחים, בשכיחות האירועים או בחומרם, וכן שינוי המצב המשפטי עשויים להשפיע באופן מהותי על גובה ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח. בהקשר זה ראה גם באור 12 (ה) להלן.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. 1. מטבע הפעילות ומטבע הצגה

מטבע הפעילות של המאגר ומטבע הצגה של הדוחות הכספיים הינו שקלים חדשים.

2. פריטים כספיים צמודי מדד

נכסים והתחייבויות כספיים הצמודים על פי תנאיהם לשינויים במדד מותאמים לפי המדד הרלוונטי, בכל תאריך הדיווח, בהתאם לתנאי ההסכם. הפרשי הצמדה הנובעים מההתאמה כאמור, נזקפים לדוח רווח או הפסד.

ד. חוזי ביטוח

1. פרמיות:

דמי הביטוח בענף רכב חובה, בו פועל המאגר, נרשמים בעת פרעון הפרמיה הואיל והכיסוי הביטוחי מותנה בתשלום הפרמיה.

דמי הביטוח מתייחסים לתקופת ביטוח של עד שנה. ההכנסות מפרמיות ושינויים בפרמיה שטרם הורווחה, נרשמים בסעיף פרמיות שהורווחו.

דמי ביטוח מפוליסות שתחילת הביטוח שלהן לאחר תאריך הדיווח נרשמים כהכנסות מראש ומוצגים בסעיף פרמיות מראש.

ההכנסות שנכללו בדוחות הכספיים הינן לאחר ביטולים שנתקבלו מבעלי הפוליסות.

2. סעיף תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו ושייר כולל, בין היתר, סילוק ועלויות טיפול ישירות בגין תביעות ששולמו, הוצאות עקיפות לישוב תביעות, תלויות שאירעו בשנת הדוח וכן עידכון הפרשה לתביעות התלויות ועלויות הטיפול הישירות בגינן שנרשמה בשנים קודמות.

3. התחייבויות בגין חוזי ביטוח והוצאות רכישה נדחות: עתודות הביטוח והתביעות התלויות הכלולים בסעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח והוצאות הרכישה הנדחות חושבו בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (חישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי) התשע"ג - 2013, הנחיות הממונה ושיטות אקטואריות מקובלות לחישוב תביעות תלויות, וזאת בהתאם לשיקול דעתו של האקטואר.

4. סעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח, מורכב מעתודת ביטוח ותביעות תלויות, כלהלן:

4.1 הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה (Unearned Premium Reserve) משקפת את דמי הביטוח המתייחסים לתקופת ביטוח שלאחר תאריך הדיווח.

4.2 הפרשה לפרמיה בחסר (Premium Deficiency): הפרשה זו נרשמת במידה והפרמיה שטרם הורווחה (בניכוי ההוצאות הרכישה הנדחות) אינה מכסה את העלות הצפויה בגין חוזי הביטוח.

4.3 תביעות תלויות מחושבות לפי השיטות כמפורט להלן:

(א) התביעות התלויות והוצאות עקיפות ליישוב תביעות מחושבות על בסיס הערכה אקטוארית שחושבה על ידי האקטואר הממונה של המאגר, פרופ' יהודה כהנא.

(ב) שיבובים בגין תביעות בהן מעורב אופנוע עם רכב אחר נלקחים בחשבון בבסיס הנתונים לפיו מחושבות ההערכות האקטואריות של התביעות התלויות.

(ג) להערכת המאגר התביעות התלויות הינן נאותות, וזאת בהתחשב בכך שהתביעות התלויות מחושבות על בסיס אקטוארי ויתרתן כוללת הפרשות מתאימות ככל שנדרש ל- IBNR.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. חוזי ביטוח (המשך)

5. שינויים בחישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי החל מיום 31 בדצמבר, 2015:

בחודש ינואר 2013 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (חישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי), התשע"ג - 2013 (להלן - "התקנות החדשות") וחוזר, שעודכן בחודש ינואר 2015. בנוסף פורסמה בחודש ינואר 2015 עמדת הממונה, לעניין נוהג מיטבי לחישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי לצורך הדוחות הכספיים (להלן ביחד - "התיקון").

התיקון ביטל את תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (דרכי חישוב הפרשות לתביעות עתידיות בביטוח כללי), התשמ"ה-1984, כאשר במקומן תבואנה התקנות החדשות. השינוי המרכזי שחל עם כניסת התיקון לתוקף הינו ביטול הצבירה בענפי רכב חובה וחבויות ויישום עמדת הממונה לעניין הנוהג המיטבי המפורטת בבאור 12 א' (3) להלן.

התיקון נכנס לתוקף החל מהדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר, 2015.

התיקון טופל כשינוי מדיניות חשבונאית אשר יישומו למפרע אינו פרקטי ולפיכך השפעת השינוי נזקפה כהתאמה לדוחות רווח והפסד לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2015 ללא יישום למפרע, ומופיעה בסעיף נפרד בדוח רווח והפסד.

השפעת התיקון האמור על הדוחות הכספיים של החברה ליום 31 בדצמבר, 2015 הינה הגדלת סעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח וסעיף חלקן של חברות הביטוח בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, נטו בסך של 68,669 אלפי ש"ח.

6. הוצאות רכישה נדחות כוללות עמלות לסניפים והוצאות הנהלה וכלליות בקשר עם רכישת פוליסות, המתייחסות לפרמיות שטרם הורווחו. הוצאות הרכישה מחושבות לפי שיעור ההוצאות בפועל או לפי שיעור תקני, שנקבע בתקנות הממונה, כאחוז מההפרשה לפרמיה שטרם הורווחה.

ה. מזומנים ושווי מזומנים

מזומנים כוללים יתרת מזומנים לשימוש מיידי ופקדונות לפי דרישה. שווי מזומנים כוללים השקעות לזמן קצר ברמת נזילות גבוהה אשר ניתנים להמרה בנקל לסכומים ידועים של מזומנים ואשר חשופות לסיכון בלתי משמעותי של שינויים בשווי ואשר אינם מוגבלים בשעבוד.

ו. הפרשות

הפרשה בהתאם ל-37 IAS מוכרת כאשר לחברה קיימת מחויבות בהווה (משפטית או משתמעת) כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, צפוי שיידרש שימוש במשאבים כלכליים על מנת לסלק את המחויבות וניתן לאמוד אותה באופן מהימן.

הפרשה בגין תביעות מוכרת כאשר לחברה קיימת מחויבות משפטית בהווה או מחויבות משתמעת כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, כאשר יותר סביר מאשר לא כי החברה תידרש למשאביה הכלכליים לסילוק המחויבות וניתן לאמוד אותה באופן מהימן.

ז. הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות הנהלה וכלליות מסווגות להוצאות עקיפות ליישוב תביעות הנכללות בסעיף תשלומים ושינוי בהתחייבות בגין חוזי ביטוח, להוצאות הקשורות ברכישה (הנכללות בסעיף עמלות והוצאות רכישה אחרות) וליתרת הוצאות הנהלה וכלליות אחרות הנכללות בסעיף זה. הסיווג נערך בהתאם לחישוב פנימי של החברה המבוססים על הוצאות ישירות שנקפו והוצאות עקיפות שהועמסו.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ח. הכרה בהכנסה

פרמיות בביטוח כללי נרשמות כהכנסות על בסיס דוחות תפוקה חודשיים. ההכנסות מפרמיה ברוטו ושינויים בפרמיה שטרם הורווחה בגינה, נרשמים בסעיף פרמיות שהורווחו, ברוטו.

פרמיות בענף רכב חובה נרשמות בעת פירעון הפרמיה הואיל והכיסוי הביטוחי מותנה בתשלום הפרמיה.

פרמיות מפוליסות שתחילת הביטוח שלהן לאחר תאריך המאזן נרשמים כהכנסות מראש. ההכנסות שנכללו בדוחות הכספיים הינן לאחר ביטולים שנתקבלו מבעלי פוליסות.

ט. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה שלפני יישום

תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 17, חוזי ביטוח-

בחודש מאי 2017 פרסמה הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) את תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 17 בדבר חוזי ביטוח (להלן - התקן החדש). התקן החדש קובע כללים להכרה, מדידה, הצגה וגילוי בקשר לחוזי ביטוח ומחליף את ההוראות הקיימות בנושא. התקן החדש צפוי לגרום לשינויים משמעותיים בדיווח הכספי של חברות ביטוח.

בהתאם לתקן החדש יש למדוד את ההתחייבות הביטוחית כערך הנוכחי של תזרימי המזומנים הצפויים מחוזי הביטוח תוך התחשבות באי הוודאות הגלומה בתחזיות אלו (מרווח הסיכון). כמו כן, הרווח הגלום הצפוי בחוזי הביטוח הנגזר מהחישובים כאמור יוכר על פני תקופת הכיסוי, וההשפעה של שינויים בהנחות (למעט ריבית) תיפרס גם היא על פני תקופת הכיסוי. הפסד יוכר באופן מיידי אם קבוצת חוזי ביטוח אינה צפויה להיות רווחית, או הופכת למפסידה.

לגבי חוזי ביטוח מסוימים (בדרך כלל חוזי ביטוח אלמנטרי עם כיסוי ביטוחי של עד שנה) ניתן ליישם מודל מדידה פשוט יותר שאינו שונה בהרבה מהמדידה המקובלת כיום.

התקן החדש ייושם החל מיום 1 בינואר, 2021.

התקן החדש ייושם למפרע. אם יישום למפרע אינו מעשי ניתן לבחור באחת משתי הגישות הבאות:

1. גישת יישום למפרע חלקי.
2. גישת השווי ההוגן.

החברה בוחנת את ההשלכות של אימוץ התקן על הדוחות הכספיים.

ט. להלן שיעורי השינוי של המדד ושער החליפין היציג של הדולר של ארה"ב

שער חליפין יציג של הדולר ארה"ב	מדד המחירים לצרכן		לשנה שהסתיימה ביום
	מדד ידוע	מדד בגין	
	%		
(9.8)	0.3	0.4	31 בדצמבר, 2017
(1.5)	(0.3)	(0.2)	31 בדצמבר, 2016
0.3	(0.9)	(1.0)	31 בדצמבר, 2015

באור 3: - פירוט רווח או הפסד בהתאם לסוגי כלי הרכב המבוטחים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2015			2016			2017			
סה"כ	כלי רכב אחרים	אופנועים	סה"כ	כלי רכב אחרים	אופנועים	סה"כ	כלי רכב אחרים	אופנועים	
			אלפי ש"ח						
245,002	20,692	224,310	277,825	37,038	240,788	330,615	65,855	264,760	פרמיות שהורווחו
92	9	83	140	22	118	138	29	109	הכנסות מימון
245,094	20,701	224,393	277,965	37,059	240,906	330,753	65,884	264,869	סך הכל הכנסות
418,505	30,519	387,986	687,151	61,016	626,135	711,621	126,379	585,242	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בניכוי - חלקה של אבנר
(584)	(40)	(544)	235	14	221	147	(10)	157	
419,089	30,559	388,530	686,916	61,002	625,914	711,474	126,389	585,085	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, נטו
3,735	1,289	2,446	5,961	2,941	3,020	8,192	4,849	3,343	עמלות והוצאות רכישה אחרות הוצאות הנהלה וכלליות
9,502	859	8,643	11,559	1,819	9,740	12,283	2,608	9,675	
432,326	32,707	399,619	704,436	65,762	638,674	731,949	133,846	598,103	סך הכל הוצאות
(187,232)	(12,006)	(175,226)	(426,471)	(28,703)	(397,768)	(401,196)	(67,962)	(333,234)	השפעת היישום לראשונה של הנוהג המיטבי בביטוח כללי
(68,669)	(5,579)	(63,090)	-	-	-	-	-	-	
(255,901)	(17,585)	(238,316)	(426,471)	(28,703)	(397,768)	(401,196)	(67,962)	(333,234)	הפסד

באור 4: - חייבים ויתרות חובה

31 בדצמבר		להלן ההרכב:
2016	2017	
אלפי ש"ח		
2,839	3,007	קרנית- דמי השבה לציבור המבוטחים (*)
68	86	אחר
<u>2,907</u>	<u>3,093</u>	

(*) בהתאם לחוזר ביטוח 14-1-2016 בדבר השבת כספים מקרנית לציבור המבוטחים. הסכום מתייחס לפוליסות שתאריך התחלת הביטוח שלהן החל ביום 1 בינואר, 2017.

באור 5: - התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול") בע"מ

היתרה נובעת מהתחשבנות שוטפת בגין דמי הניהול של חודש דצמבר וזיכוי החברה בגין השקעות התאגיד המנהל ברכוש קבוע.

באור 6: - פקדונות של חברות ביטוח המשתתפות במאגר

הפקדונות נתקבלו מחברות הביטוח המשתתפות במאגר לצורך כיסוי מידי של תשלומי תביעות. הפקדונות אינם צמודים, אינם נושאים ריבית ולא נקבע להם זמן פרעון.

באור 7: - זכאים ויתרות זכות

31 בדצמבר		להלן ההרכב:
2016	2017	
אלפי ש"ח		
30,995	29,246	זכאים בגין תביעות והחזרי פרמיות
13	-	ספקים ונותני שירותים
10	8	מוסדות
279	376	עמלות לתשלום
<u>3,065</u>	<u>3,977</u>	קרנית
<u>34,362</u>	<u>33,607</u>	

באור 8: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח, נטו בענף רכב חובה

א. ההתחייבויות, נטו בגין חוזי ביטוח, אשר חושבו על ידי האקטואר פרופ' יהודה כהנא,

ליום 31 בדצמבר					
שייר		ביטוח משותף		ברוטו	
2016 (*)	2017	2016 (*)	2017	2016 (*)	2017
אלפי ש"ח					
אופנועים					
106,794	122,472	-	-	106,794	122,472
הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה					
1,981,948	2,104,855	1,349	370	1,983,297	2,105,225
תביעות תלויות והפרשה לפרמיה בחסר					
2,088,742	2,227,327	1,349	370	2,090,091	2,227,697
סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח					
2,610	3,032	-	-	2,610	3,032
בניכוי הוצאות רכישה נדחות					
2,086,132	2,224,295	1,349	370	2,087,481	2,224,665
סה"כ התחייבויות ביטוחיות, נטו בגין אופנועים					
כלי רכב אחרים					
13,933	23,670	-	-	13,933	23,670
הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה					
194,768	282,120	30	10	194,798	282,130
תביעות תלויות והפרשה לפרמיה בחסר					
208,701	305,790	30	10	208,731	305,800
סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח					
341	585	-	-	341	585
בניכוי הוצאות רכישה נדחות					
208,360	305,205	30	10	208,390	305,215
סה"כ התחייבויות ביטוחיות, נטו בגין כלי רכב אחרים					
סך הכל ההתחייבות, נטו בגין חוזי ביטוח, נטו					
120,727	146,142	-	-	120,727	146,142
הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה					
2,176,716	2,386,975	1,379	380	2,178,095	2,387,355
תביעות תלויות והפרשה לפרמיה בחסר					
2,297,443	2,533,117	1,379	380	2,298,822	2,533,497
סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח					
2,951	3,617	-	-	2,951	3,617
בניכוי הוצאות רכישה נדחות					
2,294,492	2,529,500	1,379	380	2,295,871	2,529,880
סה"כ התחייבויות ביטוחיות, נטו					

(*) סווג מחדש.

באור 8: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח, נטו בענף רכב חובה (המשך)

ב. תנועה בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בענף רכב חובה, בניכוי הוצאות רכישה נדחות:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
שייר		ביטוח משותף		ברוטו	
2016	2017	2016	2017	2016	2017
אלפי ש"ח					
2,005,911	2,294,492	2,848	1,379	2,008,759	2,295,871
יתרה לתחילת השנה					
574,771	709,229	-	-	574,771	709,229
עלות התביעות המצטברת בגין שנת החיתום השוטפת (*					
121,373	26,994	235	148	121,608	27,142
שינוי באומדן עלות התביעות המצטברת בגין שנות חיתום קודמות (**)					
696,144	736,223	235	148	696,379	736,371
סך השינוי בעלות התביעות המצטברת					
תשלומים לשוב תביעות במהלך השנה:					
(3,355)	(3,699)	-	-	(3,355)	(3,699)
בגין שנת חיתום שוטפת					
(404,208)	(497,516)	(1,704)	(1,146)	(405,912)	(498,662)
בגין שנות חיתום קודמות					
(407,563)	(501,215)	(1,704)	(1,146)	(409,267)	(502,361)
סך תשלומים לתקופה					
2,294,492	2,529,500	1,379	380	2,295,871	2,529,880
יתרה לסוף השנה					

(* הסכומים בשנת 2017 ו-2016 כוללים הפרשה בעקבות עדכון ריבית היוון (וינוגרד) בסך של 81,541 אלפי ש"ח ו-60,615 אלפי ש"ח, בהתאמה.
 (** הסכומים בשנת 2017 ו-2016 כוללים הפרשה בעקבות עדכון ריבית היוון (וינוגרד) בסך של 1,854 אלפי ש"ח ו-112,026 אלפי ש"ח, בהתאמה.

להרחבה ראה גם ביאור 12א(5)ב.

1. יתרות הפתיחה והסגירה כוללות: תביעות תלויות, הפרשה לפרמיה בחסר, פרמיה שטרם הורווחה ובניכוי הוצאות רכישה נדחות.
2. עלות התביעות המצטברת (Ultimate) הינה: יתרת תביעות תלויות, פרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה נדחות בתוספת סך תשלומי התביעות כולל הוצאות ישירות ועקיפות לשוב תביעות.
3. התשלומים כוללים הוצאות עקיפות לשוב תביעות (הוצאות הנהלה וכלליות הנרשמות בתביעות) בייחוס לשנות החיתום.
4. עלות התביעות המצטברת מתעדכנת על סמך המודל לאור התפתחות התביעות בפועל.

באור 8: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח (המשך)

ג. בדיקת הערכת התביעות התלויות (לאחר ביטוח משותף) בענף רכב חובה

ליום 31 בדצמבר, 2017											
שנת חיתום											
סח"כ	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	
אלפי ש"ח מותאמים למדד נובמבר 2017 (*)											
	3,699	3,365	2,176	2,679	2,923	2,949	3,690	4,154	13,118	13,879	תביעות ששולמו (מצטבר) בסוף השנה
	-	36,282	25,596	22,683	26,875	29,437	29,279	38,217	78,242	91,315	לאחר שנה ראשונה
	-	-	105,783	79,426	89,417	80,206	72,995	96,616	155,085	176,609	לאחר שנתיים
	-	-	-	175,834	168,883	141,360	120,128	150,727	219,887	257,939	לאחר שלוש שנים
	-	-	-	-	240,640	201,686	171,836	191,367	272,387	315,908	לאחר ארבע שנים
	-	-	-	-	-	268,095	219,275	241,269	323,231	365,983	לאחר חמש שנים
	-	-	-	-	-	-	273,100	283,683	386,860	417,588	לאחר שש שנים
	-	-	-	-	-	-	-	312,355	419,198	455,216	לאחר שבע שנים
	-	-	-	-	-	-	-	-	447,709	477,404	לאחר שמונה שנים
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	483,333	לאחר תשע שנים
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	לאחר עשר שנים
	709,229	576,495	443,030	407,673	415,819	362,139	344,491	364,307	411,700	419,391	אומדן תביעות מצטברות (כולל תשלומים) לסוף שנה
	-	584,873	494,731	427,534	405,303	358,862	314,826	362,870	402,039	455,196	לאחר שנה ראשונה (**)
	-	-	493,111	454,810	420,208	381,322	311,933	365,741	414,799	445,845	לאחר שנתיים
	-	-	-	453,273	433,064	392,026	317,260	362,926	486,323	496,565	לאחר שלוש שנים
	-	-	-	-	447,804	398,496	326,526	371,291	482,098	508,729	לאחר ארבע שנים
	-	-	-	-	-	401,705	334,508	378,482	498,777	504,038	לאחר חמש שנים
	-	-	-	-	-	-	328,272	390,464	503,995	513,979	לאחר שש שנים
	-	-	-	-	-	-	-	380,783	505,377	511,683	לאחר שבע שנים
	-	-	-	-	-	-	-	-	502,577	515,997	לאחר שמונה שנים
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	524,198	לאחר תשע שנים
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	לאחר עשר שנים
(102,396)	-	(8,378)	1,620	1,537	(14,740)	(9,678)	(11,012)	(17,857)	(16,254)	(27,633)	חסור ביחס לשנה הראשונה שלא כוללת צבירה
(2.55%)	-	(1.45%)	0.33%	0.34%	(3.40%)	(2.47%)	(3.47%)	(4.92%)	(3.34%)	(5.56%)	שיעור סטייה ביחס לשנה הראשונה שלא כוללת צבירה, באחוזים
4,825,825	709,229	584,873	493,111	453,273	447,804	401,705	328,272	380,783	502,577	524,198	אומדן תביעות מצטברות ליום 31 בדצמבר, 2017
2,346,830	3,699	36,282	105,783	175,834	240,640	268,095	273,100	312,355	447,709	483,333	תשלומים מצטברים עד ליום 31 בדצמבר, 2017
2,478,995	705,530	548,591	387,328	277,439	207,164	133,610	55,172	68,428	54,868	40,865	יתרת התביעות התלויות
50,505											תביעות תלויות עד וכולל שנת חיתום 2007
2,529,500											סך התחייבויות ביטוחיות ליום 31 בדצמבר, 2017
2,533,117											רכב
3,617											התחייבויות בגין חוזי ביטוח
2,529,500											הוצאות רכישה

(*) הסכומים לעיל מובאים בערכים מותאמים למדד וזאת על מנת לאפשר בחינת ההתפתחות על בסיס ערכים ריאליים.
 (**) אומדן התביעות המצטברות בסוף השנה הראשונה כולל את העתודה לפרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה נדחות.

באור 8: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח (המשך)

ד. נתונים בדבר שנות חיתום

שנת חיתום							
2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
אלפי ש"ח							
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017							
251,618	216,435	231,062	237,736	240,727	250,107	288,079	361,562
דמי ביטוח ברוטו							
הפסד בשייר בגין שנת חיתום מצטבר עד לתאריך הדוח							
(137,839)	(121,306)	(180,699)	(221,260)	(223,431)	(256,453)	(315,464)	(368,704)

ה. הרכב רווח (הפסד) כולל

הפסד כולל בגין שנות חיתום (קודמות **)	הפסד כולל בגין שנת חיתום שוטפת (*)	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר:
ברוטו		2017
אלפי ש"ח		2016
(32,492)	(368,704)	
(126,688)	(299,783)	

(*) הסכומים בשנת 2017 ו-2016 כוללים הפרשה בעקבות עדכון ריבית היוון (וינוגרד) בסך של 81,541 אלפי ש"ח ו-60,615 אלפי ש"ח, בהתאמה.

(**) הסכומים בשנת 2017 ו-2016 כוללים הפרשה בעקבות עדכון ריבית היוון (וינוגרד) בסך של 1,854 אלפי ש"ח ו-112,026 אלפי ש"ח, בהתאמה. להרחבה ראה גם ביאור 12א(5)ב.

ו. עקרונות חישוב ההערכה האקטוארית

- ההערכה האקטוארית מתבססת על נתוני התשלומים במונחי ברוטו. הביטוח המשותף על ידי קרנית בשם אבנר - איגוד לביטוח נפגעי רכב בע"מ - נגזר מההערכה זו, בהתאם לשיעורי הביטוח המשותף שחלו בכל שנת חיתום.
- התביעות התלויות לשנות החיתום שלפני וכולל שנת חיתום 2006, נכללו על בסיס אומדני החברה ולא על בסיס הערכה אקטוארית הואיל ומדובר בתיקי תביעות שלגביהם קיים מידע מפורט וברור העולה על אומדן סטטיסטי אקטוארי.

ז. ההנחות והמודלים המהותיים לצורך קביעת ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח

1. מודלים אקטואריים לתביעות תלויות:

לצורך הערכת התביעות התלויות נעשה שימוש במודלים האקטואריים המפורטים להלן, בשילוב ההנחות השונות. בחירת השיטה האקטוארית נקבעת על סמך שיקול דעת ולפי מידת ההתאמה של השיטה למקרה, לעיתים נעשה שילוב בין השיטות השונות. במקרים מסוימים האקטואר מעדכן את המודלים בגין מגמות, פסיקה, שינויי חקיקה או גורמים אחרים העשויים להשפיע על התביעות בעתיד באופן שונה מאשר התפתחות בעבר.

(א) Interactive Claims Reserving and modeling System - ICRFS:

שיטה זו מתבססת על ניתוח התשלומים (ערכים לא מצטברים) בפועל לשם מציאת מודל המתאר את תבנית התשלומים לפי שנת החיתום, שנת התשלום והפיגור בין מועד התאונה לבין מועד התשלום. התאמת המודל נעשית על ידי בחינה דינמית של הסטיות הריבועיות בין התוצאות בפועל לבין התוצאה החזויה (שיטת הריבועים הפחותים).

שיטה זו מביאה להערכת התביעות התלויות, יחד עם הערכת התביעות שטרם דווחו (I.B.N.R. ו-I.B.N.E.R.).

באור 8: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח (המשך)

ז. ההנחות והמודלים המהותיים לצורך קביעת ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח (המשך)

1. מודלים אקטואריים לתביעות תלויות (המשך):

(ב) Chain ladder / Link ratios:

שיטה זו מתבססת על התפתחות התביעות ההיסטוריות (התפתחות התשלומים ו/או התפתחות סך התביעות, התפתחות כמות התביעה ועוד), כדי להעריך את ההתפתחות הצפויה לתביעות הקיימות והעתידיות.

(ג) שיטת עלות אקטוארית משוקללת:

שיטה זו מתבססת על העלות האקטוארית של כל קבוצת מבוטחים (פרטי או מסחרי, קבוצת הנפח, גיל הנהג, עם ובלי השתתפות עצמית ועם וללא הוצאות רפואיות) (להלן - הקבוצה). לכל קבוצה מבצעים דגימות (עם החזרות) של התביעות המשתייכות לה (סכומים ששולמו והערכות הפרטניות לכל תביעה שטרם נסגרה), ומתקבל תיק התביעות שהתקבל בדגימה. חוזרים על הדגימות אלפי פעמים ומקבלים התפלגות תוצאות המשקפת את הערכים המבוקשים, כגון Best Estimate, ואת ההפלגות של הערכים הללו. מכך ניתן לחשב את מרווחי הבטחון הנדרשים. בשיטה זו ההתפלגויות המתקבלות הן סימולטיביות ואינן פרמטריות. הדגימות מתבססות על שנות בסיס מפותחות בהן משקל התביעות הסגורות גבוה מהתביעות הפתוחות. בחירת שנות הבסיס הרלוונטית נעשית לפי מבחנים סטטיסטיים.

שיטה זו מבליטה את השפעת השינויים בהרכב התיק המבוטח מבחינת נפח המנוע, גיל הנהג, השתתפות עצמית וביטול ההוצאות הרפואיות, תוך התחשבות בסיכונים הרנדומלים ובסיכונים הסיסטמיים (פנימיים וחיצוניים).

ההתחייבויות הביטוחיות לכל שנת חיתום בין השנים 2006-1995 חושבו בהתבסס על ההערכות הפרטניות של מחלקת התביעות. שיטות א' ו-ב' שימשו כאמצעי בקרה בלבד. לכל שנת חיתום לשנים 2007-2017 ההערכה האקטוארית התבססה על שיטה ג'.

2. ההנחות העיקריות שנלקחו לצורך ההערכה האקטוארית:

- הערכת התביעות התלויות מתחשבת בתיקונים בפקודת רכב מנועי (נוסח חדש) ובחוק הפלת"ד מחודש יולי 2009 לפיהם הפקודה לא דורשת יותר כיסוי ביטוחי לגבי שירותים רפואיים הכלולים בתוספת השנייה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי והצו לפי סעיף 8(z) לחוק, לרבות ההשתתפות העצמית בגינם (להלן - השירותים הרפואיים) וכי האחריות לפי חוק הפלת"ד, לא חלה לגבי השירותים הרפואיים שמקבלים הנפגעים עקב תאונת דרכים - אך זאת רק ביחס לנפגעים הזכאים לקבל שירותים רפואיים מחוק ביטוח בריאות ממלכתי. התיקונים בחקיקה חלים על שירותים רפואיים שיינתנו לנפגעים מיום 1 בינואר, 2010 ואילך (כלומר מאמצע שנת חיתום 2009).
- לא נערך היוון לתביעות התלויות, זאת מאחר ולמאגר אין תיק השקעות המוחזק כנגד ההתחייבויות הביטוחיות.
- נכללה הערכה לשיבובים בגין הסדר החצייה של הפיצויים בין רכב קל לכבד.

באור 8: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח (המשך)

ז. ההנחות והמודלים המהותיים לצורך קביעת התחייבויות בגין חוזי ביטוח (המשך)

2. ההנחות העיקריות שנלקחו לצורך ההערכה האקטוארית (המשך):

- הערכות האקטואר וההערכות הפרטניות של החברה, מתחשבות בהשלכות של השינויים במדיניות המוסד לביטוח לאומי לגבי נפגעי תאונות דרכים שעשויים להיחשב גם כנפגעי תאונות עבודה, בהשלכות של פסק הדין בנוגע ל"שנים האבודות" וכן בתיקונים לחוק הפלת"ד.
- הערכת האקטואר מתחשבת בהלכת בית המשפט העליון מחודש ינואר 2014 כי יש לפסוק הפסדי פנסיה בנוסף להפסדי שכר.
- הערכת האקטואר מיישמת במלואה את עמדת הממונה בדבר נוהג מיטבי לחישוב עתודת ביטוח בביטוח כללי מחודש ינואר 2015, ראה גם באור 12 א' (5) להלן.
- הערכת האקטואר כוללת אומדן בשל השפעת העדכון הצפוי בשיעורי ריבית ההיוון של המוסד לביטוח לאומי- ראה גם באור 12א.(5) (ב) להלן.

3. רגישות ההפרשות לשינויים בהנחות:

- ההערכה האקטוארית כפופה לאי וודאות משמעותית. האומדנים האקטואריים לחיזוי התביעות התלויות, מתייחסים לתוחלת התביעות. בגלל האופי הסטוכסטי של תשלומי התביעות, יש אפשרות של סטיות סביב התוחלת. בנוסף לכך, האומדן הסטטיסטי מבוסס על הנחות שונות, אשר לא בהכרח יתממשו. במידה ויחול שינוי באופן סילוק התביעות או לחילופין בהיקף התביעות המדווחות, עלול להיווצר פער בין ההערכה האקטוארית לבין התוצאה בפועל.
- היות והמודל האקטוארי מבוסס על ניסיון העבר, הרי ששינוי לא צפוי בהנחות המודל או בהתנהגות התביעות, יגרמו לשינוי בעתודה.
- יצוין שסיכונים אלו נלקחו בחשבון תחת דרישות עמדת הממונה באומדנים לסיכונים הסיסטמיים.

באור 9: - פרמיות שהורוחו

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	2017
אלפי ש"ח		
250,058	288,257	356,030
(5,056)	(10,432)	(25,415)
<u>245,002</u>	<u>277,825</u>	<u>330,615</u>

פרמיות בביטוח רכב חובה
גידול בהפרשה לפרמיה שטרם הורוחה
סה"כ פרמיות שהורוחו

באור 10: - עמלות והוצאות רכישה אחרות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	2017
אלפי ש"ח		
1,649	2,568	3,793
2,390	4,597	5,065
(304)	(1,204)	(666)
<u>3,735</u>	<u>5,961</u>	<u>8,192</u>

עמלות רכישה
הוצאות רכישה אחרות
קיטון (גידול) בהוצאות רכישה נדחות

באור 11: - הוצאות הנהלה וכלליות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	2017
אלפי ש"ח		
13,714	17,221	16,569
9,549	10,267	12,146
1,365	1,355	1,367
1,079	1,638	2,006
248	413	553
1,889	2,907	2,587
1,039	1,086	1,247
150	148	132
374	452	538
482	546	406
760	-	-
943	623	487
<u>31,592</u>	<u>36,656</u>	<u>38,038</u>
(19,700)	(20,500)	(20,690)
<u>(2,390)</u>	<u>(4,597)</u>	<u>(5,065)</u>
<u>9,502</u>	<u>11,559</u>	<u>12,283</u>

שכר עבודה ונלוות
מיכון ועיבוד נתונים (כולל פחת)
שכר דירה והחזקת משרדים
הוצאות בנק
הדפסות וצורכי משרד
ייעוץ מקצועי ומשפטי (1)
תקשורת, דואר ושליחויות
ביטוח אחריות מקצועית ורכוש אחר
הוצאות אי.אס.או. (I.S.O)
שכר דירקטורים
עיצום כספי (2)
אחרות

בניכוי סכומים שסווגו לסעיפים:
שינוי בהתחייבות ותשלומים בגין חוזי ביטוח (ראה
באור 2(ד) לעיל)
עמלות והוצאות רכישה אחרות

- (1) בשנת 2017 כולל הוצאות יעוץ משפטי בסך של 480 אלפי ש"ח (ובשנת 2016 בסך 636 אלפי ש"ח) בגין עתירות בג"צ שהוגשו בתקופת הדוח ובשנת 2016, ראה גם באור 14(ב1) ובאור 15 להלן.
- (2) בגין עיצום כספי ששולם לממונה ביום 17 בנובמבר, 2015 וזאת בגין הפרות באופן הנפקת פוליסות עם השתתפות עצמית לתאגידיים באמצעות סוכני ביטוח של חברות הביטוח וסניף הפול.

באור 12: - ניהול סיכונים

א. כללי

1. תיאור תמציתי של ענף הביטוח שבו פועלת החברה:

המאגר פועל בתחום ביטוח חובה בלבד כשותפות של חברות הביטוח בישראל במטרה לבטח כלי רכב אשר חברות הביטוח אינן מבטחות לפי התעריפים הרגילים שנקבעו לכלי רכב מסוכן.

בביטוח השיורי באמצעות המאגר מבוטחים:

- אופנועים - שמבוטחים בביטוח שיורי עקב הסיכון הגדול הטמון בהם.
- בעלי רכב ונהגים מסוכנים - שחברות ביטוח אינן מבטחות אותם לפי התעריפים הרגילים מפאת ריבוי תאונות שהיו מעורבים בהן, עבירות על חוקי התעבורה שהורשעו בהן, או מסיבות אחרות הקשורות למדיניות החיתום של כל אחת מהן.
- החל משנת 2016, בעקבות חוזר הממונה שעדכן את תעריפי הביטוח של החברה בביטוח רכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון החלו להיות מבוטחים בפול גם בעלי רכבים, אשר לגביהם תעריף הביטוח בפול נמוך ביחס לתעריף הביטוח בשאר חברות הביטוח.

המאגר מתנהל על-פי תקנון המהווה חוזה בין כל המבטחים המשתתפים בביטוח המשותף.

פוליסת ביטוח רכב חובה מכסה את בעל הפוליסה והנהוג מפני כל חבות לחוב לפי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה - 1975, בשל נזק גוף שנגרם כתוצאה משימוש ברכב מנועי לנהג ברכב, לנוסעים ברכב, או להולכי רגל שנפגעו על ידי הרכב. תביעות ברכב חובה מתאפיינות ב"זנב ארוך" LONG TAIL דהיינו, לעיתים חולף זמן רב ממועד קרות האירוע ועד מועד הסילוק הסופי של התביעה.

2. עקרונות חישוב ההערכה האקטוארית:

(א) ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח כללי כוללות את המרכיבים העיקריים הבאים:

- הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה
- הפרשה לפרמיה בחסר
- תביעות תלויות
- ובניכוי - הוצאות רכישה נדחות.

ההפרשה לפרמיה שטרם הורווחה והוצאות הרכישה הנדחות מחושבות בדוך שאינה תלויה בהנחות כל שהן ולכן אינן חשופות לסיכון הרזרבה. לעניין האופן בו מחושבות הפרשות אלה ראה באור 2 לעיל בדבר מדיניות חשבונאית.

(ב) בהתאם להוראות הממונה התביעות התלויות מחושבות על ידי אקטואר, על-פי שיטות אקטואריות מקובלות באופן עקבי לשנה הקודמת (ראה סעיף 5(ב) להלן). בחירת השיטה האקטוארית המתאימה לכל ענף ביטוח ולכל שנת אירוע/חיתום, נקבעת על סמך שיקול דעת לפי מידת ההתאמה של השיטה לענף ולעיתים נעשה שילוב בין השיטות השונות. ההערכות מתבססות בעיקרן על ניסיון העבר של התפתחות תשלומי התביעות ו/או התפתחות סכום התשלומים וההערכות הפרטניות. ההערכות כוללות הנחות בדבר עלות התביעה הממוצעת, עלויות הטיפול בתביעות ושכיחות התביעות. הנחות נוספות יכולות להתייחס לשינויים בשערי הריבית ובעיתוי ביצוע התשלומים. תשלומי התביעות כוללים הוצאות ישירות ועקיפות ליישוב תביעות, בניכוי שיבובים והשתתפויות עצמיות.

באור 12: - ניהול סיכונים (המשך)

א. כללי (המשך)

2. עקרונות חישוב ההערכה האקטוארית (המשך):

ג) השימוש בשיטות אקטואריות המבוססות על התפתחות התביעות מתאים בעיקר כאשר קיים מידע יציב ומספק בתשלומי התביעות ו/או בהערכות הפרטניות כדי להעריך את סך עלות התביעות הצפויה. כאשר המידע הקיים בניסיון התביעות בפועל אינו מספק, משתמש האקטואר לעיתים, בחישוב המשקלל בין אומדן ידוע (בחברה ו/או בענף) כגון LR לבין התפתחות התביעות בפועל. משקל גדול יותר ניתן להערכה המבוססת על ניסיון ככל שהזמן עובר ומצטבר מידע נוסף על התביעות.

ד) כן נכללות הערכות איכותיות ושיקול דעת באשר למידה שמגמות העבר לא ימשכו בעתיד. לדוגמה: עקב אירוע חד פעמי, שינויים פנימיים, כגון שינוי בתמהיל התיק, במדיניות החיתום ונוהלי הטיפול בתביעות וכן בגין השפעת גורמים חיצוניים כגון פסיקה משפטית, חקיקה וכו'. כאשר שינויים כאמור לעיל, לא באו לידי ביטוי באופן מלא בניסיון העבר, האקטואר מעדכן את המודלים ו/או מבצע הפרשות ספציפיות על סמך הערכות סטטיסטיות ו/או משפטיות לפי העניין.

ה) בתביעות גדולות בעלות אופי לא סטטיסטי, העתודה נקבעת (בברוטו ובניכוי חלקה של קרנית בשם אבנר) על סמך חוות דעת מומחי החברה, ובהתאם להמלצות יועציהם המשפטיים.

3. פירוט השיטות האקטואריות וההנחות שנלקחו לצורך ההערכה האקטוארית:

א. לפירוט השיטות האקטואריות לצורך קביעת ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח ראה באור 18' לעיל.

ב. החל מיום 31 בדצמבר, 2015 בוחנת החברה את נאותות ההתחייבויות בביטוח כללי על פי עקרונות הנוהג המיטבי שנכללו בעמדת הממונה מחודש ינואר 2015.

בהתאם לעקרונות אלו, נכללו בין היתר העקרונות הנ"ל:

- "זהירות" - על האקטואר לחשב "עתודה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח", כלומר קיים סיכוי סביר למדי ("fairly likely") כי ההתחייבות הביטוחית שנקבעה תספיק לכיסוי התחייבויות המבטח. לגבי תביעות תלויות בענפי חובה וחבויות הבחינה של "סיכוי סביר למדי" תכוון לאומדן הסתברות של 75% לפחות. יחד עם זאת, ככל שישנן מגבלות בניתוח הסטטיסטי, יפעיל האקטואר שיקול דעת ויתכן שימוש בשיטות אקטואריות מקובלות. הניתוח האקטוארי כלל הערכה של שני סוגי הסיכונים: האקראיים (רנדומאליים) והשיטתיים (סיסטמיים). גם לפני אימוץ הנוהג המיטבי כללו האומדנים חלק מהסיכונים הסיסטמיים וכן מרווחי בטחון לסיכון האקראי. בעקבות הנוהג המיטבי נדרשה תוספת לעתודות כדי לשקף סיכונים סיסטמיים עתידיים.

- קביעת גובה התחייבויות ביטוחיות בגין פוליסות שנמכרו בפרקי זמן הסמוכים לתאריך הדיווח ולסיכונים שטרם חלפו.

4. רגישות ההפרשות לשינויים בהנחות:

לפירוט הרגישות ההפרשות לשינויים בהנחות האקטואריות, ראה באור 18(3) לעיל.

באור 12: - ניהול סיכונים (המשך)

א. כללי (המשך)

5. שינויים בהנחות העיקריות ששימשו בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות בגין חוזי ביטוח כללי:

בשנים 2017 ו-2016 שינה המאגר חלק מהאומדנים וההנחות בהם השתמש בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות. לשינויים אלה היתה השפעה כמפורט להלן:

(א) בעקבות בחינת נאותות ההתחייבויות על פי עקרונות הנוהג המיטבי, בשנים 2017 ו-2016, מצא המאגר כי נדרש להשלים עתודות על פי עקרונות הנוהג המיטבי בסך של 18,580 אלפי ש"ח ו-72,856 אלפי ש"ח, בהתאמה. ראה גם באור 2 ד' (5) לעיל.

(ב) ריבית היוון קצבאות ביטוח לאומי

בהתאם לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה-1995, (להלן: "החוק") מוקנית למוסד לביטוח לאומי ("מל"ל") זכות תביעה מצד שלישי להשבת גמלאות ששילם או עתיד לשלם, אם המקרה משמש עילה גם לחייב צד שלישי לפי פקודת הנזיקין או חוק הפלת"ד ("זכות שיבוב"), כלומר המל"ל יכול לתבוע את חברות הביטוח בגין כספים אשר שילם או עתיד לשלם למבוטחיהן.

גובה הערך המהוון של הקצבאות שישולמו לנפגעים ואופן היוון של אותן קצבאות, נקבע בתקנות הביטוח הלאומי (היוון), התשל"ח-1978 ("התקנות").

בחודש יוני 2016 פורסם תיקון לתקנות (להלן - "התיקון") הכולל, בין היתר, עדכון של לוחות התמותה ושל שיעורי ההיוון לצורך חישוב הקצבאות האמורות. בהתאם לתיקון יעמוד שיעור הריבית לצורך היוון קצבה שנתית על 2% במקום 3% שהיו קבועים בתקנות ערב תיקון.

כמו כן קובע התיקון כי לוחות התמותה ושיעורי היוון הקצבאות יעודכנו שוב ב-1 בינואר, 2020 (להלן - "מועד העדכון") או בתוך שלושת החודשים שלאחר מועד העדכון, בתחולה מיום 1 באפריל, 2020 ובכל ארבע שנים שלאחר מועד זה.

בחודש ספטמבר 2016 פורסם תיקון לתיקון האמור לפיו נדחה מועד כניסת התיקון לתוקף בשנה אחת.

התקנות נכנסו לתוקפן ביום 1 באוקטובר, 2017 וממועד זה משלם המאגר למל"ל את תביעות השיבוב לפי ריבית של 2%. בהתאמה יכול והדבר ישפיע גם על גובה הסכומים שיהיה על חברות הביטוח לשלם לנפגעים בתביעות נכות ומוות.

בהתאם לכך ביצע המאגר אומדן של השפעת העדכון האמור והגדיל את ההפרשות בשנת 2016 בסך של כ-172,641 אלפי ש"ח. בשנת 2017 עדכנה החברה את ההפרשות כאמור בסך של כ-83,395 אלפי ש"ח (81,541 אלפי ש"ח בגין שנת חיתום 2017 וכ-1,854 אלפי ש"ח בגין יתר שנות החיתום), כך שיתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר, 2017 בסך של 256,036 אלפי ש"ח.

יודגש כי בשלב זה קיימת אי ודאות בקשר להשפעת העדכון האמור, אם בכלל, על ההתחייבויות החברה שכן אין להן עדיין ביטוי של ממש בפסיקת בתי המשפט ולא בתשלומי התביעות הנוכחיים, ולפיכך יתכן שהתפתחות התביעות בעתיד תהיה שונה משמעותית מהערכות החברה ובהתאם לכך יתכן שהחברה תידרש לעדכן את אומדניה בהמשך.

ביום 12 בפברואר, 2018, לאחר תאריך הדיווח, התקיים דיון בביהמ"ש העליון בערעור שהגיש נפגע נגד המאגר- ע"א 3751/17. הנפגע ערער, בין היתר, על פסיקת ביהמ"ש המחוזי אשר החליט לא לשנות את ההלכה הקיימת לפיה יש לפסוק הפסדים עתידיים לפי ריבית של 3%. לאור חשיבותה של הסוגיה והשלכות הרחוב שיש לה ביקש ביהמ"ש העליון לקבל את עמדת היועץ המשפטי לממשלה (להלן - היועמ"ש) לסוגיה. בעמדת היועמ"ש צוין, בין היתר, כי השיקולים שנשקלו במסגרת הפחתת ריבית ההיוון של המל"ל אינם בהכרח אותם שיקולים לעניין שיעור ריבית ההיוון בפיצוי נזקי השיקולים שיש להביא בחשבון לעניין פיצוי נזקי הינם רחבים יותר. כמו כן, כתב היועמ"ש כי הוחלט על הקמת ועדה בין-משרדית לבחינת הנושא ותגיש את מסקנותיה תוך שלושה חודשים (להלן - תקופת הביניים).

יש להדגיש כי ביהמ"ש העליון לא מצא מקום להיעתר לבקשה להכריע בשיעור הריבית בתקופת הביניים עד למתן פס"ד.

באור 12: - ניהול סיכונים (המשך)

ב. הסיכונים

1. למאגר אין שיקול דעת בלקיחה או אי לקיחת סיכונים של מבוטחים בעייתיים היות ועצם פעילותו היא לקיחת מבוטחים מסוכנים שכלל שוק הביטוח סירב לבטחם.
2. תעריפי המאגר אינם כלכליים ו/או אקטואריים מלאים, אלא מוכתבים בלעדית על ידי הממונה, ומכסים רק חלק מהסיכון.
3. אין למאגר השקעות מכל סוג שהוא ואי לכך אינו נחשף לסיכוני השקעות.
4. אין למאגר ביטוח משנה, הסיכונים הביטוחיים של המאגר מכוסים על ידי חברות הביטוח.
5. ניהול הסיכונים במאגר מתמצה בעיקר בהשגת היעד של הלימות התשלומים לנפגעים המכוסים על ידו.

ג. סיכוני שוק וסיכוני נזילות

- סיכון שוק הוא הסיכון שהשווי ההוגן או תזרימי המזומנים העתידיים של התחייבויות ביטוחיות ישתנו כתוצאה משינויים במחירי שוק. סיכוני שוק כוללים בין היתר, סיכונים הנובעים משינויים בשערי הריבית ובמדד.
- סיכון נזילות הינו הסיכון שהמאגר יידרש לממש את נכסיו במחיר נחות על מנת לעמוד בהתחייבויותיו.
- עם זאת, מאחר וההתחייבויות הביטוחיות של המאגר מכוסות באופן שוטף על ידי חברות הביטוח, אין למאגר חשיפה לסיכוני שוק ולסיכוני נזילות.

ד. סיכוני ציות ותפעול

- הסיכון התפעולי מתייחס להפסד שנובע מכשל או אי התאמה של תהליכים, אנשים או מערכות פנימיות או כתוצאה מאירוע חיצוני לארגון.
- המאגר נוקט בפעולות שונות בתחום ניהול הסיכונים התפעוליים:
- עריכת תוכנית (Disaster Recovery Plan) DRP להקמה מחדש של המערכות המיכוניות במקרה של אירוע חיצוני קטסטרופאלי שיפגע במשרדי המאגר.
 - למאגר נוהל מעילות והונאות, מונה גורם אחראי ובוצעו סקרי סיכונים בנושא. כמו כן, ביצע המאגר הערכת סיכונים לביקורת הפנימית במטרה לגבש תוכנית ביקורת רב שנתית, ממוקדת סיכונים, מתוך הכרה כי קיומם והאפקטיביות של תהליכי ביקורת ובקרה פנימית עשויים להפחית את הסיכונים התפעוליים.
 - במאגר הוגדרה תוכנית לניהול סיכוני IT (מערכות מידע) על פי דרישות חוזר הממונה ומונו יועצים חיצוניים לניהול סיכוני מערכות המידע.
 - במסגרת יישום הוראות סעיף 404 לחוק "Sarbanes-Oxley" ובהתאם להנחיות הממונה, בוצע תהליך של הערכת סיכונים הקשורים לדיווח כספי ולגילוי נאות, נקבעו בקורות שמטרתן למנוע או לצמצם את הסיכונים שנמצאו. במסגרת זאת, אימץ המאגר את מודל הבקרה הפנימית של ה-COSO, המהווה מסגרת מוגדרת ומוכרת להערכת הבקרה הפנימית.
 - פעילות המאגר כפופה להוראות הממונה והתקנות שמחוקקות מטעמו, כמו כן המאגר כפוף להוראות החוק השונות, לתקדימים ולהליכים משפטיים אשר עשויים להשפיע על תוצאותיה הכספיות. במאגר מכהן ממונה על הציות המבצע בקרת ציות ומעקב אחר הוראות החוק, עדכוני חוזרי הממונה וההנחיות מטעמה. הממונה על הציות מדווח להנהלה ולדירקטוריון במסגרת ועדת הציות ובהתאם למדיניות האכיפה והציות שנקבעה על ידי הדירקטוריון.

באור 12: - ניהול סיכונים (המשך)

ה. סיכונים ביטוחיים

סיכון הביטוח כולל, בין היתר:

1. סיכוני חיתום

הסיכון לשימוש בתמחיר שגוי כתוצאה מליקויים בתהליך החיתום ומהפער בין הסיכון בעת התמחור וקביעת הפרמיה, לבין ההתרחשות בפועל כך שהפרמיות הנגבות אינן מספיקות לכיסוי תביעות עתידיות והוצאות. כאמור, תעריפי המאגר אינם כלכליים ו/או אקטואריים מלאים, אלא מוכתבים בלעדית על ידי הממונה, ומכסים רק חלק מהסיכון.

2. סיכוני רזרבה

הסיכון להערכה לא נכונה של ההתחייבויות הביטוחיות אשר עלולה לגרום לכך שהרזרבות האקטואריות אינן מספיקות לכיסוי כל ההתחייבויות והתביעות. המודלים האקטואריים שעל פיהם, בין היתר, מעריך המאגר את התחייבויות הביטוחיות, מבוססים על כך שדפוס ההתנהגות והתביעות בעבר מייצגים את העתיד לקרות. חשיפת המאגר מורכבת מהסיכונים הבאים:

(א) סיכון מודל - הסיכון לבחירת מודל שגוי לתמחור ו/או להערכת ההתחייבויות הביטוחיות;

(ב) סיכון פרמטר - הסיכון לשימוש בפרמטרים שגויים וביניהם הסיכון שהסכום שישולם עבור סילוק ההתחייבויות הביטוחיות של המאגר, או שמועד סילוק ההתחייבויות הביטוחיות, יהיה שונה מהצפוי.

ראה באור 8 לעיל בדבר העקרונות, ההנחות והמודלים המהותיים ששימשו לצורך קביעת ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח.

עם זאת, מאחר וההתחייבויות הביטוחיות של המאגר מכוסות באופן שוטף על ידי חברות הביטוח, אין למאגר חשיפה לסיכונים ביטוחיים.

באור 13: - עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

בהמשך לאמור בבאור 1(א) לעיל חברות הביטוח בישראל הינן בעלי עניין במאגר, מרבית הנכסים וההתחייבויות בדוח על המצב הכספי נוצרו כתוצאה מעסקאות עמן כחלק מפעילות המאגר.

להלן מפורטות עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים שאינן חלק מהפעילות השוטפת:

לשנה שהסתיימה ביום
31 בדצמבר

2015	2016	2017	
אלפי ש"ח			
78	74	67	ביטוח ושיפוי דירקטורים ונושאי משרה
72	75	65	ביטוח רכוש וחבויות
482	546	406	שכר חברי הדירקטוריון
1,223	2,422 (*)	974	משכורת והוצאות נלוות למנכ"ל (*)

(*) ב-2016 שולמו עלויות שכר למנכ"ל שפרש ולמנכ"ל שהחל לכהן במהלך השנה. הסכום כולל גם מענק פרישה בסך 348 אלפי ש"ח, ששולם למנכ"ל שפרש.

באור 14: - התחייבויות תלויות

א. בקשות לאישור תובענה כייצוגית

להלן פירוט בקשות לאישור תובענה ייצוגית שהוגשו כנגד המאגר:

1. אהרון יצחק נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול") בע"מ ת"א 51378-06-17

ביום 22 ביוני, 2017 הוגשה על ידי מר אהרון יצחק (להלן- "המבקש") בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול") בע"מ (להלן- "הפול").

סכום התובענה הייצוגית עומד על סך של 14.5 מיליון ש"ח וזאת בגין תקופת השבה של 7 השנים שקדמו למועד הגשת הבקשה.

עניינה של התובענה הייצוגית במימוש זכותם הנטענת של מעסיקים כלפי הפול להשבת כספים ששילמו לעובדיהם כ"דמי פגיעה" בגין תקופת הזכאות הראשונה, כהגדרתה בסעיף 94(א) לחוק הביטוח הלאומי, (נוסח משולב), תשנ"ה - 1995, למרות שעובדיהם לא יכלו לעבוד בתקופה האמורה עקב היותם נפגעים בתאונות דרכים, אשר הוכרו גם כתאונות עבודה והמכוסים בפוליסות ביטוח שהונפקו על ידי הפול.

ביום 14 בינואר, 2018 הגיש הפול את תשובתו לבקשה לאישור תובענה ייצוגית. טענות הפול כנגד הבקשה לאישור תובענה ייצוגית, כוללות, בין היתר, את הטענה כי אין לנהל הליך של תובענה ייצוגית בנסיבות בהן מדובר למעשה בתובענה שהיא נזיקית במהותה ואף מותנית. כמו כן, טען הפול כי התובענה הייצוגית אינה עונה על אחד המקרים הקבועים בתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות בהם ניתן להגיש הליך של תובענה ייצוגית. בנוסף לאמור לעיל, נטען בתשובת הפול כי בניגוד לטענות המבקש, אין כל חובת גילוי ו/או השבה אקטיבית המוטלת עליו בנוגע לדמי הפגיעה בתקופת הזכאות הראשונה וכי כל מעסיק שפונה לפול בעניין נענה וככל שמגיעים לו דמי הפגיעה אלו משולמים. הפול כפר בטענותיו הנוספות של המבקש, וטען בתשובתו כי לא הוכחה כל הפרת דין שנעשתה מצידו בנוגע לתשלום דמי הפגיעה, כי הוא נענה מדי שנה למאות דרישות של מעסיקים לתשלום דמי הפגיעה וכי אין כל בסיס לטענה כי המעסיקים אינם מודעים לזכותם לתבוע מהמבטח דמי פגיעה עבור תקופת הזכאות הראשונה בהתאם לתנאים הקבועים בדין ובהתקיימם.

טרם הוגשה תגובת המבקש לתשובת הפול. קדם משפט קבוע ליום 26 באפריל, 2018. יצוין, שגם בהקשר לעילה הייצוגית (בהיבט הקבוצתי) התובענה איננה עומדת בדרישות הדין על מנת שתוכר כתובענה ייצוגית. עוד יצוין, כי הוגשו בקשות דומות לאישור תובענה ייצוגית כנגד חברות ביטוח נוספות אשר דיון קדם המשפט בעניינם קבוע לאותו מועד שיתקיים בתיק זה.

להערכת המאגר, המתבססת, בין היתר, על חוות דעת משפטית שקיבל, סביר יותר כי הבקשה תידחה מאשר שהיא תתקבל.

2. ת"צ 10428-09-17 שרבטייב ואח' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול") בע"מ ואח'

ביום 14 בספטמבר, 2017 הגישה אילנה שרבטייב (להלן- "המבקשת") בקשה לבית המשפט המחוזי בירושלים לאשר את גיהול התובענה כתובענה ייצוגית (להלן- "הבקשה לאישור") ו-"התובענה" נגד 13 חברות ביטוח, ובהן התאגיד המנהל של המאגר (הפול) (להלן: "המשיבות" ו-"החברה" בהתאמה).

לטענת המבקשת, המשיבות נמנעות מהוספת הפרשי הצמדה ו/או ריבית לסכומים אשר נפסקו לחובתן על-ידי רשות שיפוטית, ובכך מפרות את סעיף 5(ב) לחוק פסיקת ריבית והצמדה הקובע כי במקרים בהם החייב אינו משלם במועד את חובו הפסוק בהתאם להחלטה של רשות שיפוטית, יש להוסיף לסכום זה הפרשי הצמדה, ריבית רגילה וריבית פיגורים, החל מהמועד בו היה על החייב לשלם את החוב הפסוק ועד למועד תשלומו בפועל.

באור 14: - התחייבויות תלויות (המשך)

א. בקשות לאישור תובענה כייצוגית (המשך)

הנזק האישי של המבקשת נגד החברה עומד על סכום של 210.47 ש"ח. המבקשים, בהעדר נתונים מדויקים בנוגע לנזק המצרפי של הקבוצה, מעריכים את הנזק בעשרות מילוני שקלים אם לא יותר מכך.

עילות התביעה המפורטות בבקשה לאישור הן: הפרת חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961 והפרת חוק עשיית עושר ולא במשפט, התשל"ט-1979.

הסעדים המתבקשים במסגרת התובענה הם: להורות לכל אחת מהמשיבות לשלם לכל אחד מחברי הקבוצה את התוספת בגין הפרשי הצמדה וריבית בתוספת ריבית צמודה בהתאם לסעיף 5(ב) לחוק בתוספת הפרשי ריבית והצמדה מהיום בו היה על המשיבות לשלם את החוב הפסוק בפועל ועד למועד בו ישולמו הסכומים הנתבעים במסגרת תובענה זו. לחייב את המשיבות לתקן את מדיניותן כך שהן תחויבנה לקיים את הוראות חוק פסיקת ריבית והצמדה, ולהוסיף הפרשי הצמדה וריבית בתוספת ריבית צמודה, בכל מקרה בו החוב הפסוק ישולם על ידן במועד המאוחר ממועד הפירעון.

על החברה להגיש את תשובתה לבקשה לאישור התובענה כייצוגית עד ליום 29 במרס, 2018.

על המבקשת להגיש את תגובתה לתשובת המשיבה לבקשה לאישור עד ליום 8 באפריל, 2018. דיון מקדמי בתובענה נקבע ליום 14 ביוני, 2018.

להערכת המאגר, המתבססת, בין היתר, על חוות דעת משפטית שקיבל, סביר יותר כי הבקשה תידחה מאשר שהיא תתקבל.

טבלה מסכמת

להלן טבלה מסכמת של הסכומים הנתבעים במסגרת בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות כנגד החברה והתאגיד המנהל, כפי שצוינו על ידי התובעים בכתבי הטענות אשר הוגשה מטעמם. מובהר כי הסכום הנתבע אינו מהווה בהכרח כימות של סכום החשיפה המוערכת על ידי החברה, שכן המדובר בהערכות מטעם התובעים אשר דינן להתברר במסגרת ההליך המשפטי.

הסכום הנתבע	כמות תביעות
אלפי ש"ח	
בלתי מבוקר	

בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות:

14,500	1
-	1

צוין סכום המתייחס לחברה

לא צוין סכום המתייחס לחברה

באור 14: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. הליכים משפטיים נוספים

1. בג"ץ 6917/17 שלומית אסל בר לביא, ער"ד נ' מדינת ישראל – המפקח על הביטוח באגף שוק ההון הביטוח והחיסכון במשרד האוצר ו-4 אח' –

בחודש ספטמבר 2017 הוגשה לבית המשפט העליון בשבתו כבית דין גבוה לצדק עתירה נגד מדינת ישראל – הממונה על הביטוח באגף שוק ההון הביטוח והחיסכון במשרד האוצר, מדינת ישראל – משרד התחבורה והבטיחות בדרכים, מדינת ישראל – משרד המשפטים, "הפול" המאגר הישראלי לביטוחי רכב (להלן בסעיף זה: "הפול") וקרנית קרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים.

העתירה מבוססת על הסברה כי כל הכלים החשמליים מהווים "רכב מנועי" כהגדרתו של מונח זה בחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה – 1975 (להלן – "חוק הפלת"ד") אשר מאומץ על ידי פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התשל"ל 1970 (להלן – "פקודת הביטוח"). העתירה מתמקדת בשני סוגים של כלים חשמליים: אופניים חשמליים וקורקינטים חשמליים. בכל הנוגע לטענות ביחס לפול מלין העותר על כך שלא נקבעו תעריפי ביטוח שיורי לביטוח אופניים חשמליים, תוך שנטען כי היה מקום לקבוע כן לנוכח היותם של אופניים חשמליים "רכב מנועי" כמשמעות מונח זה בפקודת הביטוח.

הפול וקרנית הגישו את תגובותיהן לעתירה (בנפרד). המשיבות 1-3 הגישו את תגובתן לעתירה ביום 8 בפברואר, 2018. טרם נקבע מועד לדין בעתירה.

להערכת המאגר בשלב זה לפחות, המתבססת, בין היתר, על חוות דעת משפטית שקיבל, סביר יותר כי הבקשה תידחה מאשר שהיא תתקבל.

2. עת"מ 59611-12-17 בייפוס נ' הממונה על הביטוח באגף שוק ההון הביטוח והחיסכון במשרד האוצר ואח' –

בחודש דצמבר, 2017 הוגשה לבית המשפט עתירה מנהלית נגד הממונה על הביטוח, רשות שוק ההון ביטוח וחיסכון ונגד הפול.

במסגרת העתירה מבוקש כי יינתן צו שיחייב את המשיבה 1, הממונה, ליתן טעם מדוע לא תפעיל סמכותה בחוק הפיקוח של שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 (להלן: "חוק הפיקוח") ותורה למשיב מס' 2, הפול, לשלם לעותרות סך של 606,931 ש"ח, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כדין מיום 9 בדצמבר, 2000.

העותרות הן אלמנתו ושתי בנותיו הקטינות של מבוטח של הפול, רוכב אופנוע, אשר הלך לעולמו בעקבות פגיעה בתאונת דרכים ביום 2 ביוני, 2005. במסגרת העתירה מלינות העותרות על כך שהממונה דחתה תלונת הציבור אשר הוגשה לפי חוק הפיקוח ביחס לניכוי גמלאות שארים בעת תשלום ע"י הפול.

העותרות הגישו בעבר תביעה לבית המשפט המחוזי בירושלים נגד הפול לתשלום פיצויים לפי חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, אשר ביום 9 בדצמבר, 2010. ניתן פסק דין, שהורה בין היתר על ניכוי גמלאות השארים מסכום הנזק הפסוק. הפול פעלה בהתאם לפסק הדין ושילמה לעותרות פיצויים בסך של 578,707 ש"ח.

העותרות הגישו ערעור לבית המשפט העליון על פסק הדין אשר נדחה. לטענת העותרות, לאחר דחיית הערעור התקבלה בקשת רשות ערעור בהליך אחר, אשר בעטיה פנו העותרות לפול ביום 16 בנובמבר, 2016 בדרישה לתשלום הסכום נשוא העתירה.

באור 14: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. הליכים משפטיים נוספים (המשך)

משבקשתן נדחתה, פנו העותרות לממונה בבקשה כי תורה לפול לשאת בתשלום הנוסף המבוקש כאמור, אך כאמור זו לא מצאה להתערב בהחלטת הפול. הפול הגיש את תגובתו המקדמית לעתירה ביום 4 במרס, 2018.

להערכת המאגר בשלב זה לפחות, המתבססת, בין היתר, על חוות דעת משפטית שקיבל, סביר יותר כי העתירה תידחה מאשר שהיא תתקבל.

3. עת"מ 22462-01-18 צביקה זאבי פרקש ואח' נ' הממונה על הביטוח באגף שוק ההון הביטוח והחיסכון במשרד האוצר ואח' –

בחודש ינואר, 2018 הוגשה לבית המשפט עתירה מנהלית נגד הממונה על הביטוח, רשות שוק ההון ביטוח וחיסכון ונגד הפול. העתירה הוגשה ע"י מורים לנהיגה בטענה להעלאת תעריפי הביטוח השיורי לאופנועים המשמשים ללימוד נהיגה. העותרים ציינו כי פנו בפניה מוקדמת הן לממונה והן לפול ביוני 2017, קיבלו מכתב תשובה מהפול ואף זומנו לפגישה אצל הממונה.

לפי הנטען בעתירה, החלטת הממונה להוסיף מקדם של "כל נהג" למקדם "לימוד נהיגה" לתעריף ביטוח החובה של כלים בבעלות מורי נהיגה הינה החלטה אשר חורגת ממתחם הסבירות, חורגת מעיקרון המידתיות ופוגעת בזכויות יסוד. על המאגר להגיש תגובה מקדמית לעתירה עד ליום 19 במרס, 2018.

להערכת המאגר בשלב זה לפחות, המתבססת, בין היתר, על חוות דעת משפטית שקיבל, סביר יותר כי העתירה תידחה מאשר שהיא תתקבל.

ג. תביעה תלויה שהסתיימה בתקופת הדיווח

ביום 20 בפברואר, 2017 הגיש Council of Bureaux (להלן: "ארגון הכרטיס הירוק") תביעה לבית משפט השלום בתל אביב כנגד אגוד חברות הביטוח בישראל (ע"ר) (להלן: "האגוד") והתאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול") בע"מ (להלן: "החברה"). ארגון הכרטיס הירוק הוא ארגון בינלאומי שמקום מושבו בבלגיה בו חברות כ-45 מדינות אשר מפעיל את שיטת "הכרטיס הירוק", אשר נועדה לאפשר לרכב הרשום במדינה מסוימת (החברה בארגון) לנוע עם רכבו במדינה אחרת (החברה בארגון), מבלי שרכש ביטוח במדינה האחרת, וזאת באמצעות רכישת "הכרטיס הירוק". באופן כזה למשל רכב ישראלי היוצא למדינות החברות בארגון ואשר רכש את "הכרטיס הירוק", אינו חייב לרכוש ביטוח במדינות אלו - וכך גם רכב זר הנכנס לישראל (ממדינה החברה בארגון) והמחזיק בכרטיס הירוק. הכרטיס הירוק מעיד על ביטוח אחריות צד שלישי, רכב ורכוש ואיננו מעניק כיסוי כפי שמעניק חוק הפלת"ד – ולפיכך לטענת האגוד והחברה אינו מתאים לישראל.

סכום התביעה הוא 179 אלפי אירו בתוספת 1% ריבית לחודש מיום הגשת התביעה עד יום התשלום בפועל ולסעד הצהרתי הקובע כי חברותן של האגוד והחברה בארגון הכרטיס הירוק לא תפקע עד שיתקיימו במלואם התנאים המנויים בחוקת הארגון האמור לעניין פרישה.

באור 14: - התחייבויות תלויות (המשך)

ג. תביעה תלויה שהסתיימה בתקופת הדוח (המשך)

התביעה במהותה היא לדמי חבר בארגון הכרטיס הירוק בגין השנים 2015 ו-2016 בצירוף ריבית וקנסות בהתאם לתקנון ארגון הכרטיס הירוק.

עילת התביעה היא חוזית, היינו, לטענת ארגון הכרטיס הירוק התקנון או החוקה כשל גוף זה כמוהו כחווה המחייב את האגוד והחברה. הטענה של ארגון הכרטיס הירוק היא שקיים קשר הדוק בין החברה לבין האגוד וכי החברה היוותה חזית של האגוד כלפי הכרטיס הירוק, ולפיכך החברה אחראית ביחד ולחוד עם האגוד.

האגוד הגיע להסדר פשרה עם ארגון הכרטיס הירוק לפיו, ביו היתר, תוגש בקשה לבית המשפט לאישור ההסדר בה יצוין כי החברה אינה צד להסכם הפשרה מאחר שאינה צד לסכסוך נשוא התביעה. ביום 16 ביולי, 2017 אישר בית המשפט את ההסדר בין הצדדים והתביעה נדחתה, בין היתר נגד החברה, ללא צו להוצאות ומבלי שהחברה נדרשה להשתתף בהסדר הפשרה בין האיגוד לבין ארגון הכרטיס הירוק.

באור 15: - בג"צ שהוגש בקשר לתעריפי הביטוח השיורי לאופנועים

ביום 11 בדצמבר, 2016 הגישה החברה נגד הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר (להלן: "הממונה"), עתירה למתן צווים על תנאי, בקשה לצו ביניים ולקיום דיון דחוף אשר תוקה בתיק בג"צ 9609-16. עניינה של העתירה הוא בקביעת תעריפי הביטוח השיורי לאופנועים, במסגרתה, טענה החברה כי בפרסום החוזר המאוחד בענף ביטוח רכב חובה (מיום 29 בספטמבר, 2016 - חוזר ביטוח 15-1-2016), הפרה הממונה שתי הוראות דין מרכזיות: תקנה 5 לתקנות ביטוח שיורי - בכך שהממונה לא העלתה את התעריף לאופנועים ב-19.6% לפחות וקביעת תעריף האופנועים היוצר שיעור העמסה הגבוה מ-6.5% מעלות הסיכון הטהור של השוק החופשי, בניגוד לסעיף 7א(ב) לפקודת הביטוח.

החברה עתרה לקבלת הסעדים הבאים:

- א. תיקון החוזר המאוחד בענף ביטוח רכב חובה (מיום 29 בספטמבר, 2016 - חוזר ביטוח 15-1-2016), כך ש"תעריף האופנועים" יוגדל בשיעור של לפחות 19.6%, והכל לפי ההוראות בתקנות ביטוח רכב מנועי (הסדר ביטוח שיורי ומנגנון לקביעת התעריף), התשס"א-2001.
- ב. קביעת תעריף האופנועים כך שיעמוד בתנאי סעיף 7א(ב) לפקודת ביטוח רכב מנועי, התש"ל-1970.
- ג. כל סעד אחר או נוסף, כפי שימצא לנכון ולצורך לאור נסיבות המקרה ו/או טיעוני החברה.

בית המשפט נתבקש ליתן צו ארעי וצו ביניים אשר יאפשר לחברה להעלות את תעריף האופנועים החל מיום 1 בינואר, 2017 בשיעור של 19.6%, ואשר יחייב את החברה, אם עתירתה תידחה, או אם תעריף יועלה בשיעור נמוך יותר, להחזיר את הפרש בין הפרמיות ששולמו לה על ידי המבוטחים בצירוף הפרשי הצמדה וריבית ע"פ חוק פסיקת ריבית והצמדה תשכ"א-1961 ולקבוע דיון דחוף בעתירה.

ביום 11 בדצמבר, 2016 נתן בית המשפט העליון החלטה לפיה על הממונה להגיש תגובתה לעתירה עד ליום 29 בינואר, 2017. בית המשפט לא מצא לנכון להורות על צו ביניים, שעה שמדובר בצו עשה המשנה מן המצב הקיים.

ביום 26 בינואר, 2017 הגישה הממונה בקשה בהסכמת החברה, כי תגובת הממונה לעתירה תוגש עד ליום 28 בפברואר, 2017, היות ובין הצדדים מתקיים שיג ושיח אשר ייתכן ויהיה בו בכדי ליתר את העתירה.

ביום 27 בפברואר, 2017 הגישה הממונה בהסכמת החברה בקשה נוספת למתן ארכה של 30 יום להגשת תגובתה לעתירה, היינו עד ליום 28 במרס, 2017. ביום 1 במרס, 2017 קיבל בית המשפט את בקשת הממונה.

באור 15: - בג"צ שהוגש בקשר לתעריפי הביטוח השיורי לאופנועים (המשך)

ביום 28 במרס, 2017 הגישה הממונה בקשה נוספת למתן ארכה בהגשת תגובתה. בית המשפט העליון נעתר לבקשה והתיר לה להגיש את תשובתה עד ליום 12 במאי, 2017. פרקליטות המדינה הגישה ביום 29 במאי, 2017 את תשובתה המקדמית לעתירה. בעקבות בקשה לדיון דחוף שהגישה החברה לבית המשפט העליון, נקבע דיון מקדמי בעתירה ביום 23 באוקטובר, 2017.

ביום 23 באוקטובר, 2017 התקיים דיון מקדמי בעתירה. ביום 25 באוקטובר, 2017 ניתן צו על תנאי בעתירה ונקבע כי על המשיבה ליתן את תגובתה לצו. ביום 16 בינואר, 2018 (לאחר הארכות שניתנו) הוגשה תשובת המשיבה לצו על תנאי. ביום 25 בינואר, 2018, לאחר תאריך הדיווח, הוגשו עיקרי טיעון לקראת הדיון בעתירה שנקבע ליום 29 בינואר, 2018.

ביום 29 בינואר, 2018, לאחר תאריך הדיווח, התקיים דיון בעתירה במסגרתו הודיעה המשיבה כי היא שוקדת על פתרונות חקיקתיים שעשויים לייתר את הצורך בעתירה. אי לכך, בית המשפט הנכבד קבע כי עד ליום 12 באפריל, 2018 על ב"כ המשיבה להגיש הודעת עדכון בעניין. החברה תהא רשאית להשיב להודעה בתוך שבועיים.

באור 16: - אירוע מהותי בתקופת הדיווח

ביום 5 ביוני, 2017 פורסמה טיוטת צו פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (חלוקת נטל הפיצויים בין מבטחים), התשע"ז-2017 (להלן - טיוטת החוזר) לפיה בתאונה בה מעורב אופנוע וכלי רכב אחר, שיעור השתתפותו של מבטח כלי הרכב האחר בפיצויים בגין נזקי גוף של המשתמש באופנוע, כמשמעותם בחוק יעלה מ- 75% ל-95%. מוצע שהוראת טיוטת החוזר האמורה תיקבע כהוראת שעה לתקופה בת שנתיים וחצי מיום 2 ביולי, 2017 ועד ליום 31 בדצמבר, 2019, ובפרק זמן זה תבחן רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון את הצורך האם להאריך או לעדכן את שיעור ההשתתפות.

משמעות טיוטת החוזר, במידה ותכנס לתוקף, הינה הקטנת ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח בתביעות מעורבות.

באור 17: - שינוי בנושאי משרה וחברי הדירקטוריון בתקופת הדוח

- א. ביום 31 בדצמבר, 2016 סיימו מר גד ארבל ומר סנדו מזור, הדירקטורים החיצוניים של החברה, את כהונתם. ביום 1 בינואר, 2017 מונה מר יואב בן אור ומר יואב סגלוביץ כדירקטורים חיצוניים במקומם של מר גד ארבל ומר סנדו מזור.
- ב. ביום 18 בספטמבר, 2017 סיים מר מיכאל ישיל, את כהונתו כדירקטור בחברה. ביום 31 באוקטובר, 2017 מונה מר מוטי מור כדירקטור במקומו של מר מיכאל ישיל.

פרק ד'

הצהרת האקטואר

פרופ' יהודה כהנא יעוץ אקטוארי ופיננסי

הצהרת האקטואר לגבי עתודות ביטוח החובה של המאגר הישראלי לביטוח רכב שיורי

(הפול) לסוף 2017

סעיף א: זהות האקטואר:

נתבקשתי על ידי התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה (הפול) בע"מ (להלן "הפול") להעריך את ההפרשות המפורטות בפרק ב' להלן בענף ביטוח החובה. ההצהרה ניתנת עבור הדו"חות הכספיים של הפול ליום 31.12.17, כפי שמפורט להלן.

אני פועל כיועץ עצמאי של החברה, על פי מינוי שהחל ב- 1.1.02. אינני בעל עניין ואינני מחזיק באמצעי שליטה בתאגיד. אינני עובד או יועץ קבוע של חברה בת של המבטח או של חברה קשורה למבטח או של גורם אחר המספק למבטח שירותים שונים. אני מכהן כאקטואר ממונה גם בתאגיד קרנית (ולכן גם באבנר) הקשור בביטוח חובה.

סעיף ב' – היקף חוות הדעת האקטוארית

1. נוסח פסקת היקף חוות הדעת האקטוארית

א. לצורך חישוב ההפרשות של המבטח, הסתמכתי על נתונים אשר הומצאו לי על ידי המבטח. בקשותיי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לצורך הערכת ההפרשות לצורכי הדוחות הכספיים. בחנתי את סבירות והלימות הנתונים ובכלל זה השוויתי את הנתונים האמורים לנתוני השנה אליה מתייחס הדוח ולנתוני השנים הקודמות.

ב. לא הסתמכתי בהערכתי על נתונים שהתקבלו ממקורות אחרים, למעט מידע על מדד המחירים לצרכן מהלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

ג. ההנחות האקטואריות ששימשו אותי בעבודתי, וכן השיטות להערכת ההפרשות בענפים המפורטים להלן נקבעו על ידי, לפי מיטב שיפוטי המקצועי, וזאת בכפוף להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים בסעיף 1 לפרק ג' להלן.

ד. לצורך חישוב השייר ביקשתי מהגורמים המוסמכים של המבטח מידע בדבר הסדרי ביטוח המשנה של המבטח. נמסר שלפול אין ביטוחי משנה ועל כן גורם זה לא נכנס להערכות.

ה. בחוות דעתי נלקחו בחשבון גם העניינים הבאים:

1. ההפרשה שחושבה בגין עסקים נכנסים בביטוח חובה. לעניין זה, "עסקים נכנסים" כהגדרתם בתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (דרכי חישוב הפרשות לתביעות עתידיות בביטוח כללי), התשמ"ה-1984.

2. נמסר לי כי לחברה אין ביטוחים משותפים שבהם מבטח אחר הוא המוביל. המבטח המשותף היחיד הוא תאגיד קרנית (שמנהל את פעילות אבנר), וחלקו בתביעות התלויות הוא אפסי (כ-0.8 מיליון ש"ח בלבד) בהשוואה לסך התיק.

פרופ' יהודה כהנא יעוץ אקטוארי ופיננסי

3. לא נעשתה הפחתה בגין מתאם בין ענפים, משום שבעצם יש בחברה רק ענף אחד למרות שנתבקשנו לספק נתונים עבור כלי רכב פרטיים וכלי רכב אחרים. החלק המכריע של התיק בפול הוא עדין אופנועים.

2. נתונים המצורפים לפסקת היקף חוות הדעת האקטוארית

סכום ההפרשות בביטוח חובה מורכב מ-
 הפרשה לתביעות תלויות והוצאות הישירות הנובעות מהן לגבי ביטוח החובה (כולל הפרשה לתביעות שעליהן המבטח טרם קיבל דיווח (Reserve for Unpaid Losses and Unpaid Allocated Loss Adjustment Expenses)). סכומי ההפרשה (חלק המאגר) הם כמפורט להלן (באלפי ש"ח. לפי מדד בגין נובמבר של יום המאזן).

ליום 31.12.16	ליום 31.12.2017	
<u>ברוטו ושייר</u>	<u>ברוטו ושייר</u>	
1,981,115	2,159,305	תביעות תלויות (*)
74,287	80,549	הוצאות עקיפות תלויות (*)
121,314	147,121	הפרשה לפרמיה בחסר
2,176,716	2,386,975	סה"כ התחייבויות ביטוחיות המחושבות לפי הערכה אקטוארית
117,776	142,525	הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה נדחות אשר חושבה על ידי החברה
2,294,492	2,529,500	סה"כ התחייבויות

(*) המספרים מייצגים את ההתחייבויות בגין חשיפה מורווחת בלבד.

להלן טבלה המציגה את נתוני התביעות התלויות בגין החשיפה המורווחת והלא מורווחת, בחלוקה לרכיבי BEST ESTIMATE ולרכיבי מרווח (לאחר קל כבד), נכון ליום 31.12.17:

במיליוני ש"ח	
2,040.6	BEST ESTIMATE ללא השפעת וינוגרד
245.1	BEST ESTIMATE השפעת וינוגרד
2,285.7	BEST ESTIMATE – סה"כ
137.0	מרווח רנדומאלי וסיסטמי
10.9	מרווח וינוגרד
147.9	סה"כ מרווח
2,433.5	סה"כ הערכת הפול לפני תוספת עקיפות והוצאות לחשיפה לא מורווחת
91	הערכת עקיפות
5	הוצאות הנהלה וכלליות בגין חשיפה לא מורווחת
2,529.5	סה"כ הערכת הפול

פרופ' יהודה כהנא יעוץ אקטוארי ופיננסי

- א. אין ביטוח משנה ולכן הברוטו והשייר זהים. הנתונים מתייחסים לשנות החיתום 1996-2017 (כלומר, נוספה שנה לעומת אומדן 2016). אין תביעות תלויות לשנות החיתום המוקדמות יותר.
- ב. הפול מטפל בענף ביטוח החובה והתייחסתי לכלל התיק כאל ענף מקובץ אחד. עיקר התיק הוא אופנועים. בגלל הרפורמה שהתחילה בביטוח החובה בשנת 2016, נתבקשתי להציג נתונים מופרדים, לפי סוגי הרכב. בשנת 2016 היה משקל האופנועים כ- 79% מהחשיפה, וכ- 84% מהפרמיה. משקל כלי הרכב הפרטיים (ללא כלים אחרים) הגיע לכדי כ- 16% מהחשיפה, וכ- 9% מהפרמיה בפול. בשנת 2017 ירד משקל האופנועים לכ- 72% מהחשיפה וכ- 79% מהפרמיה. ומשקל כלי הרכב הפרטיים עלה לכדי 23% מהחשיפה ו- 14% מהפרמיה (יתר הכלים הוגדרו כ- "אחר" ומשקלם בתיק כ- 5% מהחשיפה וכ- 7% מהפרמיה).
- ג. העתודה לפרמיה שטרם הורווחה חושבה באופן יחסי לפי ימי החשיפה של כל פוליסה ופוליסה.
- ד. הפרשה להוצאות עקיפות ליישוב התביעות (Reserve for Unpaid Unallocated Loss Adjustment Expenses) בגין כל שנות החיתום לפי תחשיב מסתכמת, כאמור, ב- 90,976 אלפי ש"ח (לעומת 82,887 אלפי ש"ח לסוף שנת 2016). ההפרשה חושבה לפי שעור של בין 3.2% - 3.8% ובממוצע כ- 3.74% מהתלויות.
- ה. פרמיית הביטוח בפול נמוכה משמעותית מהיקף התביעות הצפוי. התמורה שהמבטח גובה אינה מכסה את תעריף הסיכון, ואת העלות ליישוב תביעות וההוצאות הנלוות לביטוחים אלה. אומדן התביעות נותן ביטוי למלוא התביעות הצפויות בגין כל שנת חיתום, ועל כן כוללת בתוכה את מרכיב ההפרשה לפרמיה בחסר (Premium Deficiency Reserve), אשר נאמדת נכון ליום 31.12.17 בסך של 147.1 מיליוני ש"ח (כולל ייחוס הוצאות). מרכיב ההפרשה לפרמיה בחסר ליום 31.12.16 נאמדה בסך של 121.3 מיליוני ש"ח.
- ו. ממצא חשוב מאד שנובע מהניתוח העדכני של הנתונים מצביע על כך, שעדין בין רבע לשליש מכלל האופנועים הרשומים במשרד הרישוי אינם מבוטחים. ענין זה ראוי לטיפול במסגרת ממלכתית.

סעיף ג' – חוות הדעת

אני מצהיר ומאשר כי בענף ביטוח רכב חובה -

1. הערכתי את הפרשות המבטח המפורטות בפרק ב' בהתאם להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים להלן, והכול כתוקפם ביום הדוח הכספי:
- א. הוראות חוק הפיקוח על עסקי ביטוח, התשמ"א – 1981 והתקנות לפיו;
- ב. הוראות והנחיות רשות שוק ההון ביטוח וחסכון (להלן - הממונה);
- ג. עמדת הממונה בנושא חישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי;
- ד. כללים אקטואריים מקובלים.

פרופ' יהודה כהנא יעוץ אקטוארי ופיננסי

2. לאחר שבחנתי את הנתונים המוזכרים בפרק ב', הגעתי לידי מסקנה כי הנתונים סבירים ומספקים, וכי ניתן להסתמך עליהם לצורך הערכת.
3. ההנחות והשיטות להערכת ההפרשות נקבעו על ידי, לפי מיטב שיקול דעתי המקצועי ובהתאם להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים לעיל.
4. ההפרשות המפורטות בפרק ב', מהוות לפי מיטב ידיעתי והערכתי רזרבה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח בגין התביעות התלויות ובגין ההוצאות העקיפות ליישוב תביעות בביטוח רכב חובה (שהוא "ענף סטטיסטי") כתוקפן ביום הדוח הכספי.

סעיף ד' – הערות והבהרות:

- א. הפול אינו מחזיק תיק השקעות, ותיק הביטוח שלו הפסדי, לכן ראוי לחשב את העתודה על פי שער ניכיון של 0%. אם הייתי משתמש בשער ניכיון של 1% שנתי (דומה לשיעורים של ווקטור הריביות) היה הדבר מוריד את העתודה בכ- 3%.
- ב. בחודש יוני 2016 התפרסמו תקנות חדשות בדבר היוון קצבאות נכות בביטוח הלאומי (אפקט וינוגרד). אולם מאוחר יותר נדחה מועד התחולה ל- 1 באוקטובר, 2017. משמעות השינוי היא שינוי לוחות התמותה והורדת שער הריבית לצורך היוון הקצבאות מ- 3% ל- 2%. שינוי זה יעלה את סכומי הפיצוי המהווים באופן ניכר (בהתאם לגיל הנפגע). הנחת העבודה שעליה מתבסס החישוב האקטוארי היא, שהאפקט יאומץ במהירות רבה לגבי כל התביעות לרבות אלה שאינן מפוצות על ידי הביטוח הלאומי.
ועדת וינוגרד הציעה מנגנון עדכון של שעורי ההיוון בהמשך הדרך. החישוב שלנו הינו שמרני ומתבסס על הנחת העבודה ששערי הריבית יפחתו משנת 2020 ל-1%. בגלל אי הוודאות הגדולה לגבי כיוון ועצמת השינוי העתידי של שערי הריבית בעולם (כיום מדובר בארה"ב על העלאה צפויה של שערי הריבית). אפקט וינוגרד הישיר לפני ניכוי קל-כבד הוא 358.9 מיליון ש"ח. בניכוי הגביה הצפויה מקל כבד יוצר אפקט נקי של כ- 256.0 מיליון ש"ח (הנ"ל כולל את המרווח, שנוסף על אפקט וינוגרד).
- ג. ביום 12 בפברואר, 2018, לאחר תאריך הדיווח, התקיים דיון בביהמ"ש העליון בערעור שהגיש נפגע נגד המאגר. הנפגע ערער, בין היתר, על פסיקת ביהמ"ש המחוזי אשר החליט לא לשנות את ההלכה הקיימת לפיה יש לפסוק הפסדים עתידיים לפי ריבית של 3%. לאור חשיבותה של הסוגיה והשלכות הרחוב שיש לה ביקש ביהמ"ש העליון לקבל את עמדת היועץ המשפטי לממשלה (להלן - היועמ"ש) לסוגיה. בעמדת היועמ"ש צוין, בין היתר, כי השיקולים שנשקלו במסגרת הפחתת ריבית ההיוון של המל"ל אינם בהכרח אותם שיקולים לעניין שיעור ריבית ההיוון בפיצוי נזקי. השיקולים שיש להביא בחשבון לעניין פיצוי נזקי הינם רחבים יותר. כמו כן, כתב היועמ"ש כי הוחלט על הקמת ועדה בין-משרדית לבחינת הנושא שתגיש את מסקנותיה תוך שלושה חודשים (להלן - תקופת הביניים).

פרופ' יהודה כהנא יעוץ אקטוארי ופיננסי

יש להדגיש כי ביהמ"ש העליון לא מצא מקום להיעתר לבקשה להכריע בשיעור הריבית בתקופת הביניים עד למתן פס"ד.

ד. העתודות חושבו במספר שיטות:

1. שיטות סולם ו- LINK RATIOS מסורתיות. השתמשתי בהן לצורך בקרה, של החישובים בשנים המוקדמות – 2006 והשנים שלפניה.

2. שיטת ICRFS אשר מזהה את התבנית הסטטיסטית שמותאמת למשולש תשלומי התביעות האגרטיבי. שיטה זו מאפשרת לחשב את הנדרש לפי הנוהג המיטבי. גם בשיטה זו השתמשתי כבקרה על החישובים.

3. השיטה השלטת בחישובים לשנים 2007-2017 היא שיטת עלות אקטוארית משוקללת. המדובר בניתוח סטטיסטי סימולטיבי מתקדם אשר מתבסס על נתוני כל תביעה ותביעה (על פי התשלומים בפועל ואומדן מחלקת התביעות של היתרה הפתוחה בגין כל אחת מהתביעות הפרטניות).

4. במקביל קבלתי גם את ההערכות הפרטניות של מחלקת התביעות.

ה. השימוש בשיטות האומדן השונות:

א. בפועל השתמשתי בהערכות הפרטניות של מחלקת התביעות לכל השנים המוקדמות -1995-2006. מספר התביעות שעדין פתוחות בשנים הללו הוא קטן מאד והתיק אינו סטטיסטי. מחלקת התביעות יכולה להעריך די בדייקנות את התיקים הללו, יותר מהערכה סטטיסטית. ס"ה התביעות התלויות (ללא עקיפות) בתקופה 1995-2006 מסתכם בכ- 23.4 מיליון ש"ח בלבד. לשנים 2007-2017 השתמשתי במודל הסטטיסטי הסימולטיבי. אומדני התביעות הפתוחות בשנים הללו גבוהים משמעותית מהאומדנים הפרטניים של מחלקת התביעות.

ב. התביעות לשנים המאוחרות 2007-2017 הוערכו על פי שיטת העלות האקטוארית (השיטה הסימולטיבית) שמאפשרת לקבוע את העלות האקטוארית לכל שנה. השיטה הסימולטיבית בוחנת את הרכבי התיק מבחינת החשיפה של כל סוגי הרכב ומתאימה את החיזוי למגמות העתיד.

ג. השיטה מאפשרת להבחין בין קבוצות שונות של מאפייני הרכב, הנהג והפוליסה. זה מאפשר לבחון את השפעת השינויים שחלו בשנים הבאות כתוצאה מהנהגת שינויים כגון השתתפות עצמית שונה, שינוי בהתייחסות להוצאות רפואיות, שינוי בהרכב ומאפייני החשיפה בתיק וכו'. מאחר וכל שנה מהווה דגימה מתוך התפלגות תיאורטית, בצענו דגימות (עם חזרות) כדי לקבל אלפי תיקים אפשריים לכל שנת חיתום. זה מאפשר לקבל את ההתפלגות של התוצאות לכל שנה ותכונותיה.

ד. מתוך הסימולציות ניתן לקבל, למשל, את הערך החציוני של ההתפלגות (כלומר, האחוזון ה-50%, שהוא ה- best estimate), וגם את הערך החציוני בכל ההתפלגויות שיצרנו בצורה

פרופ' יהודה כהנא יועץ אקטוארי ופיננסי

מסומלצת. כלומר, ניתן להראות מהי ההתפלגות של הערך החציוני, סביב הבסט אסטימט שנקבע (האחוזונים של הבסט אסטימט).

ה. באופן דומה ניתן לקבל את הערך החציוני של אחוזון 75% של ההתפלגות (כלומר, "הנוהג המיטבי") ההתפלגויות סביבו. וכך ניתן לקבל כל ערך של אחוזון אחר שמענין אותנו, ואת ההתפלגות סביבו. הודות לכך ניתן לקבוע מה העתודה הנדרשת לפי "הנוהג המיטבי", ומה מרווחי הבטחון השונים. בשיטה זו ניתן להבחין בין הסיכונים הראנדומאליים והסיכונים הסיסטמיים.

5. הערכת הגביה בגין קל כבד צפויה להיות 2,674.7 מיליוני ש"ח. מזה כבר נגבו עד כה 1,596.3 מיליון ש"ח, ונותרה יתרה של 1,078.4 מיליון ש"ח כעתודה שלילית. יש וודאות גבוהה להשגת גביה זו.

14

פרופ' יהודה כהנא, אקטואר יועץ 12.3.18

פרק ה'

פרטים נוספים על התאגיד

(התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול") בע"מ
(מס' חברה 513136895)

תקנה 21 : תשלומים לנושאי משרה בכירה – באלפי ש"ח

סה"כ	הפרשות סוציאליות והטבות אחרות	סה"כ משכורות ומענקים		
974	225	749	מנהל/ת	1.
655	159	496	מנהל/ת	2.
631	154	477	מנהל/ת	3.
583	140	443	מנהל/ת	4.
444	125	319	מנהל/ת	5.

תקנה 22 : שכר וטובות הנאה

בשנת 2016 שכר והוצאות נלוות למנכ"ל ולדירקטורים של החברה, הסתכמו בסך כולל של 1,588 אלפי ש"ח.

תקנה 24 : המחזיקים במניות

למאגר אין הון מניות. הון המניות המונפק של מנהל ההסדר הוא 19 ש"ח המחולק ל- 19 מניות כל אחת בעלת ערך נקוב של 1 ש"ח (כל מניה היא מסוג שונה והן מסומנות ממניה רגילה א' עד מניה רגילה יט').

תקנה 25 : מען רשום

כתובת : אצ"ל 1 ראשלי"צ.

טלפון : 03-9424300

פקס : 03-9519141

תקנה 26: הדירקטורים בחברה (מנהל ההסדר- התאגיד)

יו"ר הדירקטוריון: (*)

שם :	אמיל וינשל ת.ז. 014650287
יליד :	1971
מען :	הזית 13, מושב גן חיים
נתינות :	ישראלית
חברות בועדות הדירקטוריון :	לא
דח"צ :	לא
האם הוא עובד של התאגיד, חברת בת חברה קשורה או של בעל ענין	לא
השנה בה החלה כהונתו כדירקטור :	17.8.15
השכלה :	אקדמאית, בוגר חשבונאות ומשפטים ב- Rhodes University בדרא"פ, מוסמך במינהל עסקים (M.B.A) עם התמחות במימון מהפקולטה לניהול ע"ש רקנאטי אוני"ת א, ר"ח.
התעסקותו בחמש השנים האחרונות :	משנה למנכ"ל מגדל חברה לביטוח בע"מ, מנהל חטיבת הלקוחות וערוצי ההפצה של הקבוצה. כיהן בעבר כמנכ"ל איילון חברה לביטוח, יו"ר דירקטוריון איילון נאמנים סוכנות לביטוח בע"מ, דירקטור בגארד יו סוכנות לביטוח בע"מ ובאיילון ח.ל.ב נכסים והשקעות בע"מ. וכן כראש חטיבת עסקי הביטוח, משנה בכיר למנכ"ל בהראל חברה לביטוח.
תאגידיים בהם משמש כדירקטור :	-
האם הוא בן-משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד :	לא
האם הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית :	כן

דירקטורים:

שם :	יואב בן אור (*) ת.ז. 059284380
יליד :	1968
מען :	מושב אבן ספיר 60
נתינות :	ישראלית
חברות בועדות הדירקטוריון :	וועדת ביקורת- יו"ר, וועדת תגמול- יו"ר, וועדת ציות- יו"ר.
דח"צ :	כן
האם הוא עובד של התאגיד, חברת בת חברה קשורה או של בעל ענין	לא
השנה בה החלה כהונתו כדירקטור :	1.1.17
השכלה :	אקדמאית, מוסמך במנהל עסקים, התמחות במימון מטעם האוני' העברית בירושלים M.B.A. בוגר במשפטים האוני' העברית- L.L.B. בוגר במדעי החברה בחוג למנהל עסקים באוני' העברית, B.A.
התעסקותו בחמש השנים האחרונות :	מנהל מיוחד בעמיתים, קרנות הפנסיה הוותיקות
תאגידיים בהם משמש כדירקטור :	יו"ר דירקטוריון באופאל טכנולוגיות עתידיות בע"מ.
האם הוא בן-משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד :	לא
האם הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית :	כן
האם הוא בעל כשירות מקצועית:	כן
האם הוא דירקטור חיצוני מומחה:	כן

(*) ביום 1 בינואר 2017 מונה מר יואב בן אור כחבר דירקטוריון חיצוני (דח"צ) במקומו של מר גד ארבל שסיים את תפקידו ביום 31 בדצמבר 2016.

שם :	יואב סגלוביץ (*) ת.ז. 055722268
יליד :	1959
מען :	ההדרים 51, צורן
נתינות :	ישראלית
חברות בועדות הדירקטוריון :	וועדת ביקורת, וועדת תגמול, וועדת ציות.
דח"צ :	כן
האם הוא עובד של התאגיד, חברת בת חברה קשורה או של בעל ענין	לא
השנה בה החלה כהונתו כדירקטור :	1.1.17
השכלה :	אקדמאית, בוגר במשפטים - L.L.B, אוני-תל-אביב.
התעסקותו בחמש השנים האחרונות :	ראש אגף (דרגת ניצב) באגף לחקירות ומודיעין במשטרת ישראל
תאגידיים בהם משמש כדירקטור :	אין
האם הוא בן-משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד :	לא
האם הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית :	לא
באם הוא בעל כשירות מקצועית :	כן
האם הוא דירקטור חיצוני מומחה :	לא

(*) ביום 1 בינואר 2017 מונה מר יואב סגלוביץ כחבר דירקטוריון חיצוני (דח"צ) במקומו של מר סנדו מזור שסיים את תפקידו ביום 31 בדצמבר 2016.

שם :	יונה סנה ת.ז. 51236364
יליד :	1952
מען :	אבטליון 17 ר"ג
נתינות :	ישראלית
חברות בועדות הדירקטוריון :	החל מיום 1/1/17 : וועדת ביקורת, וועדת תגמול, וועדת ציות.
דח"צ :	לא
האם הוא עובד של התאגיד, חברת בת חברה קשורה או של בעל ענין	לא
השנה בה החלה כהונתו כדירקטור :	(מכהן כיועץ לחברת כלל ביטוח החל מינואר 2017)
השכלה :	2013 תיכונית
התעסקותו בחמש השנים האחרונות :	כיהן בעבר כסמנכ"ל בחברת הביטוח כלל ומנהל תחום אלמנטאר במרחב בחברת מגדל.
תאגידיים בהם משמש כדירקטור :	אין
האם הוא בן-משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד :	לא
האם הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית :	כן
האם הוא בעל כשירות מקצועית :	כן

שם :	מוטי מור
יליד :	1974
מען :	צפרירים 7א' חיפה
נתינות :	ישראלית
חברות בועדות הדירקטוריון :	לא
דח"צ :	לא
האם הוא עובד של התאגיד, חברת בת חברה קשורה או של בעל ענין	כן
השנה בה החלה כהונתו כדירקטור :	31.10.17
השכלה :	תואר שני (M.B.A) במנהל עסקים מהאוני הפתוחה, תואר ראשון (B.A) בביטוח מטעם המסלול האקדמי של המכללה לביטוח. ובוגר במדעי האקטואריה מטעם אוני' חיפה וחבר מלא באגודת האקטוארים בישראל.
התעסקותו בחמש השנים האחרונות :	סמנכ"ל ומנהל תחום מטה ותכנון במנורה חב' לביטוח, סמנכ"ל ראש מטה עסקי ביטוח כללי בפניקס חברה לביטוח.
תאגידיים בהם משמש כדירקטור :	אין
האם הוא בן-משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד :	לא
האם הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית :	כן
האם הוא בעל כשירות מקצועית :	כן

שם :	מיכאל קלמן
יליד :	1977
מען :	שאול אביגור 7 תל-אביב
נתינות :	ישראלית
חברות בועדות הדירקטוריון :	עד ליום 31/12/16 : וועדת ביקורת, וועדת תגמול, וועדת ציות.
דח"צ :	לא
האם הוא עובד של התאגיד, חברת בת חברה קשורה או של בעל ענין	כן
השנה בה החלה כהונתו כדירקטור :	4.8.15
השכלה :	עו"ד, תואר ראשון במשפטים ובניהול מטעם אוניברסיטת ת"א.
התעסקותו בחמש השנים האחרונות :	משנה למנכ"ל, מנהל אגף אלמנטרי, מנורה מבטחים ביטוח בע"מ, סמנכ"ל, מנהל תחום ביטוחי פרט ומטה אגף אלמנטרי, חברת מנורה מבטחים ביטוח בע"מ
תאגידיים בהם משמש כדירקטור :	אין
האם הוא בן-משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד :	לא
האם הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית :	לא
האם הוא בעל כשירות מקצועית :	כן

תקנה 26(א'): נושאי משרה בכירה של התאגיד

שם :	אילן שמיר ת.ז. 50272251
יליד :	1951
התפקיד שהוא ממלא בתאגיד :	מנכ"ל
התפקיד שהוא ממלא בחברת בת של התאגיד או בבעל עניין בו :	אין
האם הוא בן-משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד :	לא
השכלה :	אקדמאית, בוגר לימודי סטטיסטיקה ולימודי עבודה (B.A) אוני' תל אביב.
ניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות	מנהל באגף לביטוח כללי, מגדל חברה לביטוח בע"מ
השנה בה החלה כהונתו :	2016

שם :	דורית הנגבי ת.ז. 055884126
יליד :	1959
התפקיד שהוא ממלא בתאגיד :	מנהלת מחלקת מערכות מידע
התפקיד שהוא ממלא בחברת בת של התאגיד או בבעל עניין בו :	אין
האם הוא בן-משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד :	לא
השכלה :	אקדמאית, בוגר במדעי החברה בהתמחות בכלכלה ומדעי המחשב (B.A) מטעם אוני' בר-אילן
ניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות	סמנכ"ל טכנולוגיות בחברת איסתא
השנה בה החלה כהונתו :	2016

שם :	רן מורה-צדק ת.ז. 025384421
יליד :	1973
התפקיד שהוא ממלא בתאגיד :	מנהל כספים, חשב
התפקיד שהוא ממלא בחברת בת של התאגיד או בבעל עניין בו :	אין
האם הוא בן-משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד :	לא
השכלה :	אקדמאית, תואר ראשון (B.A) בוגר במנהל עסקים וחשבונאות מטעם המכללה למנהל בראשל"צ. רואה חשבון מוסמך מטעם מועצת רואי החשבון.
ניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות:	מנהל כספים, חשב בתאגיד המנהל- הפול
השנה בה החלה כהונתו :	2010

שם :	אילנה שינדלר ת.ז. 056497985
ילידת :	1960
התפקיד שהיא ממלאת בתאגיד :	מנהלת מחלקת תביעות
התפקיד שהיא ממלאת בחברת בת של התאגיד או בבעל עניין בו:	אין
האם היא בת-משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד :	לא
השכלה :	אקדמאית, בוגרת במשפטים - L.L.B, אוני העברית בירושלים.
ניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות:	מנהלת מחלקת תביעות בתאגיד
השנה בה החלה כהונתה :	2002

שם :	מירי בנאי ת.ז. 025498668
ילידת :	1973
התפקיד שהיא ממלאת בתאגיד :	מנהלת מחלקת פוליסות
התפקיד שהיא ממלאת בחברת בת של התאגיד או בבעל עניין בו:	אין
האם היא בת-משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד :	לא
השכלה :	אקדמאית
ניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות	מנהלת בסוכנות ביטוח אפרתי דורון סוכנות לביטוח בע"מ, סגנית חתם ראשי מרחב ת"א בחב' כלל חברה לביטוח בע"מ.
השנה בה החלה כהונתה :	2015

שם :	גלי גנה ת.ז. 059674770
יליד :	1965
התפקיד שהוא ממלא בתאגיד :	מבקר פנימי
התפקיד שהוא ממלא בחברת בת של התאגיד או בבעל עניין בו:	אין
האם הוא בן-משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד :	לא
השכלה :	אקדמאית
ניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות	רו"ח עצמאי, שותף במשרד רואי חשבון רוזנבלום הולצמן
השנה בה החלה כהונתו :	2003

תקנה 27 : רואי חשבון של החברה

קוסט פורר גבאי את קסירר
עמינדב 3 תל אביב

תקנה 28 : שינויים בתזכיר או בתקנון

לא בוצע שינוי בתקנון של התאגיד בתקופת הדוח. לגבי תיקון תקנון המאגר בתקופת הדוח ראה תקנה 29 להלן.

תקנה 29 : המלצות והחלטות הדירקטוריון

א. אישור פוליסת אחריות דירקטורים ונושאי משרה באמצעות מנורה חברה לביטוח. גבולות האחריות - 15 מליון דולר לתביעה ולסה"כ תביעות בתקופת הביטוח.

ב. ביום 31.1.2017 תוקן תקנון המאגר באופן שבוצעו בו התיקונים הבאים:

1. נוספו תיקונים טכניים בהגדרות.
2. הוסף סעיף 6.2(ז), המבהיר כי הדיווח לפול של מבטח לצורך חישוב שיעור האחריות יהיה לפי הנתונים המתאימים בטופס 2 (פרמיות ללא דמים ברוטו). חישוב חלקו של מבטח ייעשה גם כן על פי הנתונים המתאימים בטופס הנ"ל.
3. הוספה תוספת בסייפא סעיף 6.3, המאפשרת למנהל ההסדר לציין את שיעור האחריות של כל מבטח באתר מנהל ההסדר בנוסף או במקום על גבי תעודת הביטוח. עוד נקבע כי שיעור האחריות של כל מבטח יצוין בדוחות הכספיים של הפול.

שמות החותמים ותפקידם:

אמיל וינשל - יו"ר מועצת המנהלים
אילן שמיר – מנכ"ל

התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפולי") בע"מ

15.3.18

פרק ו'

**התאגיד המנהל של המאגר לביטוח
רכב חובה ("הפול") בע"מ**

דוחות כספיים

ליום 31 בדצמבר, 2017

דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר, 2017

תוכן העניינים

<u>1</u>	
2	דוח רואה החשבון המבקר
3	דוחות על המצב הכספי
4	דוחות על הרווח או הפסד ורווח כולל אחר
5	דוחות על השינויים בהון
6	דוחות על תזרימי המזומנים
7-21	באורים לדוחות הכספיים

דוח רואה החשבון המבקר

לבעלי המניות של התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול") בע"מ

ביקרנו את הדוחות המצורפים על המצב הכספי של התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול") בע"מ (להלן - החברה) לימים 31 בדצמבר, 2017 ו-2016 ואת הדוחות על רווח או הפסד ורווח כולל אחר, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לכל אחת מהשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר, 2017, 2016 ו-2015. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של החברה. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973. על פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שישמשו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של החברה וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של החברה לימים 31 בדצמבר, 2017 ו-2016 ואת תוצאות פעולותיה, השינויים בהון ותזרימי המזומנים שלה לכל אחת מהשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר, 2017, 2016 ו-2015, בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS).

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל-אביב,
15 במרס, 2018

ליום 31 בדצמבר		באור	
2016	2017		
אלפי ש"ח			
1,992	260	4	<u>נכסים שוטפים</u>
-	50		המאגר הישראלי לביטוח רכב שיורי - הפול
361	383	5	נכסי מסים שוטפים לקבל חייבים ויתרות חובה
2,353	693		
4,141	3,264	6	<u>נכסים בלתי שוטפים</u>
2,575	4,070	7	רכוש קבוע
36	-	8	נכסים בלתי מוחשיים
280	296	12	נכסים בשל התחייבויות לעובדים מסים נדחים
7,032	7,630		
9,385	8,323		
5,000	5,000	9	<u>התחייבויות שוטפות</u>
180	-		פקדונות של חברות ביטוח
4,204	3,208	10	התחייבות בגין מסים שוטפים זכאים ויתרות זכות
9,384	8,208		
-	114	8	<u>התחייבויות לא שוטפות</u>
9,384	8,322		התחייבות בשל הטבות לעובדים
		11	<u>הון</u>
1	1		הון מניות
-	-		עודפים
1	1		
9,385	8,323		

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

רן מורה צדק מנהל כספים	אילן שמיר מנכ"ל	אמיל וינשל יו"ר הדירקטוריון	15 במרס, 2018 תאריך אישור הדוחות הכספיים
---------------------------	--------------------	--------------------------------	---

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			באור	
2015	2016	2017		
אלפי ש"ח				
30,522	35,026	36,040	(א)1	דמי ניהול מהמאגר הישראלי לביטוח רכב שיורי - הפול
29,854	34,736	35,865		הוצאות הנהלה וכלליות
668	290	175		רווח מפעולות
-	-	(3)		הוצאות מימון, נטו
668	290	172		רווח לפני מסים על ההכנסה
575	205	73	12	מסים על ההכנסה
93	85	99		רווח נקי
				רווח כולל אחר:
(148)	(129)	(150)		הפסד אקטוארי בגין תוכניות להטבה מוגדרת
(55)	(44)	(51)		הטבת מס
(93)	(85)	(99)		סך הכל הפסד כולל אחר
-	-	-		רווח כולל

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

סך - הכל	עודפים אלפי ש"ח	הון מניות	
1	-	(* 1	<u>יתרה ליום 1 בינואר, 2015</u>
-	-	-	רווח כולל
1	-	(* 1	<u>יתרה ליום 31 בדצמבר, 2015</u>
-	-	-	רווח כולל
1	-	(* 1	<u>יתרה ליום 31 בדצמבר, 2016</u>
-	-	-	רווח כולל
1	-	(* 1	<u>יתרה ליום 31 בדצמבר, 2017</u>

(* מייצג סכום הנמוך מ- 1 אלפי ש"ח.

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2015	2016	2017	
אלפי ש"ח			
1,199	2,865	3,578	(א) <u>תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת</u>
			<u>תזרימי מזומנים מפעילות השקעה</u>
(834)	(2,147)	(3,205)	השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
(365)	(718)	(373)	השקעה ברכוש קבוע
(1,199)	(2,865)	(3,578)	מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
-	-	-	<u>שינוי במזומנים ושווי מזומנים</u>
-	-	-	<u>יתרת מזומנים לתחילת השנה</u>
-	-	-	<u>יתרת מזומנים לסוף השנה</u>
			(א) <u>תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת</u>
93	85	99	רווח נקי
			פריטים שאינם כרוכים בתזרימי מזומנים:
			פחת והפחתות:
1,369	1,295	1,250	רכוש קבוע
1,452	1,124	1,710	נכסים בלתי מוחשיים
575	205	73	מסים על ההכנסה
(38)	(390)	-	שינוי בהתחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
			שינוי בסעיפים אחרים מאזניים אחרים:
(1,943)	(628)	1,732	ירידה (עליה) במאגר הישראלי לביטוח רכב שיווי - הפול
(146)	43	(22)	ירידה (עלייה) בחייבים ויתרות חובה
45	1,322	(996)	עלייה (ירידה) בזכאים ויתרות זכות
1,407	3,056	3,846	
			מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך השנה עבור:
-	-	3	ריבית ששולמה
(209)	(191)	(271)	מסים ששולמו
(209)	(191)	(268)	
1,199	2,865	3,578	תזרימי מזומנים שנבעו מפעילות שוטפת

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

באור 1: - כללי

- א. החברה הוקמה כחברה פרטית מוגבלת במניות והחלה בפעילותה ביום 1 בינואר, 2002. החברה פועלת כמנהלת הסדר הביטוח השיורי כמשמעותו בתקנות ביטוח רכב מנועי (הסדר ביטוח שיורי ומנגנון לקביעת התעריף), התשס"א-2001 (להלן - תקנות הביטוח השיורי). החברה מנהלת את המאגר הישראלי לביטוח רכב שיורי - הפול (להלן - הפול) שניהל לפני תחילתן של תקנות הביטוח השיורי את הביטוח המשותף למשתמשים ברכב מנועי שלא השיגו כיסוי ביטוחי באופן ישיר בחברת ביטוח.
- בתמורה לניהול הפול מקבלת החברה דמי ניהול לכיסוי כל הוצאותיה.
- ב. בעלי המניות של החברה הינן כל חברות הביטוח בישראל המבטחות רכב חובה ושיעור החזקת כל אחת מהן נקבע לפי חלקן בשוק, כאמור בבאור 11 להלן.

ג. הגדרות

בדוחות הכספיים אלה:

- החברה - התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול") בע"מ.
- צדדים קשורים - כהגדרתם ב- IAS 24.
- מדד - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית

המדיניות החשבונאית המפורטת להלן יושמה בדוחות הכספיים בעקביות, בכל התקופות המוצגות, למעט אם נאמר אחרת.

א. בסיס הצגת הדוחות הכספיים

1. בסיס המדידה

הדוחות הכספיים של החברה ערוכים על בסיס העלות, למעט מדידת התחייבויות בשל הטבות לעובדים המוערכת על בסיסי אומדנים אקטואריים.

2. מתכונת העריכה של הדוחות הכספיים

דוחות כספיים אלו נערכו בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן - IFRS).

ב. מטבע הפעילות ומטבע הצגה

מטבע הפעילות ומטבע הצגה של הדוחות הכספיים הינם בשקלים חדשים.

ג. רכוש קבוע

פריטי הרכוש הקבוע מוצגים לפי העלות בתוספת עלויות רכישה ישירות, בניכוי פחת שנצבר, ואינם כוללים הוצאות לצורך תחזוקה שוטפת.

הפחת מחושב בשיעורים שנתיים שווים על בסיס שיטת הקו הישר לאורך תקופת החיים השימושיים בנכס, כדלקמן:

%	
25-33	מחשבים
7-15	ציוד משרדי
6	ריהוט משרדי
10	שיפורים במושכר

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. רכוש קבוע (המשך)

שיפורים במושכר מופחתים לפי שיטת הקו הישר על פני תקופת השכירות או בהתאם לתקופת החיים המשוערת של הנכסים, לפי הקצר שבהם.

אורך החיים השימושיים, שיטות ההפחתה וערך השייר של כל נכס נבחנים לפחות בכל סוף שנה והשינויים מטופלים כשינוי אומדן חשבונאי באופן של מכאן - ולהבא. הפחתת נכסים מופסקת כמוקדם מבין המועד בו הנכס מסווג כמוחזק למכירה לבין המועד שבו הנכס נגרע. לגבי בחינת ירידת ערך של רכוש קבוע, ראה סעיף ה' להלן.

ד. נכסים בלתי מוחשיים

נכסים בלתי מוחשיים הנרכשים בנפרד נמדדים עם ההכרה הראשונית לפי העלות בתוספת עלויות רכישה ישירות.

נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים שימושיים מוגדר, מופחתים על פני אורך החיים השימושיים שלהם ונבחנת לגביהם ירידת ערך כאשר קיימים סימנים המצביעים על ירידת ערך. תקופת ההפחתה ושיטת ההפחתה של נכס בלתי מוחשי נבחנות לפחות בכל סוף שנה.

שינויים באורך החיים השימושי או בדפוס הצריכה הצפוי של ההטבות הכלכליות הצפויות לנבוע מהנכס מטופלים כשינוי אומדן חשבונאי באופן של מכאן ולהבא. ההפחתה בגין נכסים בלתי מוחשיים עם אורך חיים שימושי מוגדר נזקפת לדוח על הרווח הכולל.

אורך החיים השימושיים של הנכסים הבלתי מוחשיים הוא כדלקמן:

שנים

3-4

תוכנות מחשב

נכסי החברה כוללים מערכות מחשב המורכבות מחומרה ותוכנות. תוכנות המהוות חלק אינטגרלי מחומרה, אשר אינה יכולה לפעול ללא התוכנות המותקנות עליה, מסווגות כרכוש קבוע. לעומת זאת, רשיונות לתוכנות העומדות בפני עצמן ומוסיפות פונקציונליות נוספת לחומרה, מסווגים כנכסים בלתי מוחשיים.

ה. ירידת ערך נכסים לא פיננסיים

החברה בוחנת את הצורך בירידת ערך נכסים לא פיננסיים (רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים) כאשר ישנם סימנים כתוצאה מאירועים או שינויים בנסיבות המצביעים על כך שהיתרה בדוחות הכספיים אינה ברת - השבה.

במקרים בהם היתרה בדוחות הכספיים של הנכסים הלא פיננסיים עולה על סכום בר - ההשבה שלהם, מופחתים הנכסים לסכום בר-ההשבה שלהם. סכום בר-ההשבה הינו הגבוה מבין שווי הוגן בניכוי עלויות למכירה ושווי שימוש. בהערכת שווי השימוש מהוונים תזרימי המזומנים הצפויים לפי שיעור ניכיון לפני מס המשקף את הסיכונים הספציפיים לכל נכס. בגין נכס שאינו מייצר תזרימי מזומנים עצמאיים נקבע סכום בר-ההשבה עבור היחידה מניבת המזומנים שאליה שייך הנכס. הפסדים מירידת ערך נזקפים לרווח או הפסד.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

1. נכסים בשל הטבות לעובדים

בחברה קיימות מספר תוכניות הטבה לעובדים:

1. הטבות עובד לזמן קצר

הטבות לעובדים לזמן קצר הינן הטבות אשר חזויות להיות מסולקות במלואן לפני 12 חודשים לאחר תום תקופת הדיווח השנתית שבה העובדים מספקים את השירותים המתחייבים. הטבות אלו כוללות משכורות, ימי חופשה, הבראה והפקדות מעסיק לביטוח לאומי ומוכרות כהוצאה עם מתן השירותים. התחייבות בגין בונוס במזומן, מוכרת כאשר לקבוצה קיימת מחויבות משפטית או משתמעת לשלם את הסכום האמור בגין שירות שניתן על ידי העובד וניתן לאמוד באופן מהימן את הסכום.

2. הטבות לאחר סיום העסקה

לחברה תוכניות להפקדה מוגדרת, בהתאם לסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין שלפיהן החברה משלמת באופן קבוע תשלומים מבלי שתהיה לה מחויבות משפטית או משתמעת לשלם תשלומים נוספים גם אם בקרן לא הצטברו סכומים מספיקים כדי לשלם את כל ההטבות לעובד המתייחסות לשירות העובד בתקופה השוטפת ובתקופות קודמות.

הפקדות לתוכנית להפקדה מוגדרת בגין פיצויים או בגין תגמולים, מוכרות כהוצאה בעת ההפקדה לתוכנית במקביל לקבלת שירותי העבודה מהעובד.

בנוסף, החברה מפעילה תוכנית הטבה מוגדרת בגין תשלום פיצויים בהתאם לחוק פיצויי פיטורין. לפי החוק, זכאים עובדים לקבל פיצויים עם פיטוריהם או עם פרישתם. ההתחייבות בשל סיום העסקה נמדדת לפי שיטת שווי אקטוארי של יחידת הזכאות החזויה. החישוב האקטוארי מביא בחשבון עלויות שכר עתידיות ושיעור עזיבת עובדים, וזאת על בסיס הערכה של עיתוי התשלום. הסכומים מוצגים על בסיס היוון תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, לפי שיעורי הריבית בהתאם לתשואה במועד הדיווח של אגרות חוב קונצרניות צמודות מדד באיכות גבוהה, אשר מועד פרעון דומה לתקופת ההתחייבות המתייחסת לפיצויי הפרישה.

החברה מפקידה כספים בגין התחייבויותיה לתשלום פיצויים לעובדיה באופן שוטף בקרנות פנסיה וחברות ביטוח (להלן - נכסי התוכנית).

נכסים בשל הטבות לעובדים המוצגים בדוח על המצב הכספי מייצגים את הערך הנוכחי של השווי ההוגן של נכסי התוכנית בניכוי הערך הנוכחי של התחייבות ההטבות המוגדרת.

מדידות מחדש של ההתחייבות נטו נזקפות לרווח כולל אחר.

2. מסים על ההכנסה

תוצאות המס בגין מסים שוטפים או נדחים נזקפות לרווח או הפסד, למעט אם הן מתייחסות לפריטים הנזקפים לרווח כולל אחר או להון.

1. מסים שוטפים

חבות בגין מסים שוטפים נקבעת תוך שימוש בשיעורי המס וחוקי המס שחוקקו או אשר חקיקתם הושלמה למעשה, עד לתאריך הדיווח, וכן התאמות נדרשות בקשר לחבות המס לתשלום בגין שנים קודמות.

2. מסים נדחים

מסים נדחים מחושבים בגין הפרשים זמניים בין הסכומים הנכללים בדוחות הכספיים

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ז. מסים על ההכנסה (המשך)

לבין הסכומים המובאים בחשבון לצורכי מס.

יתרות המסים הנדחים מחושבות לפי שיעור המס הצפוי לחול כאשר הנכס ימומש או ההתחייבות תסולק, בהתבסס על חוקי המס שחוקקו או אשר חקיקתם הושלמה למעשה עד לתאריך הדיווח.

בכל תאריך דיווח נכסי מסים נדחים נבחנים ובמידה שלא צפוי ניצולם הם מופחתים.

נכסי מסים נדחים והתחייבויות מסים נדחים מוצגים כנכסים לא שוטפים והתחייבויות לא שוטפות, בהתאמה. החברה מקזזת נכסי והתחייבויות מסים נדחים.

ח. הצגת דוח על הרווח הכולל

החברה בחרה להציג דוח יחיד על הרווח הכולל, הכולל את פרטי דוח רווח והפסד ואת פרטי רווח כולל אחר.

ט. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה שלפני יישומם

IFRS חכירות:

בינואר 2016 פרסם ה- IASB את תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 16 בדבר חכירות (להלן - התקן החדש). בהתאם לתקן החדש, חכירה מוגדרת כחווה, או חלק מחווה, אשר מעביר בתמורה לתשלום את זכות השימוש בנכס לתקופת זמן מוגדרת.

להלן עיקרי השפעות התקן החדש:

- התקן החדש דורש מחוכרים להכיר בכל החכירות בנכס מול התחייבות בדוח על המצב הכספי (פרט למקרים מסוימים, ראה להלן) באופן דומה לטיפול החשבונאי בחכירה מימונית בהתאם לתקן הקיים- IAS 17 חכירות.
- חוכרים יכירו בהתחייבות בגין תשלומי החכירה ומנגד יכירו בנכס זכות-שימוש. כמו כן, החוכרים יכירו בהוצאות ריבית ובהוצאות פחת בנפרד.
- תשלומי חכירה משתנים שאינם תלויים במדד או בריבית אשר מבוססים על ביצוע או שימוש (לדוגמה, אחוז מהפדיון) יוכרו כהוצאה מצד החוכרים או כהכנסה מצד המחכירים במועד היווצרותם.
- במקרה של שינוי בתשלומי חכירה משתנים הצמודים למדד, על החוכר להעריך מחדש את ההתחייבות בגין החכירה כאשר השפעת השינוי תיזקף לנכס זכות-שימוש.
- התקן החדש כולל שני חריגים שבהם החוכרים רשאים לטפל בחכירות בהתאם לטיפול החשבונאי הקיים בהתייחס לחכירות תפעוליות וזאת במקרה של חכירות נכסים בעלי ערך כספי נמוך או במקרה של חכירות לתקופה של עד שנה.
- הטיפול החשבונאי מצד המחכיר נותר ללא שינוי מהותי לעומת התקן הקיים, קרי, סיווג כחכירה מימונית או כחכירה תפעולית.

התקן החדש ייושם החל מהתקופות השנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2019, או לאחריו. אימוץ מוקדם אפשרי, בשלב זה אין בכוונת החברה לאמץ את התקן החדש באימוץ מוקדם.

הערכת החברה, לאחר בחינת השלכות יישום התקן החדש, ליישומו לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

באור 3: - עיקרי האומדנים וההנחות בעריכת הדוחות הכספיים

אומדנים והנחות

בעת הכנת הדוחות הכספיים, נדרשת ההנהלה להסתייע באומדנים, הערכות והנחות המשפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל הסכומים המדווחים של נכסים, התחייבויות, הכנסות והוצאות. שינויים באומדנים החשבונאיים נזקפים בתקופה בה נעשה שינוי האומדן.

להלן ההנחות העיקריות שנעשו בדוחות הכספיים בקשר לאי הודאות לתאריך הדיווח ואומדנים קריטיים שחושבו על ידי החברה ואשר שינוי מהותי באומדנים ובהנחות עשויים לשנות את ערכם של נכסים והתחייבויות בדוחות הכספיים בתקופות הדיווח הבאות:

- נכסי מסים נדחים

נכסי מסים נדחים מוכרים בגין הפסדים מועברים לצורכי מס והפרשים זמניים, שטרם נוצלו, במידה שצפוי שתהיה הכנסה חייבת עתידית שכנגדה ניתן יהיה לנצלם. נדרש אומדן של ההנהלה על מנת לקבוע את סכום נכס המסים הנדחים שניתן להכיר בו בהתבסס על העיתוי וסכום ההכנסה החייבת במס הצפויה. ראה מידע נוסף בבאור 2(ז) לעיל.

- הטבות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה

נכסים בשל התחייבויות לעובדים (התחייבות בגין תוכניות הטבה מוגדרת) לאחר סיום העסקה נקבעת תוך שימוש בטכניקות הערכה אקטואריות. חישוב הנכסים/ההתחייבות כרוכה בקביעת הנחות בין השאר לגבי שיעורי היוון, שיעורי תשואה צפויים על נכסים, שיעור עליית השכר ושיעורי תחלופת עובדים. יתרת הנכסים/ההתחייבות עשויים להיות מושפעים בצורה משמעותית בגין שינויים באומדנים אלו. ראה מידע נוסף בבאור 2(ו) לעיל ובבאור 8 להלן.

באור 4: - המאגר הישראלי לביטוח רכב שירוי - הפול

היתרה נובעת מהתחשבות שוטפת בגין דמי הניהול של חודש דצמבר וחיוב החברה בגין השקעות ברכוש קבוע.

באור 5: - חייבים ויתרות חובה

31 בדצמבר	
2016	2017
אלפי ש"ח	
98	101
216	231
47	51
<u>361</u>	<u>383</u>

פקדון
מקדמות לספקים
אחרים

באור 6: - רכוש קבוע

הרכב ותנועה:

שנת 2017

סה"כ	שיפורים במושכר	ריהוט וציוד משרדי	מחשבים	
אלפי ש"ח				
10,965	2,965	1,288	6,732	<u>עלות</u>
373	7	230	136	יתרה ליום 1 בינואר, 2017
11,358	2,972	1,518	6,868	רכישות השנה
				יתרה ליום 31 בדצמבר, 2017
6,844	881	717	5,246	<u>פחת שנצבר</u>
1,250	297	111	842	יתרה ליום 1 בינואר, 2017
8,094	1,178	828	6,088	פחת השנה
				יתרה ליום 31 בדצמבר, 2017
3,264	1,794	690	780	<u>עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר, 2017</u>

שנת 2016

סה"כ	שיפורים במושכר	ריהוט וציוד משרדי	מחשבים	
אלפי ש"ח				
10,267	2,733	1,076	6,458	<u>עלות</u>
718	232	212	274	יתרה ליום 1 בינואר, 2016
10,965	2,965	1,288	6,732	רכישות השנה
				יתרה ליום 31 בדצמבר, 2016
5,549	603	628	4,318	<u>פחת שנצבר</u>
1,295	278	89	928	יתרה ליום 1 בינואר, 2016
6,844	881	717	5,246	פחת השנה
				יתרה ליום 31 בדצמבר, 2016
4,141	2,084	571	1,486	<u>עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר, 2016</u>

באור 7: - נכסים בלתי מוחשיים

בגין תוכנה - להלן התנועה:

שנת 2017

אלפי ש"ח

עלות

13,349

יתרה ליום 1 בינואר, 2017
רכישות השנה

3,205

16,554

יתרה ליום 31 בדצמבר, 2017

פחת שנצבר

10,774

יתרה ליום 1 בינואר, 2017
פחת השנה

1,710

12,484

יתרה ליום 31 בדצמבר, 2017

4,070

עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר, 2017

שנת 2016

אלפי ש"ח

עלות

11,202

יתרה ליום 1 בינואר, 2016
רכישות השנה

2,147

13,349

יתרה ליום 31 בדצמבר, 2016

פחת שנצבר

9,650

יתרה ליום 1 בינואר, 2016
פחת השנה

1,124

10,774

יתרה ליום 31 בדצמבר, 2016

2,575

עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר, 2016

באור 8: - התחייבות בשל הטבות לעובדים

הטבות לעובדים כוללות הטבות לטווח קצר והטבות לאחר סיום העסקה.

א. הטבות לאחר סיום העסקה

דיני העבודה וחוק פיצויי פיטורין בישראל מחייבים את החברה לשלם פיצויים לעובד בעת פיטורין או פרישה כמתואר להלן. התחייבות החברה בשל כך מטופלת כהטבה לאחר סיום העסקה. חישוב התחייבות החברה בשל הטבות לעובדים מתבצע על פי הסכם העסקה בתוקף ומבוסס על משכורת העובד ותקופת העסקתו אשר יוצרים את הזכות לקבלת הפיצויים.

ההטבות לעובדים לאחר סיום העסקה ממומנות, בדרך כלל, על ידי הפקדות המסווגות כתוכנית להטבה מוגדרת, כמפורט להלן.

ב. תוכניות הטבה מוגדרת

תשלומי הפיצויים מטופלים על ידי החברה כתוכנית הטבה מוגדרת לפיה מוכרת התחייבות בגין הטבות עובדים ובגינה החברה מפקידה סכומים לפיצויים בפוליסות ביטוח מתאימות.

1. נכסי (התחייבות) התוכנית, נטו

נכסי התוכנית כוללים נכסים המוחזקים על ידי קרן הטבות לעובד לזמן ארוך וכן פוליסות ביטוח מתאימות.

31 בדצמבר	
2016	2017
אלפי ש"ח	
(4,067)	(4,378)
4,103	4,264
36	(114)

התחייבויות בגין תוכנית הטבה מוגדרת
שווי הוגן של נכסי התוכנית
סה"כ נכסי תוכנית (התחייבות), נטו

באור 8: - התחייבות בשל הטבות לעובדים (המשך)

ב. תוכניות הטבה מוגדרת (המשך)

2. שינויים בהתחייבות להטבה מוגדרת ובשווי הוגן של נכסי תוכנית

שנת 2017

	הפסד בגין מדידה מחדש ברווח כולל אחר						הוצאות שנזקפו לרווח או הפסד				
	הפקדות	השפעה	הפסד	הפסד	הפסד	תשואה על נכסי תוכנית (למעט סכומים שהוכרו בהוצאות ריבית נטו)	סה"כ (הוצאות) הכנסות שנזקפו לרווח או הפסד בתקופה	עלות שירות שוטף	עלות שירות שוטף	יתרה ליום 1 בינואר 2017	
יתרה ליום 31 בדצמבר 2017	שהופקדו על ידי המעביד	על רווח כולל אחר בתקופה	אקטוארי בגין סטיות בניסיון	אקטוארי בגין שינויים בהנחות הפיננסיות	אקטוארי בגין שינויים בהנחות הפיננסיות	תשלומים (הפקדות) מהתוכנית	הכנסות (הוצאות) הכנסות ריבית, נטו	שירות שוטף	שירות שוטף	יתרה ליום 1 בינואר 2017	
	-	(195)	(49)	(146)	-	394	(510)	(133)	(377)	(4,067)	התחייבויות להטבה מוגדרת
4,264	413	45	-	-	45	(394)	97	97	-	4,103	שווי הוגן של נכסי תוכנית
(114)	413	(150)	(49)	(146)	45	-	(413)	(36)	(377)	36	התחייבות נטו בגין הטבה מוגדרת

באור 8 - התחייבות בשל הטבות לעובדים (המשך)

ב. תוכניות הטבה מוגדרת (המשך)

2. שינויים בהתחייבות להטבה מוגדרת ובשווי הוגן של נכסי תוכנית (המשך)

שנת 2016

		הפסד בגין מדידה מחדש ברווח כולל אחר					הוצאות שנזקפו לרווח או הפסד				
		תשואה על נכסי תוכנית (למעט סכומים שהוכרו בהוצאות ריבית נטו)					סה"כ (הוצאות) הכנסות שנזקפו לרווח או הפסד בתקופה				
יתרה ליום 1 בינואר 2016	הפקדות שהופקדו על ידי המעביד	השפעה על רווח כולל אחר בתקופה	הפסד אקטוארי בגין סטיות בניסיון	הפסד אקטוארי בגין שינויים בהנחות הפיננסיות	שכומים שהוכרו בהוצאות (ריבית נטו)	תשלומים (הפקדות) מהתוכנית	הכנסות שנזקפו לרווח או הפסד בתקופה	הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו	עלות שירות שוטף	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016	
(5,074)	-	(95)	(68)	(27)	-	1,667	(565)	(146)	(419)	(5,074)	
4,849	518	(34)	-	-	(34)	(1,319)	89	89	-	4,849	
(225)	518	(129)	(68)	(27)	(34)	348	(476)	(57)	(419)	(225)	

התחייבויות להטבה מוגדרת

שווי הוגן של נכסי תוכנית

התחייבות נטו בגין הטבה מוגדרת

באור 8: - התחייבות בשל הטבות לעובדים (המשך)

ב. תוכניות הטבה מוגדרת (המשך)

3. ההנחות העיקריות בקביעת ההתחייבות בגין תוכנית הטבה מוגדרת

2016	2017
%	
2.11	1.48
2.27	2.11
1.00	1.00

שיעור היוון ריאלי

שיעור תשואה ריאלית על נכסי התוכנית

שיעור עליית שכר ריאלית צפויה

ג. סכומים, עיתוי ואי וודאויות של תזרימי מזומנים עתידיים

להלן שינויים אפשריים הנחשבים לסבירים לסוף תקופת הדיווח, לכל הנחה אקטוארית בהנחה שיתר ההנחות האקטואריות נותרו ללא שינוי:

השינוי
במחויבות
להטבה מוגדרת
אלפי ש"ח

ליום 31 בדצמבר, 2017:

מבחן רגישות לשינוי בשיעור עליית שכר צפויה

השינוי כתוצאה מ:

גידול של 10% בהנחת עליית שכר צפויה
קיטון של 10% בהנחת עליית שכר צפויה

24
(21)

מבחן רגישות לשינוי שיעור ההיוון של התחייבות ונכסי התכנית

השינוי כתוצאה מ:

עליית שיעור היוון של 10%
ירידת שיעור היוון של 10%

(35)
39

באור 9: - פקדונות של חברות הביטוח

הפקדונות נתקבלו מחברות הביטוח לצורך מימון רכישת רכוש קבוע ותוכנות. הפקדונות אינם צמודים ואינם נושאים ריבית.

באור 10: - זכאים ויתרות זכות

31 בדצמבר	
2016	2017
אלפי ש"ח	
561	321
1,386	819
1,697	1,471
560	597
4,204	3,208

ספקים ונותני שירותים
הוצאות לשלם
עובדים והתחייבויות אחרות בשל שכר
הפרשה לחופשה

באור 11: - הון המניות

31 בדצמבר, 2017 ו- 2016	
מונפק	רשום
ונפרע	מספר מניות
19	50

מניות בנות 1 ש"ח ע.ג. כ"א

הון המניות הרשום של החברה הינו 50 ש"ח המחולקים ל-50 מניות בנות 1 ש"ח כל אחת כאשר כל מניה הינה מסוג שונה: ממניה רגילה א' עד מניה רגילה נ'. הזכויות שתקנה כל מניה לבעליה, שהינם כל חברות הביטוח בישראל העוסקות בביטוח רכב חובה, ישתנו בכל שנה קלנדרית ויהיו לפי הממוצע החשבונאי השנתי של שיעור החזקת כל חברה כאמור בביטוח השיורי בשלוש השנים האחרונות שקדמו לשנה לגביה מחושבות הזכויות וזאת כפי שנקבע בתקנות הביטוח השיורי.

באור 12: - מסים על ההכנסה

א. חוקי המס החלים על החברה

1. כללי

החברה הינה "מוסד כספי" כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975. המס החל על הכנסות של מוסדות כספיים מורכב ממס חברות וממס רווח.

2. חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה), התשמ"ה-1985 (להלן - החוק)

על פי החוק, עד לתום שנת 2007, נמדדו התוצאות לצורכי מס בישראל כשהן מותאמות לשינויים במדד.

בחודש פברואר 2008 התקבל בכנסת תיקון לחוק המגביל את תחולתו של חוק התיאומים משנת 2008 ואילך. החל משנת 2008, נמדדות התוצאות לצורכי מס בערכים נומינליים למעט תיאומים מסוימים בגין שינויים במדד בתקופה שעד ליום 31 בדצמבר, 2007. תיאומים המתייחסים לרווחי הון, כגון בגין מימוש נדל"ן (שבח) וניירות ערך, ממשיכים לחול עד למועד המימוש. התיקון לחוק כולל, בין היתר, את ביטול תיאום התוספת והניכוי בשל אינפלציה והניכוי הנוסף בשל פחת (לנכסים בני פחת שנרכשו לאחר שנת המס 2007) החל משנת 2008.

ב. שיעורי המס החלים על הכנסות החברה

1. המס הסטטוטורי החל על מוסדות כספיים ובכללם החברה מורכב ממס חברות ומס רווח.

2. בחודש דצמבר 2016, אושר חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2017 ו-2018, התשע"ז-2016). אשר במסגרתו הופחת מס חברות משיעור של 25% ל-24% החל מינואר, 2017 ולשיעור של 23% החל מינואר 2018 ואילך. בהתאם לתיקון האמור שיעור המס הכולל שיחול על מוסדות כספיים, ובכלל זה החברה, בשנת 2017 יעמוד על 35.04% והחל מינואר 2018 על 34.19%.

באור 12: - מסים על ההכנסה (המשך)

ב. שיעורי המס החלים על הכנסות החברה (המשך)

3. להלן שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על מוסדות כספיים ובכללם החברה בעקבות השינויים האמורים:

שיעור מס כולל במוסדות כספיים	שיעור מס רווח %	שיעור מס חברות	שנה
35.90	17.00	25.00	2016
35.04	17.00	24.00	2017
34.19	17.00	23.00	2018 ואילך

ג. שומות מס

לחברה הוצאו שומות מס סופיות עד וכולל שנת המס 2012.

ד. מסים על ההכנסה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	2017
אלפי ש"ח		

כלולים ברווח והפסד

558	-	38	מסים שוטפים
(4)	178	35	מסים נדחים המתייחסים ליצירה והיפוך של הפרשים זמניים
16	-	-	מסים בגין שנים קודמות
5	27	-	התאמת יתרות המסים הנדחים בעקבות שינוי בשיעורי המס
575	205	73	מסים על ההכנסה

כלולים ברווח כולל אחר

(55)	(46)	(51)	מסים נדחים בגין הפסד ממדידה מחדש בגין תוכניות להטבה מוגדרת
-	2	-	התאמת יתרות במסים הנדחים בעקבות שינוי בשיעור המס
(55)	(44)	(51)	סך הכל מסים על ההכנסה הכלולים בדוחות על הרווח הכולל
520	161	22	

באור 12: - מסים על ההכנסה (המשך)

ה. מסים נדחים

הרכב:

31 בדצמבר	
2016	2017
אלפי ש"ח	

נכסי מסים נדחים

226	285
54	11
<u>280</u>	<u>296</u>

בגין הטבות לעובדים, נטו
בגין הפסד לצרכי מס

סך יתרת נכסי מסים נדחים

ו. תנועה במסים נדחים

2015	2016	2017
	אלפי ש"ח	
387	441	280
59	(132)	16
(5)	(29)	-
<u>441</u>	<u>280</u>	<u>296</u>

יתרה לתחילת השנה
סכומים שנזקפו לדוחות על הרווח הכולל
השפעת השינוי בשיעור המס

יתרה לסוף השנה

ז. מס תיאורטי

להלן מובאת התאמה בין סכום המס, שהיה חל אילו כל ההכנסות וההוצאות, הרווחים וההפסדים בדוח רווח או הפסד היו מתחייבים במס לפי שיעור המס הסטטוטורי, לבין סכום מסים על ההכנסה שנזקף ברווח או הפסד:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	2017
אלפי ש"ח		
<u>668</u>	<u>290</u>	<u>172</u>
<u>37.58%</u>	<u>35.90%</u>	<u>35.04%</u>

רווח לפני מסים על ההכנסה

שיעור המס הסטטוטורי הכולל החל על
מוסדות כספיים (ראה סעיף ב' לעיל)

סכום המס על בסיס שיעור המס הסטטוטורי
הכולל

מס בגין:

5	27	-
303	74	13
16	-	-
<u>575</u>	<u>205</u>	<u>73</u>

עדכון יתרות מסים נדחים בגין שינויים
בשיעורי המס
הוצאות לא מוכרות
מסים בגין שנים קודמות
מסים על ההכנסה

א. בחודש פברואר 2008 התקשרה החברה בהסכם לשכירת מבנה משרדים בראשון לציון (להלן- "המבנה"). ההסכם נחתם לתקופה של 5 שנים החל ממועד תחילת השכירות. כמו כן, ניתנה לחברה אופציה להארכת תקופת ההסכם ב-5 שנים נוספות. בחודש פברואר 2013 האריכה החברה את החוזה ל-5 שנים נוספות בתנאים זהים.

בחודש ינואר 2014 התקשרה החברה בהסכם לשכירת שטח נוסף במבנה. באותו מועד ניתנה לחברה אופציה נוספת להארכת תקופת השכירות, לרבות השטח הנוסף כאמור לעיל, ל- 5 שנים נוספות החל מיום 1 במאי, 2018 באותם תנאים.

בחודש נובמבר 2017 התקשרה החברה בהסכם לשכירת שטח נוסף במבנה. באותו מועד מימשה החברה את האופציה שניתנה לה והאריכה את חוזה השכירות ל- 5 שנים נוספות, כאמור, החל מיום 1 במאי, 2018 ועד ליום 30 באפריל, 2023.

בתמורה משלמת החברה שכר דירה שנתי בסך של כ- 508 אלפי ש"ח צמוד למדד וכוללים מע"מ.

ב. לחברה הסכמי מסגרת בקשר להתקשרות לשכירות התפעולית של צי הרכב שלה. היקף ההתקשרות החודשי, כולל מע"מ, נכון ליום 31 בדצמבר, 2017 עומד על כ- 33 אלפי ש"ח ליתרת תקופה מוצעת של כשנתיים.
